

רקיון

ורקיון לקח כאלף ילדים בנים ובנות, וילבישם שש ומשי ורקמה, וירכיבם על סוסים, וישלחם למלך ביד אנשיו. ויקח גם הוא מנחה למלך, כסף וזהב ואבני שוהם ובדולח לרוב וסוס עצום מאד וטוב, ויבוא לפני המלך וישתחו למלך ארצה. ויתמה המלך ועבדיו וכל יושבי מצרים ממעשה רקיון, ויראו את כל עשרו ואת מנחתו אשר הביא למלך, ויטב בעיני המלך מאד ויפלא ממנו.

וישב רקיון לפני המלך, וישאלהו המלך על כל מעשיו, וידבר רקיון את כל דבריו בחכמה לפני המלך ואנשיו וכל יושבי מצרים. ויהי כשמוע המלך את דברי רקיון וחכמתו וישא רקיון חן וחסד לפניו, וגם כל עבדי המלך ויושבי מצרים נשא חן וחסד לפניהם על חכמתו ועל טוב דבריו. ויאהבוהו אהבה עזה מהיום ההוא והלאה.

ויען המלך ויאמר לרקיון: לא יקרא עוד שמך רקיון, כי אם פרעה יהיה שמך, אחרי אשר פרעת מס מן המתים. ויקראו את שמו פרעה. והמלך ועבדיו אהבו את רקיון על חכמתו, ויתיעצו עם כל יושבי מצרים להמליכו תחת יד המלך. ויעשו כן כל יושבי מצרים וחכמיה, ותנתן דת במצרים וימליכו עליהם את רקיון פרעה תחת יד אשורוש מלך מצרים.

וימלוך רקיון פרעה על מצרים כל השנה לשפוט את כל העיר יום יום, ואשורוש המלך ישפוט את הארץ יום לשנה, בעת אשר יצא להראות. ויקח רקיון פרעה את מלכות מצרים בחזקה ובערמה, ויפרע את כל יושבי מצרים, על כן קראו שמו פרעה. ויאהבו מאד כל יושבי מצרים את רקיון פרעה, ויכתבו מכתב וחוק לקרות כל מלך אשר ימלוך עליהם ועל זרעם במצרים פרעה. על כן כל מלכי מצרים אשר ימלכו במצרים מהיום ההוא והלאה יקראו שמם פרעה עד היום הזה.

פרק שישי

אברם בכנען

ויהי בשנה ההיא ויהי רעב כבד בכל ארץ כנען, ולא יכלו יושבי הארץ לשבת בה מפני הרעב כי כבד הוא מאד. ויקם אברם הוא וכל אשר לו, וילכו וירדו מצרימה מפני הרעב, ויהיו בנחל מצרים, וישבו על הנחל ימים לנוח מפני הדרך. ויתהלכו אברם ושרי אשתו על שפת נחל מצרים, ויבט אברם אל המים וירא את שרי אשתו כי יפה היא מאד מאד. ויאמר אברם אל שרי: אחרי אשר בראך האלהים במראה הטוב הזה, ירא אני את המצריים פן יהרגוני ולקחו אותך, כי אין יראת אלהים במקומם. אך זה אשר תעשה עמי, אמרי נא לי אחותי את לכל אשר ישאלו אותך עלי, למען ייטב לי ונחיה ולא נמות. ויצו אברם גם לכל האנשים אשר באו אתו מצרימה מפני הרעב וגם אל לוט בן אחיו צוה לאמר: כי ישאלו אתכם המצריים אל שרה(!) ואמרת: אחות אברם היא. ובכל זאת לא בטח אברם בהם בדברים האלה, אך לקח את שרי ויתנה בתיבה ויסתירנה תחת הכלים אשר להם, כי ירא מאד אל שרי מפני רעת המצריים.

ויקם אברם וכל אשר אתו מנחל מצרים ויבואו מצרימה. המה באו בשערי העיר וכל שוערי העיר עמדו עליהם לאמר: תנו מעשר המלך על אשר בידכם ואחר תבואו העירה. ויעש אברם והאנשים אשר אתו כן. ויבוא אברם והאנשים אשר אתו מצרים, ויהי בבואם וישאו את התיבה אשר שרי בתוכה, ויראו המצרים את התיבה. ויגשו כל עבדי המלך אל אברם לאמר: מה יש אתך בתיבה הזאת אשר לא ראינו, עתה פתח נא

את התיבה ונתת את מעשר המלך מכל אשר בתוכה. ויאמר אברם: התיבה הזאת לא אפתח, אך כל אשר תאמרו אלי אתן עליה. ויענו שרי פרעה את אברם לאמר: תיבת אבני שוהם ובדולח היא, תנה לנו את מעשרה. ויאמר אברם: כל אשר תאמרו אלי אתן, רק פתוח לא תפתחו את התיבה. ויאיצו כל שרי המלך באברם ויגשו אל התיבה ויפתחו את התיבה בחזקה, ויראו והנה אשה יפת תאר מאד בתיבה. ויהי כראות שרי המלך את שרי ויתמהו מאד מיפיה, ויתקבצו יחד כל השרים וכל עבדי פרעה לראות את שרה (!) כי יפה היא מאד.

וירוצו שרי המלך ויגידו אל פרעה את כל הדברים אשר ראו, ויהללו את שרי אל המלך, וישלח פרעה ויקחה, ותבוא האשה לפני המלך. וירא פרעה את שרי ותיטב מאד בעיניו ויתמה מאד מיפיה, וישמח המלך בה מאד ויתן מתנות לכל המבשרים אותו בה. ופקח האשה בית פרעה.

בימים ההם ויחר לאברם מאד על אודות אשתו ויתפלל אל ה' להצילה מיד פרעה. ותתפלל גם שרי בעת ההיא ותאמר: ה' אלהים, אתה אמרת לאדוני אברם ללכת מארצו ומבית אביו ארצה כנען ותבטיחהו להיטיב לו וכי יעשה את דבריך. עתה הנה עשינו את אשר צויתנו ונעזוב את ארצנו ואת משפחתנו ונלך אל ארץ נכריה ואל עם אשר לא ידענו תמול שלשום. ונבוא בארץ הזאת להציל את בתינו מן הרעב, ויבוא עלי הפגע והמקרה הרע הזה. ועתה ה' אלהים הצילני נא והושיעני מיד הצר הצורר הזה, ועשה אתי טובה למען חסדך.

וישמע ה' בקול שרי וישלח ה' מלאך להציל את שרי מיד פרעה. והמלך בא וישב לפני שרי והנה מלאך ה' עומד עליהם, וירא אל שרי ויאמר אליה: אל תירא כי שמע ה' את תפלתך. ויגש המלך אל שרי ויאמר אליה: האיש אשר הביאך הנה, מה הוא לך? ותאמר: אחי הוא. ויאמר המלך: עלינו לגדלו ולנשאו מאד ולעשות לו בכל הטוב אשר תצוה אתה עלינו. וישלח המלך לאברם בעת ההיא כסף וזהב ואבני שהם ובדולח הרבה מאד וצאן ובקר ועבדים ושפחות. ויצו המלך ויביאו את אברם,

וישב בחצר בית המלך. ויגדל המלך את אברם בלילה ההוא מאד.

והמלך נגש לדבר את שרי, וישלח ידו לגעת אליה ויכהו המלאך מכה רבה ויבהל ויחדל מגעת אליה. ויהי כאשר קרב המלך אל שרי והכהו המלאך על הארץ, ויעש לו כמעשה הזה כל הלילה. ויבהל ויחרד המלך מזה. וגם כל עבדי פרעה וכל ביתו הכה המלאך בלילה ההוא מכה רבה על דבר שרי, ותהי צעקה גדולה בכל אנשי בית פרעה בלילה ההוא. וירא פרעה את כל הרעה הבאה עליו ויאמר: אך הנה על האשה הזאת בא אלי הדבר הזה, ויתרחק ממנה וידבר על לבה דברים טובים. ויאמר המלך אל שרי: הגד נא לי אודות האיש אשר באת עמו הנה. ותאמר שרי: האיש ההוא אישי הוא, ואומרה אליך אחי הוא כי יראתי פן תמיתוהו ברעתכם. ויחדל המלך מעל שרי ויחדלו ממנו ומביתו מכות מלאך ה', וידע פרעה כי בעבור שרי הוכה, ויתמה המלך מאד מזה. ויהי בבקר ויקרא המלך לאברם ויאמר: מה זאת עשית לי, למה אמרת אחותי היא, ואקח אותה לי לאשה ותביא עלי ועל ביתי מכה רבה מאד. עתה הנה אשתך, קח ולך, לך מארצנו פן נמות כולנו בעבורה. ויקח פרעה עוד צאן ובקר ועבדים ושפחות וכסף וזהב ויתן לאברם וישב לו את שרי אשתו. ויקח המלך גם את נערה אחת אשר לו אשר ילדה לו פילגשו ויתנה אל שרי לשפחה. ויאמר המלך אל בתו: טוב לך בתי אשר תהיה לשפחה בבית האשה הזאת מהיותך גבירה בביתי אחרי אשר ראינו את הרעה הבאה עלינו בעבור האשה הזאת.

ויקם אברם ויעל ממצרים הוא וכל אשר לו, ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו ואת כל אשר לו. וישב אברם ארצה כנען אל מקום המזבח אשר עשה אשר נטה שם אהלו בתחילה.

וגם לוט בן הרן אחי אברם היה לו מקנה כבד צאן ובקר ואהלים כי הטיב ה' לו בעבור אברם. ויהי כשבת אברם בארץ ויריבו רועי מקנה לוט עם רועי מקנה אברם, כי היה רכושם רב משבת בארץ ולא יכלה הארץ לשאת אותם מפני מקניהם. וגם

כל מקנה אברם כאשר ילכו לרעות לא יגעו בשדות אנשי הארץ ומקנה, רועי לוט לא כן יעשו כי יעזבום לרעות בשדות אנשי הארץ. ויראו אנשי הארץ את הדבר הזה יום יום, ויבואו אל אברם ויריבו עמו על אודות רועי מקנה לוט. ויאמר אברם אל לוט: מה המעשה הזה אשר עשית לי להבאישני ביושבי הארץ אשר תצוה את רועי מקנה לרעות בשדות אחרים, הלא ידעת כי אני גר בארץ הזאת בתוך בני כנען, ולמה תעשה להם זה? וירב אברם בלוט על הדבר הזה יום יום, ולא שמע לוט בקול אברם ויוסף לעשות כדבר הזה.

ויבואו יושבי הארץ ויגידו לאברם. ויאמר אברם אל לוט: עד מתי תהיה לי אתה למוקש עם יושבי הארץ, עתה אל נא תהי מריבה ביני וביניך כי אנשים אחים אנחנו. אך הפרד נא מעלי, לך נא ובחר לך מקום אשר תשב בו אתה ומקנך וכל אשר לך, אך רחק נא ואתה אל תירא כי תלך מאתי והיה אשר יעשה לך רעה ונקמתי ממנו, אך רחק נא מעלי. ויהי כדבר אברם אל לוט את כל הדברים האלה ויקם לוט וישא עיניו נגד ככר הירדן וירא את המקום ההוא כולו. משקה וטוב לאדם ולמרעה והמקנה. וילך לוט מעם אברם אל המקום ההוא, ויט שם אהל, ויגר בסדום, ויפרדו איש מעל אחיו.

ואברם ישב באלוני ממרא אשר בחברון ויט שם אהלה וישב אברם במקום ההוא ימים רבים ושנים. בעת ההיא שלח כדרלעומר מלך עילם אל כל המלכים אשר סביבותיו, אל נמרוד מלך שנער אשר היה תחת ידו ואל תדעל מלך גוים ואל אריוך מלך אלסר אשר כרת אתם ברית לאמר: עלו אלי ועזרוני ונכרית את כל ערי סדום ואת יושביה כי פשעו בי היום שלוש עשרה שנה. ויעלו ארבעת המלכים האלה עם כל מחניהם יחד כשמונה מאות אלף איש ויתהלכו באשר הם, ויכו את כל האדם אשר מצאו על דרכם. וכל מלכי סדום ועמורה חמשת מלכיהם, שנאב מלך אדמה ושמאכה מלך צבויים וברע מלך סדום וברשע עשרה שנה. ויעלו ארבעת המלכים האלה עם כל מחניהם יחד עמהם בעמק השדים.

וילחמו תשעה המלכים האלה בעמק השדים, וינגפו כל מלכי סדום ועמורה לפני מלכי עילם. ועמק השדים מלא בארות בארות חמר, וירדפו מלכי עילם את מלכי סדום, וינוסו כל מלכי סדום עם מחניהם ויפלו בבארו החמר, וכל הנשארים עלו אל ההר להמלט. ויבואו אחריהם חמשת מלכי עילם וירדפום עד שער סדום ויקחו את כל אשר בסדום ויבוזו את כל ערי סדום ועמורה. וגם את לוט בן אחי אברם לקחו אותו ואת רכושו, וישיבו את כל רכוש ערי סדום וילכו להם.

ויבוא עוגי עבד אברם אשר היה במלחמה ההיא ויגד לאברם את כל אשר עשו המלכים האלה אל ערי סדום ואת אשר נשבה לוט בן אחיו עמהם. וישמע אברם הדבר הזה ויקם הוא והאנשים אשר עמו כשלש מאות ושמונה עשר, וירדוף אחרי ארבע המלכים האלה בלילה ההוא. וירדפם ויכם ויפלו כולם לפני אברם ולפני אנשיו ולא נותר מהם איש כי אם ארבעת המלכים לבדם ברחו וילכו איש לדרכו. וישב אברהם את כל רכוש סדום וגם את לוט ורכושו השיב ונשיהם וטפם וכל אשר להם לא נחסר דבר ללוט.

ויהי בשובו מהכות את המלכים האלה ויעבור הוא ואנשיו בעמק השדים אשר נלחמו שם כל המלכים. ויצא ברע מלך סדום ויתר אנשיו אשר אתו מבארות החמר אשר נפלו שם לקראת אברם ואנשיו עם אברם. וגם אדוניצדק מלך ירושלים הוא שם. ויצא עם אנשיו לקראת אברם ואנשיו בלחם ויין וישבו שם יחד בעמק המלך. ויברך אדוניצדק את אברם, ויתן לו אברם מעשר מכל אשר הביא משלל אויביו כי היה אדוניצדק כהן לפני אלהים. ויגשו מלכי סדום ועמורה אשר היו שם, הם ועבדיהם אל אברם, ויתחננו אליו לאמר, לתת להם השבי אשר שבה מעבדיהם ולקחת לו את כל הרכוש. ויען אברם את מלכי סדום לאמר: חי ה' אשר ברא את השמים ואת הארץ ואשר פדה נפשי מכל צרה ואשר הצילני מאויבי היום ויתנם בידי, אם אקח דבר מכל אשר לכם ולא תתהללו מחר לאמר מרכושינו אשר הציל אברם העשיר. כי ה' אלהי אשר בטחתי בו דבר

אלי לאמר: לא תחסר דבר כי ברך אברכך בכל מעשה ידיך אשר תעשה. עתה הנה כל אשר לכם, קחו ולכו, חי ה' לא אקח מכם מנפש ועד שרוך נעל ועד חוט זולתי אשר אכלו הנערים היוצאים אתי למלחמה, וגם חלק האנשים אשר הלכו עמי, ענר אשכול וממרא, הם ואנשיהם, וגם אשר ישבו על הכלים לשמור — הם יקחו חלקם מהשלל.

ויתנו מלכי סדום לאנשי אברם ככל אשר אמר, ויפצרו בו לקחת הוא מכל אשר יבחר, ולא אבה. וישלח את מלכי סדום ואת יתר אנשיהם, ויצום אל לוט, וילכו למקומם, וגם את לוט בן אחיו שלח עם כל קניינו וילך עמהם. וישב לוט למקומו סדומה ואברם ואנשיו שבו אל מקומם אל אלוני מורה אשר בחברון.

בעת ההיא נראה ה' אל אברם עוד בחברון ויאמר אליו: אל תירא, שכרך הרבה מאד לפני, כי לא אעזבך עד אם הרביתי אותך ואברכך, ושמתי את זרעך ככוכבי השמים אשר לא ימד ולא יספר. ונתתי לזרעך את כל הארצות אשר אתה רואה בעיניך, להם נתתי אותם לרשתם עד עולם, אך חזק ואל תירא, התהלך לפני והיה תמים.

ויהי בשנת שמונה שנה ושבעים שנה לחיי אברם וימת רעו בן פלג בשנה ההיא, ויהיו כל ימי רעו מאתיים שנה ותשע ושלשים שנה וימת.

ושרי בת הרן אשת אברם עודנה עקרה בימים ההם ולא ילדה לאברם לא בן ולא בת. ויהי בראותה כי לא ילדה, ותקח את הגר שפחתה אשר נתן לה פרעה ותתן אותה לאברם אישה לאשה. כי הגר למדה את כל דרכי שרי כאשר למדה אותה שרי, לא חסרה מכל דרכיה הטובים מאומה. ותאמר שרי לאברם: הנה שפחתי הגר, בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה. ותתן שרי את הגר לאברם מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען, היא שנת חמש ושמונים שנה לחיי אברם. וישמע אברם לקול שרי אשתו, ויקח את הגר שפחתו ויבוא אליה אברם ותהר לו. ותרא הגר כי הרתה ותשמח מאד, ותקל גבירתה

בעיניה ותאמר בלבה : אין זה כי אם אנכי טובה לפני ה' משרי גבירתי, כי כל הימים אשר גברתי עם אדוני לא הרתה, ואני בימים אחדים נתן לי ה' הריון ממנו.

ותרא שרי כי הרתה הגר לאברם ותקנא בשפחתה ותאמר שרי בלבה : אין זה כי אם היא טובה ממני מאד. ותאמר שרי לאברם : חמסי עליך כי בעת אשר התפללת לפני ה' על הזרע, למה לא התפללת עלי, לתת ה' לי זרע ממך. וגם כי אדבר אל הגר בפניך ותבזה את דברי בעבור אשר הרתה, ולא תדבר אליה מאומה ; ישפוט ה' ביני ובינך על אשר עשית לי. ויאמר אברם אל שרי : הנה שפחתך בידך, עשי לה הטוב בעיניך. ותענה שרי, ותברח הגר מפניה אל המדבר. וימצאה מלאך ה' במקום אשר ברחה שמה, ויאמר אליה : אל תירא, כי הרבה ארבה את זרעך, כי הנך יולדת בן וקראת זאת שמו ישמעאל. עתה שוב אל שרי גברתך והתעני תחת ידיה.

ותקרא הגר למקום ההוא באר לחי רואי, הנה בין קדש ובין מדבר ברד. ותשב הגר בעת ההיא בית אברם אדוניה. ויהי מקץ ימים ותלד הגר לאברם בן. ויקרא אברם את שמו ישמעאל. ואברם בן שמונים ושש שנים בלדתה אותו.

ויהי בימים ההם, בשנת אחת ותשעים שנה לחיי אברם, וילחמו בני כתים את בני תובל כי בהפיץ ה' את בני האדם על פני כל הארץ יצאו בני כתים ויהיו לאגודה וילכו בקעת כנפיא ויבנו שם להם ערים וישבו שם על נהר תיבראיו. ובני תובל ישבו בתושכנה, ויקראו את שמה סבינה על שם סבינה בן תובל אביהם, וישבו בה עד היום הזה. ויהי בעת ההיא וילחמו בני כתים את בני תובל וינגפו בני תובל לפני בני כתים ויפלו בני כתים מבני תובל כשלש מאות ושבעים איש. וישבעו בני תובל בעת ההיא אל בני כתים לאמר, לא יתחתנו בנו, ואיש אל יתן בתו אל בני כתים, כי כל בנות תובל היו נערות יפות בימים ההם, כי לא נמצאו שם נשים יפות בימים ההם כבנות תובל בכל הארץ. והיה כל איש אשר יחפוץ בתואר האשה והלך אל בנות תובל ולקח מהם אשה מכל אשר יחפוץ.

וכל בני האדם והמלכים והשרים לוקחים מבנות תובל בימים ההם, כל אשר יחפוץ בתואר האשה מאד.

ויהי מקץ שלש שנים אחרי אשר נשבעו בני תובל על בני כתים לבלתי תת להם בנותיהם לנשים, וילכו מבני כתים כעשרים איש לקחת מבנות תובל, ולא מצאו, כי שמרו בני תובל את שבועתם לבלתי התחתן בם, ולא אבו להפר את שבועתם. ויהי בימי הקציר וילכו בני תובל אל שדותיהם לקצור קצירם, ויתקבצו כל בחורי בני כתים וילכו אל עיר סבינה, ויחטפו כל איש נערה מבנות תובל ויביאום אל עריהם. וישמעו בני תובל ויבואו עליהם למלחמה ולא יכלו להם, כי שגב מהם ההר מאד. ויראו כי לא יכלו עליהם וישובו להם לארצם.

ויהי לתקופת השנה וילכו בני תובל וישכרו להם מבני האדם ומכל הערים הקרובים אליהם כעשרים אלף איש, וילכו אל בני כתים למלחמה. וילכו בני תובל להלחם בבני כתים ולהפיל את כל ארצם ולהצר עליהם. ויגברו בני תובל על בני כתים בפעם הזאת. ויראו בני כתים כי צר להם מאד, ויעלו את כל הילדים אשר ילדו בני כתים מבנות תובל על החומה אשר בנו, לעיני בני תובל. ויאמרו אליהם בני כתים: הבאתם למלחמה עם בניכם ועם בנותיכם, ולא עצמכם ובשרכם אנחנו מאז ועד עתה? ויהי כשמוע בני תובל את הדבר הזה ויחדלו להלחם בבני כתים, וילכו וישובו אליהם אל עריהם. ויתקבצו בני כתים בעת ההיא ויבנו להם ערים שתיים על הים, ויקראו את שם האחת פורטו ושם השניה אריצה.

ואברם בן תרח היה בימים ההם בן תשעים ותשע שנים. בעת ההיא נראה אליו ה' ויאמר אליו: ואתנה בריתי ביני וביניך וארבה את זרעך במאד מאד. וזאת הברית אשר נתתי ביני ובינך, המול לכם כל זכר, אתה וזרעך אחריך. ובן שמונת ימים ימולו. והיתה זאת בריתי בבשרם לברית עולם. ואתה לא יקרא עוד שמך אברם כי אם אברהם, וגם שרי אשתך לא תקרא שמך שרי כי אם שרה. כי ברך אברך אתכם והרביתי את זרעכם אחריכם והייתם לגוי גדול ומלכים מכם יצאו.

ויקם אברהם ויעש את כל אשר צוה אותו אלהים, ויקח את כל אנשי ביתו מקנת כספו וימל אותם כאשר צוהו ה', ולא נשאר אחד מהם אשר לא מל. וגם אברהם וישמעאל בנו מלו בשר ערלתם. בן שלש עשרה שנה היה ישמעאל בהמולו בשר ערלתו. ויהי ביזם השלישי ויצא אברהם מאהלו וישב פתח האהל להתחמם כחום השמש מכאב בשרו.

פרק שביעי

סדום

וירא אליו ה' באלוני ממרא, וישלח אליו שלשה מלאכים ממשרתיו לבקרו. ויהי הוא יושב פתח אהלו, וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים באים מרחוק. ויקם וירץ לקראתם, וישתחו להם, ויביאם אל ביתו. ויאמר אליהם: אל נא אם מצאתי חן בעיניכם, סורו נא ואכלו פת לחם. ויפצר בם, ויסורו אליו, ויתן מים וירחצו רגליהם, ויושיבם תחת העץ פתח האהל. וירץ אברהם ויקח עגל בן בקר רך וטוב, וימהר וישחטו ויתנהו אל עבדו אליעזר לעשותו. ויבוא אברהם אל האהל אל שרה, ויאמר אליה: מהרי שלש סאים ועשי קמח סלת, לושי ועשי עגות לכסות ציר הבשר, ותעש כן. וימהר אברהם ויבא לפניהם חמאת בקר וחלב צאן, ויתן לפניהם לאכול טרם בשל את בשר העגל, ויאכלו. ואחרי כן הביא את בשר העגל אשר עשה, וישם לפניהם ויאכלו. ויהי כאשר כילו לאכול ויאמרו אליו: שוב אשוב אליך כעת חיה, והנה בן לשרה אשתך. ואחרי כן קמו משם האנשים וילכו להם לדרכם אשר נשלחו אליה.

בימימה הם היו כל אנשי סדום ועמורה וכל חמשת הערים האלה רעים וחטאים לה' מאד, ויכעסו את ה' בכל תועבותיהם. ויגבהו ויעשו תועבות ונאצות לפני ה', ותגדל רעתם וצעקתם מאד לפני ה' בימים ההם. ותהי להם בקעה בארצם רחבה מאד, כמהלך יום וחצי, ובה עינות מים ודשאים הרבה על המים. והלכו שמה כל אנשי סדום ועמורה ארבעה ימים בשנה הם

ונשיהם ובניהם וכל אשר להם, ושמחו שמה בתופים ובמחולות. ויהי בעת שמחתם ועמדו יחד והחזיקו איש באשת רעהו ואיש בבת רעהו הבתולה, והתעללו בהן ושכבו אתהם, וראה כל איש את אשתו ואת בתו ביד רעהו ואין אומר דבר. ויעשו להם ככה מהבקר עד הערב, ושבו אחרי כן איש לביתו ואשה לאהלה בערב, ככה יעשו להם כל הימים, ארבעה ימים בשנה.

גם כאשר יבוא איש נכרי בעריהם והביא את סחורתו אשר יקנה אותה או אשר יחפוץ למוכרה, והתקבצו עליו כל אנשי הערים האלה אנשים ונשים וטף, נערים וזקנים. ונגשו כולם אל האיש ולקחו בחזקה מכל הסחורה מעט מעט לאחד, עד תום כל הסחורה מיד בעלה אשר הביאה בארץ. והיה כאשר יריב בעל הסחורה אתם לאמר: מה המעשה הזה אשר עשיתם לי? ונגשו כלם אליו אחד אחד והראה לו אחד אחד את המעט אשר לקח ויאמר: לא לקחתי מאתך מאומה כי אם מעט אשר נתת לי. וכשמוע הסוחר את הדבר הזה וקם והלך מאתם בעצם ומר נפש, ועמדו כולם עליו והלכו אחריו וגרשו אותו והוציאוהו מן העיר בצעקה ומהומה רבה.

ויהי איש אחד מארץ עילם ויבוא בדרך ללכת אל חפצו. ועמו חמור אחד חבוש נושא שמיכה אחת טובה צבועה בכל מין ממניי הצבע, והשמיכה קשורה בחבל על החמור. ויעבור האיש לדרכו, ותבוא לו השמש בערב ברחוב סדום, וישב שמה ללון, ואין איש מאסף אותו הביתה. ושם היה בסדום בימים ההם איש רע ובליעל וערום לרע ושמו הידור. וישא עיניו וירא את האיש האורח ברחוב העיר, ויבוא לפניו ויאמר לו: מאין תבוא ואנה תלך? ויאמר אליו האיש: עובר אנכי מחברון עד עילם, משם אנכי. ואעבור עד פה ותבוא עלי השמש פה ואשב ברחוב ואין איש מאסף אותי הביתה. וגם לחם ומים יש לי, וגם תבן ומספוא יש לחמורי, אין מחסור דבר. ויען הידור ויאמר לו: רק כל מחסורך עלי, אך ברחוב אל תלין. ויביאהו הידור לביתו, ויורידו השמיכה מעל החמור עם החבל, ויקחם

הידור ויחביאם בביתו. ויתן תבן ומספוא לחמור, ויאכל וישת האיש האורח בבית הידור בלילה ההוא, וילן שם.

ויהי בבקר ויקם האורח וישכם ללכת לדרכו. ויאמר אליו הידור: שב, סעד לבך פת לחם, ואחר תלך. ויעש האיש כן. וישב עמו ויאכלו שניהם יחדיו וישתו ביום ההוא, ויקם האיש ללכת. ויאמר אליו הידור: הנה נא רפה היום לערוב, הואל נא ול[י]ן, וייטב לבך. ויפצר בו וישב וילן שם. וישכם ביום השני ללכת, ויחזק בו הידור לאמר: סעד לבך פת לחם ואחר תלך. וישב ויאכל עמו גם ביום השני. ויקם האיש ללכת לדרכו. ויאמר לו הידור: הנה נא פנה היום, עתה לין פה וייטב לבך ובבקר השכם והלכת לדרכך. ולא אבה האיש ללון, ויקם ויחבוש את חמורו. ויהי הוא חובש את החמור ותאמר אשת הידור אליו: הנה זה האיש ישב בבית שני ימים אתנו, אוכל ושותה, ולא נתן לנו מאומה את דמי מאכלו ומשקהו, עתה ילך מאתנו בלא דבר? ויאמר לה הידור: דום לך.

ויחבוש האיש את חמורו ללכת, ויאמר אל הידור לתת לו את החבל ואת השמיכה לקשרם על החמור. ויאמר אליו הידור: מה תאמר? ויאמר אליו האיש: כי יתן לי אדוני החבל והשמיכה הצבועה בכל צבע אשר לי אשר החבאת אתך בבית לשמרם. ויען הידור ויאמר אל האיש: זה פתרון חלומך אשר ראית את החבל—חיך יארכו בארץ מאד כחבל, ואשר ראית שמיכה צבועה בכל צבע—כרם יהי לך ונטעת בו עץ כל פרי. ויען האיש האורח ויאמר: לא אדוני, כי בהקיץ נתתי לך חבל ושמיכה אחת ארוגה בכל מיני הצבע אשר נשאת מעל החמור להחביאה. ויען הידור ויאמר: הלא אמרתי לך פתרון חלומך לטוב הוא, וכזאת וכזאת פתרונו. עתה בני האדם יתנו לי ארבעה כסף בשכרי על פתרי חלומותם, ואני לא בקשתי מידך כי אם שלושה כסף.

ויקצוף האיש על דברי הידור ויצעק צעקה גדולה ומרה. ויבא האיש את הידור אל שופט סדום, אל שרק. וידבר האיש את דבריו לפי שרק השופט, ויענהו הידור ויאמר לא, כי כזה

וכזה היה דבר. ויאמר השופט אל האיש האורח: אמת יאמר לך האיש הידור, כי ידוע הוא בערים האלה כי מפותרי חלומות על נכונה הוא. ויצעק האיש מדברי השופט ויאמר: לא אדוני, כי ביום נתתי לו חבל ושמיכה אחת היתה על החמור להחביאה בביתו. ויריבו שניהם לפני השופט, זה אומר ככה היה הדבר, וזה אומר ככה היה הדבר. והידור אומר אל האיש: עתה תנה לי ארבעה כסף אשר אני לוקח על פתרי חלומות, לא אניח לך דבר, ותן לי את דמי כל ארבע הסעודות אשר אכלת בביתי. ויאמר האיש אל הידור: אמת תאמר, אני אשלם לך את אשר אכלתי בביתך, אך תנה את החבל ואת השמיכה אשר החבאת בביתך. ויען הידור לפני השופט ויאמר אל האיש: הלא אמרתי לך זה פתרון חלומך, חבל — יאריכו ימך כחבל, והשמיכה — כרם יהיה לך ונטעת בו כל עץ פרי. זה פתרון חלומך על נכון, אך עתה תנה לי ארבעה כסף אשר אני לוקח בשכרי, כי לא אניח לך דבר.

ויצעק האיש על דברי הידור, ויריבו עוד לפני השופט, ויצו השופט את עבדיו ויגרשום ויציאום מאתו בבהלה. ויצאו מאת השופט כאשר הם מריבים, וישמעו אותם כל אנשי סדום, ויתקבצו עליהם, ויצעקו כולם על האיש האורח ויגרשוהו בבהלה מן העיר. וילך האיש לדרכו על חמורו במר נפש ובעצב ובבכיה, הלוך ילך ובכה על אשר נעשה לו בסדום החרבה. ויהיו לערי סדום שופטים, ארבעה לארבעת הערים, ואלה שמותם: שרק לעיר סדום ואת שרקר לעמורה, זבנך לאדמה, מנון לצבויים. וישם להם אליעזר עבד אברהם שמות, וישם לשרק שקרא, ולשרקר שקר, ולזבנך כזבן ולמנון — מצלי דין. ויעשו להם כל אנשי סדום ועמורה על פי ארבעה שופטיהם מטות בנויות ברחוב הערים. והיה כל איש אשר יבוא הלך אל הערים האלה ועמדו עליו והחזיקו בו והביאו אותו אל אחת מהמיטות ההן והשכיבוהו עליהם בחזקה. והיה בשכבו ועמדו עליו שלשה אנשים על ראשו ושלשה אנשים על רגליו, והחזיקו בו ומדדו אותו על המיטה ההיא. והיה אם האיש ההוא קצר

מהמיטה, ומשכוהו ששת האנשים ההם אלה מזה ואלה מזה ויצעק אליהם ולא יענוהו. ואם יהיה האיש ההוא ארוך בקומה מהמיטה ומשכוהו משתי צלעות המטה מצדיה, אלה מזה ואלה מזה, עד הגיע האיש ההוא לשערי מות. והיה בצעקו אליהם וענו אותו ואמרו לו: ככה יעשה לאיש אשר יבוא בארצנו. ויחדלו מעליהם כל האדם לבלתי בוא אל עריהם בשמעם את כל הדברים אשר יעשו כל אנשי ערי סדום. והיה בבוא אביון אל ארצם ונתנו לו כסף וזהב והעבירו קול בכל העיר לבלתי תת לו פת לחם לאכול. והיה אם ישב האביון בארץ ימים, ומת ברעב, כי לא ימצא פת לאכול. ובמותו יבואו כל אנשי העיר ולקחו את כספם ואת זהבם אשר נתנו לו. והיה כל איש אשר ידע את כספו ואת זהבו אשר נתן לו יקח והלך לו. וגם כל בגדי העני וכל לבושו יפשיטו מעליו במותו, ונלחמו כולם עליהם, והיה אשר יחזק על רעהו יקח אותם. ואחרי כן ישאוהו ויקברוהו ערום תחת אחד השיחים אשר במדברות. ככה יעשו כל הימים לכל הבא אליהם אשר ימות בארצם.

ויהי מימים ותשלח שרי את אליעזר סדומה אל לוט לפקדו בשלום ולראותו. וילך אליעזר סדומה, וימצא איש אחד מסדום נלחם עם איש נכרי עני, ויפשוט הסדומי את העני מכל בגדיו וילך לו. ויצעק העני ההוא לפני אליעזר ויתחנן אליו על אודות אשר עשה לו האיש הסדומי. וירץ אליעזר אל האיש הסדומי ויאמר לו: למה תעשה כה לאיש האביון אשר בא בארצכם? ויען הסדומי את אליעזר לאמר: האחיק הוא האיש ההוא, או הלשופט נתנוך אנשי סדום היום, כי תדבר על האיש ההוא? וירב אליעזר עם האיש הסדומי על אודות העני, ויגש אליעזר לקחת מאת האיש הסדומי את בגדי העני, וימהר האיש ויך את אליעזר באבן במצחו. ויצא דם רב ממצח אליעזר. וירא האיש הדם במצח אליעזר ויחזק האיש באליעזר לאמר: תנה את שכרי על הדם ההוא הרע אשר הוצאתי לך ממצחק, כי כן החוק והתורה בארצנו. ויאמר אליו אליעזר: הפצוע

פצעתני וגם אתן לך שכר ? ולא אבה אליעזר לשמוע אל דברי הסדומי. ויחזק האיש באליעזר ויביאהו אל שופט סדום, אל שקרא, למשפט.

וידבר האיש אל השופט ויאמר : בי אדוני, כזאת וכזאת עשה לי האיש הזה, ואכהו באבן ויצא דם רע ממצחו, ולא אבה לתת שכרי. ויאמר השופט אל אליעזר : אמת יאמר לך האיש הזה, תנה לו שכרו, כי כן המשפט אתנו בארץ. וישמע אליעזר את דברי השופט, וישא אליעזר אבן אחת ויכה את השופט, ותטבע האבן במצחו ויצא דם רב ממצח השופט. ויאמר אליעזר : וכן משפטכם בארץ אשר אתן לאיש הזה — תנהו אתה לו, כי כן משפטך, אתה חרצת. ויעזוב אליעזר את האיש הסדומי עם השופט, ויצא וילך לו לדרכו.

ויהי כאשר נלחמו מלכי עילם את מלכי סדום וישיבו מלכי עילם את כל רכוש סדום. וישיבו גם את לוט ואת כל רכושו עמהם. ויוגד לאברהם וילך וילחם את מלכי עילם ויציל מידם את כל רכוש לוט עם רכוש סדום. בעת ההיא ילדה אשת לוט לו בת, ויקרא את שמה פלטית, כי אמר : פלטו אלהים ואת כל ביתו ממלכי עילם. ותגדל פלטית בת לוט ויקחה אחד מאנשי סדום ותהי לו לאשה. ויבא בעיר איש עני לבקש את מחייתו וישב בעיר ימים. ויעבירו כל אנשי סדום קול כמשפטם לבלתי תת לאיש ההוא פת לחם לאכול עד ימות בארץ, ויעשו כן. ותרא פלטית בת לוט את האיש ההוא מושלך ברחוב העיר ברעב ואין נותן לו מאומה למחייתו ונפשו קרבה לצאת, ותמלא נפשה חנינה על האיש העני ההוא ותכלכלהו בלחם בסתר ימים רבים, ותחי נפש האיש ההוא. ויהי מדי צאתה לשאוב מים ותשם את הלחם בכד המים, ויהי בבואה אל מקום העני ותוציא את הלחם מכדה ותתן לעני ויאכל. ככה עשה לו ימים רבים.

ויתמהו כל אנשי סדום ועמורה על האיש ההוא, מדוע חיה ברעב ימים רבים. ויאמרו איש אל רעהו : אין זה כי אם אוכל ושותה הוא, כי לא יוכל האדם לחיות מן הרעב ימים רבים

כאשר חיה זה ופניו לא סרו. ויתחבאו שלשה אנשים במקום מושב העני ההוא בסתר, לדעת מי יביא הלחם לאיש ההוא לאכול. ותצא פלטית בת לוט ביום לשאוב מים, ותתן את הלחם בכד המים, ותלך לשאוב מים, ותט אל מקום האיש העני, ותוציא את הלחם מכדה ותתן לעני ויאכל. ויראו שלשת האנשים את הדבר אשר עשתה פלטית לאיש העני ההוא, ויאמרו: אך עתה הנה היא כלכלתהו, על כן לא הרעיב ופניו לא סרו ולא מת כראשונים.

ויצאו שלשת האנשים מן המקום אשר התחבאו שמה ויתפשו את פלטית ואת הלחם ביד העני ההוא. ויקחו את פלטית ויביאו אותה לפני שופטיהם ויאמרו אליהם: כזאת וכזאת תעשה והיא אשר כלכלה את האיש ההוא בלחם, על כן לא מת ימים רבים. ועתה דברו לנו מה משפט האשה הזאת על אשר עברה את דתינו. ויתקבצו כל אנשי סדום ועמורה ויבערו את האש ברחוב העיר ויביאו את האשה וישליכוה באש ותשרף ותחי לאפר.

וגם בעיר אדמה היתה נערה אחת בת איש עשיר מאנשי אדמה ויעשו לה כדבר הזה. ויבוא הלך בעיר אדמה ללון בעיר ומחר ילך לביתו, וישב נגד פתח בית אבי הנערה ללון שם, כי בא לו השמש במקום ההוא. ותראה הנערה ההיא יושב בפתח הבית וישאל לה מים לשתות, ותאמר לו: מי אתה? ויאמר אליה: אנכי באתי היום מדרכי ותבא לי השמש פה, ואלין בזה עד למחר והשכמתי בבקר והלכתי לדרכי. ותבוא הנערה ההיא הביתה ותוציא לאיש ההוא לחם ומים לאכול ולשתות. ויוודע הדבר לאנשי אדמה, ויקבצו כולם ויביאו את הנערה לפני השופטים לשפטה על הדבר הזה, ויאמר השופט: יש לנערה הזאת משפט מות על אשר הפרה את דתינו, וכזה וכזה משפטה. ויתקבצו כל אנשי הערים ההם, ויוציאו את הנערה ההיא וימשחו אותה בדבש מכף רגלה ועד קדקדה כאשר דיבר השופט. ויתלו אותה לפני עדת הדבורים במקום מקבצם, ויבואו אליה כל הדבורים ויעקצו אותה ויצבו את

כל בשרה, ותצעק הנערה מפני הדבורים ואין מביט אליה ואין מרחם עליה, ותעל צעקתה השמימה.

ויקנא ה' על הדבר הזה ועל כל מעשה ערי סדום אשר יעשו, יען שבעת לחם ושלות השקט היה להם ובכל זאת יד עני ואביון לא החזיקו. ותגדל רעתם וחטאתם לפני ה' מאד בימים ההם. וישלח ה' את שני המלאכים אשר באו בית אברם אל סדום ואל כל עריה לשחתה. ויקומו המלאכים ההם מפתח אהל אברם כאשר אכלו ושתו, ויבואו סדומה בערב, ולוט יושב בשער סדום בעת ההיא. וירא אותם ויקם לקראתם וישתחו להם ארצה, ויפצר בם מאד ויביאם אל ביתו וישם לחם ויאכלו וילינו בביתו.

ויאמרו המלאכים אל לוט: קום צא מן המקום הזה אתה וכל אשר לך פן תספה בעון העיר, כי משחית ה' את המקום הזה. ויחזיקו המלאכים ביד לוט וביד אשתו וביד בנותיו וכל אשר לו, וישליכוהו ויניחוהו מחוץ לערים. ויאמרו לו: המלט על נפשך, וינס ויברח הוא וכל אשר לו. בעת ההיא המטיר ה' על סדום ועמורה ועל כל הערים האלה גפרית ואש מאת ה' מן השמים. ויהפוך את כל הערים ואת כל הככר ואת כל יושבי הערים ואת צמח האדמה. ותבט עדית אשת לוט בהפיכת הערים לראות, כי נכמרו רחמיה אל בנותיה הנשארות בסדום כי לא יצאו עמה. ויהי כאשר הביטה אחריה ותהי נציב מלח, עודנה במקום ההוא עד היום הזה. וילחכו אותה כל השוורים העוברים במקום ההוא יום יום עד אצבעות הרגלים, ובבקר יצמח אשר לחכו בה עד היום הזה. וינוסו לוט ושתי בנותיו הנשארים עמו וימלטו אל מערת עדולם וישבו שם ימים.

וישכם אברם בבקר לראות את ערי סדום מה נעשה בם, וישקף וירא והנה עלה עשן כל הערים כעשן הכבשן. ויהי בשבת לוט במערה עם שתי בנותיו, וישקו את אביהן יין וישכבו עמו כי אמרו, אין איש בארץ לחיות זרע מהן כי חשבו כי אבדה כל הארץ. וישכבו שתיהן עם אביהן ותהרינה שתיהן מאביהן ותלדנה בנים. ותקרא הבכירה את שם בנה מואב,

לאמר כי מאביה ילדתו, הוא אבי מואב עד היום הזה, והצעירה קראה גם היא את בנה בן עמי, הוא אבי בני עמון עד היום הזה. ויהי אחרי כן ויסע לוט, הוא ושתי בנותיו משם, וישב בעבר הירדן עם שתי בנותיו ובניהן. ויגדלו בני לוט וילכו ויקחו להם נשים מארץ כנען וילדו להם בנים ויפרו וירבו מאד.

פרק שמיני

אברהם, יצחק וישמעאל

ויהי בעת ההיא ויסע אברם מאלוני ממרא וילך ארץ פלשתים ויגר בגרר. בשנת חמש ועשרים שנה לשבת אברם בארץ כנען, היא שנת מאה שנה לחיי אברהם, בא אברהם ארץ פלשתים גררה. ויהי בבואם אל הארץ ויאמר אל שרה אשתו : אמרי לי אחותי את לכל אשר ישאל אותך למען נוצל מרעת יושבי הארץ. ויהי בשבת אברם בארץ פלשתים ויראו עבדי אבימלך מלך פלשתים את שרה כי יפה היא מאד, וישאלו עליה אברהם, ויאמר : אחותי היא. וילכו עבדי אבימלך ויהללו את שרה אל המלך לאמר : בא איש מארץ כנען לגור בארץ, ואחות לו יפה מאד. וישמע אבימלך את דברי כל עבדיו אשר הללו את שרה אליו, וישלח אבימלך את שריו ויקחו את שרה ויביאוה למלך. ותבוא שרה בית אבימלך, וירא המלך את שרה כי יפה היא, ותיטב בעיניו מאד. ויגש אליה ויאמר לה : מה הוא לך האישה אשר באת עמו אל ארצנו ? ותען שרה ותאמר : אחי הוא, ונבוא מארץ כנען לגור באשר מצאנו. ויאמר אבימלך אל שרה : הנה ארצי לפניך כטוב בעיניך הושב את אחיך בארץ, אך עלינו לנשאו ולגדלו על כל הארץ אחרי אשר הוא אחיך.

וישלח אבימלך ויקרא אל אברהם, ויבוא אברהם לפני המלך. ויאמר אבימלך אל אברהם : הנה צויתי לכבדך בארץ כטוב בעיניך בעבור שרה אחותך. ויצא אברהם מאת המלך, ותצא אחריו משאת המלך. ויהי לעת הערב, טרם ישכב האדם, והמלך יושב על כסאו, ותפול תרדמה עליו וישכב על הכסא וירדם

עד הבקר, ויחלום והנה מלאך ה' בא אליו וחרבו שלופה בידו, ויעמוד המלאך על אבימלך ויבקש להרגו בחרב. ויחרד אבימלך בחלום ויאמר אל המלאך: מה חטאתי לך כי באת אלי להמיתני בחרבך? ויען המלאך ויאמר אל אבימלך: הנך מת על האשה אשר הבאת אמש לביתך, כי היא בעולת בעל, אשת אברהם אשר בא לביתך. עתה השב אשת האיש ההוא, כי אשתו היא, ואם אינך משיב — דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך.

ובלילה ההוא היתה צעקה גדולה בארץ פלשתים, ויראו כל יושבי הארץ כצורת איש עומד וחרבו שלופה בידו ויך את כל יושבי הארץ בחרב, הלוך והכות אותם. וינגע מלאך ה' את כל ארץ פלשתים בלילה ההוא, ותהי בהם מהומה גדולה מאד בלילה ההוא ומחרתו. ויעצר להם כל כוחם וכל מוצאם, ותהי בהם יד ה' על דבר שרה אשת אברהם אשר לקח אבימלך. ויהי בבקר וישכם אבימלך ברעדה ובבהלה ובחרדה גדולה וישלח ויקרא לכל עבדיו ויספר להם את חלומם ויראו האנשים מאד. ויען איש אחד הנצב על עבדי המלך ויאמר אל המלך: אדוני המלך, השב האשה הזאת אל בעלה כי אישה הוא. כן קרה גם כן לפרעה מלך מצרים בבוא האיש הזה מצרימה ויאמר על אשתו אחותי היא, כי כן דרכו לעשות בבואו לגור בארץ אשר ילך שמה. וישלח פרעה ויקח את האשה הזאת לאשה, ויבא ה' עליו מכות נמרצות עד אשר השיבו את האשה אל אישה. ועתה אדוני המלך, הלא ידעת מה קרה אמש לכל הארץ, כי היו במהומה גדולה מאד וכאב גדול וצעקה, ונדע כי זה הוא על דבר האשה אשר לקחת. ועתה השב את האשה הזאת אל אישה פן יקרה לנו כמקרה פרעה מלך מצרים ועבדיו ולא נמות. וימהר אבימלך ויקרא אל שרה, ותבוא לפניו, וישלח ויקרא גם לאברהם ויבוא לפניו. ויאמר אבימלך אליהם: מה המעשה הזה אשר עשיתם לי, באמרכם אחים אתם, ואקח את האשה הזאת לאשה. ויאמר אברהם: כי אמרתי פן אמות על אשתי. ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ואלף כסף ויתן לאברהם וישב לו את שרה. ויאמר אבימלך לאברהם: הנה

כל הארץ לפניכם בטוב בעיניכם תשבו. ויצא אברהם ושרה אשתו מאת פני המלך בכבוד ויקר וישבו בארץ בגרר. וכל יושבי ארץ פלשתים ועבדי המלך עודם נכאבים מאד במכות המלאך אשר הכה בהם כל הלילה על דבר שרה. וישלח אבימלך אל אברהם לאמר: התפלל נא בעד עבדיך אל ה' אלהיך ויסר מעלינו את המות הזה. ויתפלל אברהם בעד אבימלך ובעד עבדיו, וישמע ה' את תפלת אברהם וירפא ה' את אבימלך ואת כל עבדיו.

ויהי בעת ההיא מקץ ימים וארבעה חדשים לשבת אברהם בארץ פלשתים בגרר ויפקוד אלהים את שרה ויזכרה ה' ותהר ותלד לאברהם בן. ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה — יצחק. וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר צוה אלהים לאברהם לעשות לזרעו אחריו. ואברהם בן מאת שנה ושרה אשתו בת תשעים שנה בהולד להם את יצחק.

ויגדל הילד ויגמל, ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק. ויבואו שם ועבר וכל גדולי הארץ, ואבימלך מלך פלשתים וכל עבדיו ופיכל שר צבאו לאכול ולשתות ולשמוח במשתה אשר עשה אברהם ביום הגמל את יצחק בנו. וגם תרח אבי אברהם ונחור אחי באו מחרן הם וכל אשר להם וישמחו מאד בשמעם כי הולד בן לשרה. ויבואו אל אברהם ויאכלו וישתו במשתה אשר עשה אברהם ביום הגמל יצחק. וישמחו תרח ונחור עם אברהם וישבו עמם בארץ פלשתים ימים רבים. בעת ההיא מת שרוג בן רעו בשנה הראשונה ללדת יצחק בן אברהם. ויהיו כל ימי שרוג מאתיים שנה ותשע ושלשים שנה וימת.

וישמעאל בן אברהם גדל בימים ההם, בן ארבע עשרה שנה היה בלדת שרה את יצחק לאברהם. ויהי אלהים את ישמעאל בן אברהם ויגדל וילמד קשת, ויהי רובה קשת. ויהי בהיות יצחק בן אברהם בן חמש שנים וישב עם ישמעאל בפתח האהל. וירא ישמעאל את יצחק יושב לנגדו. ויקח הקשת וימשוך בה

ויתן אליה את החץ ויאמר להכות את יצחק. ותרא שרה את המעשה אשר ביקש ישמעאל לעשות ליצחק בנה, וירע בעיניה מאד על בנה. ותשלח ותקרא לאברהם ותאמר לו: גרש האמה הזאת ואת בנה, כי לא יירש בנה עם בני, כי כזה וכזה בקש לעשות לו היום. וישמע אברהם בקול שרה, וישכם בבקר ויקח שתיים עשרה ככרי לחם וחמת מים ויתן אל הגר וישלחה עם בנה.

ותלך לה הגר עם בנה המדברה וישבו במדבר פארן עם יושבי המדבר. ויהי ישמעאל רובה קשת וישב במדבר ימים רבים. וילכו אחרי כן הוא ואמו ארצה מצרימה וישבו שם, ותקח הגר לבנה אשה ממצרים ושמה מריסה. ותהר אשת ישמעאל ותלד לו ארבעה בנים ובת אחת. ויסע ישמעאל אחרי כן הוא ואמו ואשתו ובניו וכל אשר לו, וילכו וישוּבו המדברה. ויעשו להם אהלים במדברות אשר ישבו בהן, ויהיו נוסעים וחונים תמיד מדי חדש ומדי שנה. ויתן אלהים לישמעאל צאן ובקר ואהלים בעבור אברהם אביו, ויפרוץ האיש מאד מאד במקנה. וישב ישמעאל במדברות באהלים, נוסע וחונה ימים רבים, ופני אברהם אביו לא ראה.

ויהי מימים ויאמר אברהם אל שרה אשתו: אלך לי ואראה את ישמעאל בני כי התאויתי אליו לראותו, כי לא ראיתיו זה ימים. וירכב אברהם על גמל אחד מגמליו וילך המדבר לבקש את ישמעאל בנו כי שמע כי הוא יושב באהל במדבר עם כל אשר לו. וילך אברהם המדברה ויגיע אל אהל ישמעאל בחצות היום. וישאל על ישמעאל וימצא את אשת ישמעאל יושבת באהל עם בניה וישמעאל אישה ואמו אין עמה. וישאל אברהם את אשת ישמעאל לאמר: אנא(!) פנה ישמעאל? ותאמר: הלך השדה לצוד ציד. ואברהם עודנו רוכב על הגמל ולא ירד מעליו ארצה כאשר נשבע לשרה אשתו אשר לא ירד מעל הגמל ארצה. ויאמר אברהם אל אשת ישמעאל: בתי, תנה לי מעט מים ואשתה כי יגע ועיף אני מהדרך. ותען אשת ישמעאל ותאמר לאברהם: אין לנו לא מים ולא לחם, ותשב באהלה,

ולא הביטה אל אברהם ולא שאלה אותו מי הוא, אך מכה את בניה באהל ותקללם ותקלל את ישמעאל בעלה ותחרפהו. וישמע אברהם את כל דברי אשת ישמעאל אל בניה ויחר לו מאד וירע בעיניו. ויקרא אברהם אל האשה לצאת אליו מאהלה, ותצא האשה ותעמוד נגד אברהם, ואברהם עודנו רוכב על הגמל. ויאמר אברהם אל אשת ישמעאל: בבוא ישמעאל אישך הנה ודברת אליו כדברים האלה: בא הנה איש זקן מאד מארץ פלשתים לבקש אותך וכזה וכזה מראהו ותארו, ולא שאלתיו מי הוא, וירא כי אינך פה וידבר אלי ויאמר, בבוא ישמעאל אישך ואמרת אליו: כה אמר האיש ההוא, בבואך הסיר את יתד האהל הזה אשר נתת פה ושמתה תחתיה יתד אחרת. ויכל אברהם לצוות את האשה, ויפן וילך על הגמל וישב לדרכו. ויהי אחרי כן ויבוא ישמעאל מצידו הוא ואמו וישב אל אהלו. ותדבר אליו אשתו כדברים האלה, בא הנה איש זקן מאד מארץ פלשתים לבקש עליך וכזה וכזה מראהו ולא שאלתיו מי הוא, וירא כי אינך הנה ויאמר אלי לאמר, בבוא אישך הנה ואמרת אליו, כה אמר האיש הזקן, הסר את יתד האהל אשר נתת פה ושמת תחתיה יתד אחרת. וישמע ישמעאל את דברי אשתו וידע כי הוא אביו ואשר לא כבדה אותו אשתו. ויבן ישמעאל את דברי אביו אשר דבר אל אשתו, וישמע ישמעאל בקול אביו ויגרש ישמעאל את האשה והיא ותלך לה.

וילך ישמעאל אחרי כן ארצה כנען ויקח אשה אחרת ויביאה אל אהלו במקום אשר היה שם. ויהי מקץ שלש שנים ויאמר אברהם: אלך לי עוד ואראה את ישמעאל בני ואבואה, כי לא ראיתיו זה ימים רבים. וירכב על גמלו וילך המדבר ויגיע אל אהל ישמעאל בחצי היום. וישאל על ישמעאל, ותצא לו אשתו מן האהל ותאמר: איננו פה אדוני כי הלך לצוד השדה ולרעות את הגמלים. ותאמר האשה אל אברהם: סורה נא אדוני אל האהל ואכלת פת לחם כי עיפה נפשך מן הדרך. ויאמר אליה אברהם: לא אשב כי מהר אנכי ללכת לדרכי, אך תני נא לי מעט מים ושתיתי כי צמאתי. ותמהר האשה ותרץ ותבוא

האהלה ותוציא מים ולחם אל אברהם ותתן לפניו, ותפצר בו מאד לאכול, ויאכל וישת וייטב לבו, ויברך את ישמעאל בנו. ויכל לאכול ויברך את ה' ויאמר אל אשת ישמעאל: בבוא ישמעאל ואמרת אליו כדברים האלה: בא הנה איש זקן מאד מארץ פלשתים וכזה וכזה מראהו. ויאמר אלי, בבוא ישמעאל הנה ואמרת אליו: כה אמר האיש הזקן, היתד ששמת פה באהל טובה מאד, אל תסירנה מן האהל. ויכל אברהם לצוות את האשה וירכב וילך לו לדרכו ארץ פלשתים.

ויבוא ישמעאל אל אהלו ותצא אשתו לקראתו בשמחה ובטוב לבב. ותאמר אליו: בא הנה איש אחד זקן מארץ פלשתים וישאל עליך ואין. ואוציא לו לחם ומים ויאכל וישת וייטב לבו, וידבר אלי כדברים האלה: כבוא ישמעאל אישך הנה ואמרת אליו: יתד האהל אשר לך טובה מאד, אל תסירנה מן האהל. וידע ישמעאל כי הוא אביו, וכי כבדה אותו אשתו, ויברך ישמעאל את ה'.

ויקם בעת ההיא ישמעאל ויקח את אשתו את בניו ואת מקנהו את כל אשר לו ויסע משם וילך ארץ פלשתים אל אביו. ויספר אברהם לישמעאל בנו על אודות האשה הראשונה אשר לקח ישמעאל, כזאת וכזאת עשתה. וישב ישמעאל ובניו עם אברהם ימים רבים בארץ. ואברהם ישב בארץ פלשתים ימים רבים. וירבו הימים ויהיו עשרים ושש שנים. ויהי אחרי כן וילך אברהם עם עבדיו וכל אשר לו ויצאו מארץ פלשתים וירחיקו ממנה מאד, ויבואו קרוב לחברון וישבו שם.

ויחפרו עבדי אברהם בארות מים, וישב אברהם וכל אשר לו על המים. וישמעו עבדי אבימלך מלך פלשתים לאמר: חפרו עבדי אברהם בארות מים בגבול הארץ. ויבואו ויריבו עם עבדי אברהם, ויגזלו להם את הבאר הגדול אשר חפרו. וישמע אבימלך מלך פלשתים את הדבר הזה, ויבא הוא ופיכל שר צבאו ועשרים מאגשיו אל אברהם, וידבר אבימלך אל אברהם על אודות עבדיו, ויוכיח אברהם את אבימלך על אודות הבאר אשר גזלו עבדיו ממנו. ויאמר אבימלך אל אברהם: חי ה' אשר

ברא את כל הארץ, לא שמעתי את הדבר אשר עשו עבדי לעבדיך בלתי היום. ויקח אברהם שבע כבשות ויתן לאבימלך לאמר: קח נא מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזה. ויקח אבימלך את שבע כבשות הצאן אשר נתן לו אברהם, וגם צאן ובקר נתן לו הרבה, וישבע אבימלך לאברהם על אודות הבאר. על כן קרא לבאר ההוא באר שבע, כי שם נשבעו שניהם עליו. ויכרתו ברית שניהם בבאר שבע. ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וכל אנשיו וישובו ארץ פלשתים. ואברהם וכל אשר לו ישבו להם בבאר שבע ויהיו שם בארץ ההיא ימים רבים.

ויטע אברהם אשל גדול בבאר שבע, וישם לו שם ארבעה שערים לארבע רוחות העולם, ויטע בו כרם, למען כאשר יבוא הלך אל אברהם ובא לו משער אשר יהיה נגד זרכו, וישב שמה ואכל ושתה ושבע והלך לו, כי בית אברהם פתוח תמיד לכל בני האדם לעוברים ולשבים אשר יבואו יום יום לאכול ולשתות בבית אברהם תמיד. ויהי כל איש רעב אשר יבוא בית אברהם, ונתן לו אברהם לחם ואכל ושתה ושבע. וכל הבא אל ביתו ערום, יכסנו בבגדים ברצונו, ונתן לו כסף וזהב והודיעו את ה' אשר בראו בארץ. ככה יעשה אברהם כל הימים.

וישבו אברהם ובניו וכל אשר לו בבאר שבע ויאהל עד חברון. ונחור אחי אברהם ואביו וכל אשר להם ישבו להם בחרן כי לא באו עם אברהם ארצה כנען. ויולדו לנחור בנים בחרן אשר ילדה לו מלכה בת הרן אחות שרי אשת אברהם. ואלה שמות הילודים לו: עוץ ובוז וקמואל וכשד וחזו, פלדש וילדף ובתואל — בנים שמונה, אלה בני מלכה אשר ילדה לנחור אחי אברהם. ותהי לנחור פילגש ושמה ראומה, ותלד גם היא לנחור טבח וגחם ותחש ומעכה, בנים ארבעה. ויהיו כל בני נחור אשר ילדו לו בנים שנים עשר מלבד בנותיו, ויולדו גם להם בנים בחרן. ויהיו בני עוץ בכור נחור אביחרף וגדין ומילום ודבורה אחותם. ובני בוז ברכאל ונעמת ושוח ומדני. ובני קמואל ארם ורחוב. ובני כשד ענמלך ומישר ובגון ויפעי.

ובני חזו פלדש ומיכי ועפר. ובני פלדש ערווד ואמורם ומריד ומילוך. ובני ידלף מושן ובישן ומוצא. ובני בתואל שחר ולבן ורבקה אחותם. אלה משפחות בני נחור אשר נולדו להם בחרן.

וילך ארם בן קמואל ורחוב אחיו מהלאה חרנה, וימצאו בקעה בארץ על נהר פרת. ויבנו שם עיר ויקראו את שם העיר בשם פתור בן ארם, הוא ארם נהרים עד היום הזה. ובני כשד הלכו גם הם לגור באשר ימצאו, וילכו וימצאו בקעה מנגד לארץ שנער וישבו שם. ויבנו שם להם עיר ויקראו את שם העיר כשד כשם אביהם היא ארץ כשדים עד היום. וישבו הכשדים בארץ ההיא ויפרו וירבו מאד. ותרח אבי נחור ואבי אברם הלך ויוסף ויקח אשה אחרת לעת זקנתו ושמה פלילה. ותהר ותלד לו בן ויקרא את שמו צובא. ויחי תרח אחרי הולידו את צובא חמש שנים ועשרים שנה. וימת תרח בשנה ההיא שנת חמש שנים ושלשים שנה ללדת יצחק בן אברהם. ויהיו ימי תרח חמש שנים ומאתים שנה וימת ויקבר בחרן.

וצובא בן תרח חי שלשים שנה ויולד את ארם ואת אכלוז ואת מריק. ותהיינה לארם בן צובא בן תרח שלש נשים, ויולד שנים עשר בנים ושלש בנות. ויתן ה' לארם בן צובא עושר וגכסים ומקנה רב וכבד צאן ובקר, ויפרוץ האיש מאד מאד. ויסע ארם בן צובא הוא ואחיו וכל ביתו מחרן וילכו לגור באשר ימצאו, כי היה רכושם רב משבת בחרן ולא יכלו לשבת בחרן עם בני נחור אחיהם יחד. וילך ארם בן צובא ואחיו וימצאו בקעה מהלאה לארץ קדם וישבו שם. ויבנו שם גם הם עיר ויקראו את שמה ארם כשם אחיהם הבכור, היא ארם צובא עד היום הזה.

פרק תשיעי

ע ק ד ת י צ ח ק

ויצחק בן אברהם הולך וגדל בימים ההם, וילמדהו אברהם אביו את דרך ה' לדעת את ה', וה' עמו. ויהי בהיות יצחק בן שלשים שנה ושבע שנים וישמעאל אחיו הולך ובא עמו באהל. ויתפאר ישמעאל על יצחק לאמר: בן שלש עשרה שנה הייתי כאשר דבר ה' אל אבי למול אותנו, ואעש את דבר ה' אשר דבר אל אבי, אתן את נפשי אל ה' ולא עברתי את דברו אשר צוה את אבי. ויען יצחק את ישמעאל לאמר: למה תתפאר עלי בדבר הזה על מעט בשר מבשרך אשר צוך ה' להסיר אותו מעליך. ה' ה' אלהי אברהם כי אם יאמר ה' לאבי, קח נא את יצחק והעלהו לפני עולה, לא מנעתי את נפשי כי אעשה את הדבר בשמחה.

וישמע ה' את הדבר אשר דבר יצחק אל ישמעאל וייטב בעיני ה' ויאמר לנסות את אברהם בדבר הזה. ויהי היום ויבואו בני האלהים להתיצב על ה' ויבוא גם השטן בתוכם להתיצב על ה' להשטין את בני האדם לפני ה'. ויאמר ה' אל השטן: מאין תבוא? ויען השטן את ה' ויאמר: משוט בארץ ומהתהלך בה. ויאמר ה' אל השטן: מה דברך אלי על כל בני הארץ? ויען השטן את ה' ויאמר: כי ראיתי את כל בני הארץ אשר יעבדוך ויזכרוך בעת בקשם מלפניך דבר. והיה כאשר תתן להם את הדבר ההוא אשר יבקשו מלפניך ושבו להם ועזבוך ולא יוסיפו לזכור אותך עוד. הראית את אברהם בן תרח אשר בתחילה לא היו לו בנים, ויעבדך ויבנה אליך מזבחות בכל

אשר ילך שם, והקריב עליהן קרבנות, ויקרא בשמך לכל בני הארץ תמיד. ועתה כאשר נולד לו יצחק בנו ויעזוב אותך ויעש משתה גדול לכל יושבי הארץ ואת ה' שכח, כי מכל אשר עשה לא הקריב לפניך קרבן עולה או שלמים שור אחד או כשב או עז אחד מכל אשר שחט ביום הגמל את בנו. גם מיום אשר נולד בנו, היום שלשים ושבע שנה, לא בנה לפניך מזבח ולא הקריב אליך עליו קרבן, כי ראה כי נתת לו אשר בקש מלפניך ויעזבך.

ויאמר ה' אל השטן: השמת לבך אל עבדי אברהם כי אין כמוהו בארץ איש תם וישר לפני וירא אלהים וסר מרע, חי אני כי אם אמרתי לו: הקריב נא את יצחק בנך לפני לעולה לא ימנעו ממני, ואף כי אומר אליו הקריב לפני עולה מן הצאן או מן הבקר. ויען השטן את ה' ויאמר: בי אדוני, דבר נא אל אברהם כדבר הזה אשר דברת אם לא יעבור וימיר את דבריך היום.

בעת ההיא היה דבר ה' אל אברהם, ויאמר אליו: אברהם! ויאמר: הנני. ויאמר: קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק, ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה על אחד ההרים אשר יראה לך בו שם ענן וכבוד. ויאמר אברהם בלבו: איך אעשה עד אשר אפריד את יצחק בני משרה אמו להעלותו לפני ה' לעולה? ויבוא אברהם האהלה וישב לפני שרה אשתו וידבר אליה כדברים האלה: בננו יצחק גדל ולא למד עבודת אלהיו זה ימים. עתה אלך לי למחר ואביאנו אל שם ואל עבר בנו, ושם ילמד את דרכי ה', כי ילמדוהו לדעת את ה' ולדעת כאשר יתפלל לפני ה' בכל עת ויענהו, ולדעת שם את דרך עבודת ה' אלהיו. ותאמר שרה: טוב דברת, לכי אדוני ועשה לו כאשר דברת, ואולם אל תרחיק את בני מעלי ולא ישב שם ימים רבים, כי נפשי קשורה בנפשו מאד. ויאמר אברהם אל שרה: בתי, חלה נא את פני ה' אלהינו אשר יעשה עמנו טובה.

ותקח שרה את יצחק בנה וילן אתה בלילה ההוא, ותשקהו

ותחבקהו ותצוהו עד הבקר. ותאמר לו: בני, איך תוכל נפשי להפרד ממך, ותשקהו ותחבקהו עוד ותבך עמו ותצוה את אברהם אביו עליו. ותאמר שרה לאברהם: בי אדוני, השמר נא בבנך ושים את עינך עליו כי אין לי בן אחר ולא בת כי אם הוא. אל נא תעזבהו אם הרעיב האכילהו לחם ואם הצמא השקהו מים, ואל תניחהו ללכת ברגליו ולא לישב בשמש. וגם אל תעזבהו ללכת בדרך לבדו ולא תאנסהו מכל אשר ידבר, ועשית לו ככל אשר יאמר אליך. ותבך שרה עוד בכי גדול אל יצחק בלילה ההוא ותצוהו עד הבקר.

ויהי בבקר ותקח שרה בגד טוב ונאה מאד מן הבגדים אשר אתה בבית מאשר נתן לה אבימלך. ותלבש את יצחק בנה ותשם לו מצנפת על ראשו ותשם אבן יקרה על המצנפת ותתן להם צדה לדרך, ויצא וילכו יצחק ואברהם אביו וילכו עמהם מעבדיהם לשלחם בדרך. ותצא גם שרה עמהם ותלך בדרך אתם לשלחם, ויאמרו לה: שוב לך האהלה. ותשמע שרה את דברי יצחק בנה ותבך בכי גדול ויבך גם אברהם אישה עמה. ויבך גם יצחק בנה עמה בכי גדול מאד. וגם אשר הלכו לשלחם בכו בכי גדול עד מאד. ותחזק שרה ביצחק בנה ותאחזהו בין זרועותיה ותחבקהו ותשקהו ותוסף עוד לבכות עמו. ותאמר שרה: מי יודע אם אראה אותך עוד בני מהיום הזה. ויבכו עוד בכי גדול ואברהם ושרה ויצחק וגם אשר הלכו עמהם בדרך לשלחם בכו בכי גדול עמהם. ותשב לה אחרי כן שרה מעל יצחק בבכיה רבה וישובו כל שפחותיה ועבדיה עמה האהלה, ואברהם הלך עם יצחק בנו להעלותו עולה לפני ה' כאשר צוהו. ויקח אברהם גם את שני נעריו עמו, את ישמעאל בן הגר ואת אליעזר עבדו וילכו יחד עמהם.

ויהי הם הולכים בדרך וידברו הנערים ביניהם כדברים האלה: ויאמר ישמעאל אל אליעזר: הגה אברהם אבי הולך את יצחק להקריבו עולה לה' כאשר צוהו. והיה בשובו ונתן לי את כל אשר לו לרשתו אחריו, כי אני בנו בכורו. ויען אליעזר את ישמעאל ויאמר אליו: הלא אברהם גרש אותך ואת אמך,

וישב לבלתי הוריש לך מכל אשר לו מאומה. ולמי יתן את כל אשר לו ואת כל חמודותיו, הלא לעבדו הנאמן בביתו אשר עבדתיו יומם ולילה ואעש כל אשר יאמר אלי, כי לי יוריש את כל אשר לו אחרי מותו.

ויהי בלכת אברהם עם יצחק בנו בדרך ויבא השטן וידמה לאברהם כתואר איש זקן מאד ענו ושפל רוח מאד. ויגש אל אברהם ויאמר אליו: הכסיל או בער אתה אשר אתה הולך לעשות הדבר הזה היום מבנך יחידך, כי נתן לך האלהים בן באחרית ימיך לעת זקנתך, ותלך ותשחטהו היום על לא חמס והאבדת את נפש בנך יחידך מן הארץ? הלא ידעת אם לא שמעת כי אין הדבר הזה מאת ה', כי לא יעשה ה' לאיש כרעה הזאת בארץ, לאמר לו: לך שחוט את בנך. וישמע אברהם את הדבר הזה וידע כי דבר השטן הוא אשר בקש להתעותו מדרך ה'. ולא אבה אברהם לשמוע בקול השטן, וגער בו אברהם וילך לו.

וישב השטן ויבוא אצל יצחק וידמה ליצחק כתואר איש בחור יפה תואר ויפה מראה מאד. ויגש אל יצחק ויאמר אליו: הלא ידעת אם לא שמעת כי אביך הזקן והכסיל הזה מביאך לשחטך היום חנם. עתה בני, לא תשמע אליו ולא תאבה לו, כי הזקן הוא כסיל, ולא תאבד את נפשך היקרה ואת תאריך הנאה מן הארץ. וישמע יצחק את הדבר הזה ויאמר לאברהם אביו: השמעת אבי את אשר דיבר אלי האיש הזה? כזה וכזה דיבר. ויען אברהם את יצחק בנו ויאמר אלו: השמר לך ממנו ואל תשמע אל דבריו ואל תאבה לו כי שטן הוא לנו להעבירנו ממצות אלהינו היום. ויגער אברהם עוד בשטן וילך לו השטן מעליהם.

וירא כי לא יכול להם, ויסתר לו מפניהם, וילך ויעבור לפניהם אל הדרך, ויהי להם כנחל גדול מלא מים על הדרך. ויגיעו אברהם ויצחק ושני נעריו עד המקום ההוא ויראו נחל גדול ועצום מאד במים אדירים. ויבואו בתוך הנחל ויעברו בו, והמים עוברים לרגליהם. וילכו בנחל ההוא הלוך וטבוע, ויגיעו

המים עד צואריהם, ויבהלו כולם יחד מהמים. ויהי הם עוברים בנחל ויכיר אברהם את המקום ההוא וידע כי אין שמה מים במקום ההוא. ויאמר אברהם אל יצחק בנו: יודע אני המקום הזה אשר אין בו לא נחל ולא מים. עתה שטן הוא אשר יעשה לנו את כל אלה להעביר אותנו ממצוות אלהינו היום הזה. ויגער אברהם בשטן ויאמר אליו: יגער ה' בכ השטן, לך נא מעלינו, כי במצוות אלהינו הלכנו. ויפחד השטן מקול אברהם וילך לו מעליהם, וישב המקום ההוא ליבשה כאשר היה בתחילה. וילך אברהם ויצחק אל המקום אשר אמר לו האלהים.

ויהי ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום אשר אמר לו האלהים מרחוק. וירא עליו עמוד אש מן הארץ ועד השמים וענן כבד על ההר וכבוד ה' בענן. ויאמר אברהם אל יצחק בנו: הראית בהר ההוא אשר אנחנו רואים מרחוק את אשר אני רואה עליו? ויען יצחק ויאמר אל אביו: ראיתי והנה עמוד אש וענן וכבוד ה' נראה בענן עליו. וידע אברהם כי יצחק בנו נרצה לעולה לפני ה'.

ויאמר אברהם אל אליעזר ואל ישמעאל בנו: הראיתם גם אתם את אשר ראינו בהר ההוא מרחוק? ויענו ויאמרו: לא ראינו דבר, רק הר כהרי כל הארץ ראינו. וידע אברהם כי לא נרצה לפני ה' ללכת עמהם. ויאמר אליהם אברהם: שבו לכם פה עם החמור ואני ויצחק בני נלכה לנו עד ההר ההוא ונשתחוה שם לפני ה' ונשובה אליכם. וישבו שמה אליעזר וישמעאל במקום ההוא כאשר ציום אברהם.

ואברהם לקח עצים לעולה, וישימם על יצחק בנו, ויקחו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם אל המקום ההוא. ויהי בלכתם ויאמר יצחק אל אביו: הנה אש ועצים אתנו ואיה השה לפני ה' לעולה? ויען אברהם את יצחק בנו לאמר: בני, כך בחר ה' להיות לו לעולה תמימה תחת השה. ויאמר יצחק אל אביו: כל אשר דיבר אליך ה' אבי אעשה בשמחה ובטוב לב. ויאמר אברהם עוד אל יצחק בנו: בני, היש בלבך מחשבת דבר בזה או עצה אשר איננה נכונה, הגד נא לי בני, אל תכחד ממני.

ויען יצחק את אברהם אביו ויאמר אליו : חי ה' אבי וחי נפשך אם יש בלבי להימין ולהשמיל על הדבר אשר דבר אליך ה'. וגם עצם מעצמי ובשר מבשרי לא זע ולא נד מהדבר הזה, וגם מחשבת כל דבר או עצה רעה אין בלבי בדבר הזה, כי אם לב שמח וטוב נפש אני בדבר ה', אך אמרתי ברוך ה' אשר הפץ בי היום לעולה לפניו.

וישמח אברהם מאד בדברי יצחק, וילכו ויבואו שניהם אל המקום ההוא אשר דבר ה'. ויגש אברהם לבנות את המזבח כמקום ההוא. ויהי אברהם בונה ויצחק יתן בידו אבנים וחומר עד אשר כילו לבנות את המזבח. ויקח אברהם את העצים ויערכם על המזבח ההוא אשר בנה. ויקח את יצחק בנו ויאסרוהו לשומו על העצים אשר על המזבח לשוחטו לעולה לפני ה'. ויאמר יצחק אל אביו : אבי, עקדני מאד וקשור אותי ואחר השימני על המזבח, פן אשוב ואנוע ואנתק מחזקת המאכלת אשר בבשרי ואחלל את קרבן העולה. ויעש אברהם כן. ויאמר עוד יצחק אל אביו : אבי, בעת אשר תשחטני ותשרפני לעולה, קח עמך הנשאר מעפרי והבאת לשרה אמי ואמרת אליה : זה ליצחק ריח, אך לא תדבר אליה את הדבר הזה בשבתה לפני באר או במקום גבוה פן תשליך את נפשה עלי ותמות. וישמע אברהם את דברי יצחק וישא אברהם את קולו ויבך בדבר יצחק בדברים האלה, וירדו דמעות אברהם על יצחק בנו. וגם יצחק בכה מאד ויאמר אל אביו : מהרה חושה אבי ועשה בי רצון ה' אלהינו כאשר צוך.

ויהי לב אברהם ויצחק שמח בדבר הזה אשר צום ה' אך עין במר תבכה ולב שמח. ויעקוד אברהם את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים. ויפשוט יצחק את צוארו לפני אביו על המזבח. וישלח אברהם את ידו לקחת את המאכלת לשחוט את בנו לעולה על המזבח.

ויגשו מלאכי רחמים בעת ההיא לפני ה' וידברו אליו בעבור יצחק לאמר : אנא ה' מלך רחום וחנון אתה על כל אשר בראת בשמים ובארץ ואתה מחיה את כולם, תנה כופר ופדיון תחת

יצחק עבדך וחון ורחם על אברהם ועל יצחק בנו אשר עשו את דברך היום. הראית ה' אשר יצחק בן אברהם עבדך עקוד וקשור לזבח על המזבח כבהמה, עתה יהמו נא רחמך ה' עליהם. בעת ההיא נראה ה' אל אברהם ויקרא אליו מן השמים ויאמר אליו: אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה, כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה בעשותך את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני. וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל נאחו בסבך בקרניו, הוא האיל אשר ברא ה' אלהים בארץ ביום עשותו ארץ ושמים. ויכן אלהים את הכבש ההוא מהיום ההוא והלאה להיות תחת יצחק לעולה. והאיל ההוא הלך וקרב לפני אברהם. ויאחו בו השטן ויסבך את קרניו בסבך לבלתי קרב אל אברהם למען אשר ישחט אברהם את בנו. וירא אברהם את האיל ההוא הלך וקרב לפני אברהם והשטן יחדלנו. וילך אברהם ויקחהו ויביאהו לפני המזבח, ויתר את יצחק בנו ממאסרו וישם תחתיו את האיל ההוא. וישחט אברהם את האיל על המזבח ויעלהו לעולה תחת יצחק בנו. ויז אברהם מדם האיל על המזבח ויקרא ויאמר: זה תחת בני וזה יחשב היום כדם בני לפני ה'. והיה כל הדבר אשר יעשה אברהם בכבש ההוא על המזבח וקרא ואמר: זה תחת בני וזה יחשב היום לפני ה' על בני.

ויכל אברהם את כל העבודה על המזבח ותרצה העבודה לפני ה' ותחשב כיצחק, ויברך ה' את אברהם ואת זרעו ביום ההוא.

וילך השטן אל שרה וידמה עליה כתואר איש זקן שפל וענו מאד, ואברהם עודנו מקריב העולה לה'. ויאמר אליה: הלא ידעת את כל המעשה אשר עשה אברהם ליצחק בנך היום, כי לקח את יצחק ויבן מזבח וישחטהו ויקריב אותו על המזבח, ויהי יצחק צועק ובוכה לפני אביו ואין מביט עליו ואין מרחם עליו. וידבר השטן את הדברים האלה עוד לשרה פעמים, וילך לו מלפניה. ותשמע שרה את כל דברי השטן ותחשוב כי איש זקן הוא מבני האדם אשר היה אצל בנה ויבוא ויגד לה כדברים

האלה. ותשא שרה את קולה ותבך ותצעק צעקה גדולה ומרה על בנה, ותפל את נפשה לארץ ותזרוק עפר על ראשה, ותאמר: בני יצחק בני, מי יתן מותי אני תחתיד היום הזה. ותוסף עוד לבכות ותאמר: צר לי עליך כי גדלתיד וטפחתיד ויהפך ששוני עליך לאבל, כי היתה תאוותי אליך לצעקה ותפלה עד אשר ילידתיד לתשעים שנה, ועתה היית למאכולת ולאש היום הזה למנה. אך מתנחמת אנכי עליך בדבר ה' בני כי מצות אלהיד עשית, כי מי יוכל לעבור את דברי אלהינו אשר נפש כל חי בידו. צדיק אתה ה' אלהינו כי כל מעשיך טובים וישרים, כי שמחה גם אני בדבריד אשר צוית, אך עיני במר תבכה, ולב שמח. ותתן שרה את ראשה בחיק אחת משפחותיה אחרי כן ותדום כאבן.

ותקם אחרי כן ותלך הלוך ושאלה ותלך עד חברון ותשאל את כל הולכי הדרך אשר תפגע בדרך, ואין דובר אליה דבר לאמר מה נעשה בבנה. ותבוא עם שפחותיה ועבדיה בקרית ארבע היא חברון, ותשאל על בנה, ותשב שמה, ותשלח מעבדיה לבקש אנה הלכו אברהם ויצחק. וילכו לבקש אותם בית שם ועבר ולא מצאו, ויבקשו בכל הארץ ואין. והנה השטן בא אל שרה בדמות איש ויבוא ויעמוד לפניה ויאמר אליה: שקר דברתי אליך, כי לא שחט אברהם את יצחק בנו ולא מת. ויהי כשמעה הדבר ותשש ותשמח מאד מאד אל בנה ותצא נפשה משמחתה ותמת ותאסף אל עמיה.

ואברהם בכלותו את עבודתו וישב עם יצחק בנו אל נעריו, ויקומו וילכו יחדיו בארה שבע אל ביתם. ויבקשו את שרה ולא מצאוה, וישאלו עליה ויאמרו אליהם: הלוך הלכה עד חברון לבקש אתכם אנה הלכתם, כי כזה וכזה הוגד לה. וילכו אברהם ויצחק אליה חברונה וימצאוה כי מתה, וישאו כולם את קולם ויבכו עליה בכי גדול. ויפול יצחק על פני אמו ויבך עליה ויאמר: אמי אמי, איך עזבתני ותלך, אנה ואנה, ואיכה עזבתני. ויבכו אברהם ויצחק בכי גדול וכל עבדיהם בכו אתם אל שרה, ויספדו עליה מספד גדול וכבד.

פרק עשירי

יצחק ורבקה

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים וכו', ותמת שרה וכו'. ויקם אברהם מעל פני מתו לבקש קבר לקבור את שרה אשתו. וילך וידבר אל בני חת יושבי הארץ לאמר: גר ותושב אנכי עמכם בארצכם, תנו לי אחוזת קבר בארצכם ואקברה את מתי מלפני. ויאמרו בני חת אל אברהם: הנה הארץ לפניך, במבחר הארץ קבור מתך, כי לא ימנעך איש מקבור מתך. ויאמר אליהם אברהם: אם יש את נפשכם בדבר הזה לכו ובקשו לי מעפרון בן צוחר לאמר, ויתן לי את מערת המכפלה אשר בקצה שדהו ואקנה אותה ממנו באשר חפץ בה. ועפרון יושב בתוך בני חת. וילכו ויקראו אליו ויבוא לפני אברהם. ויאמר עפרון אל אברהם: הנה כל אשר תחפוץ לפניך אותו יעשה עבדך. ויאמר אברהם, לא, כי קנה אקנה המערה והשדה אשר לך במחיר לאחוזת קבר עד עולם. ויען עפרון ויאמר: הנה השדה והמערה לפניך, את אשר תחפוץ תן. ויאמר אברהם: כי בכסף מלא אקנה אותה מידך ומיד באי שער עירך ומיד זרעך עד עולם.

וישמע עפרון וכל אחיו לדבר הזה, וישקול אברהם לעפרון ארבע מאות שקל כסף ביד עפרון וביד כל אחיו. ויכתוב אברהם את הדבר הזה בספר ויחתום ויעד ארבעה עדים. ואלה שמות העדים: אמיגל בן אבישוע החתי, אליחורף בן אשונש החוי, עבדון בן אחידע הגררי, עקדיל בן אבודיש הצידוני. ויקח אברהם את ספר המקנה וישימהו באוצרותיו.

ואלה הדברים אשר כתב אברהם בספר לאמר: כי המערה והשדה קנה אברהם מאת עפרון החתי וזרעו ויוצאי עירו וזרעם עד עולם, לאברהם למקנה ולזרעו וליוצאי יריכו לאחוזת קבר עד עולם. ויחתום ויעד עדים. ויקם השדה והמערה אשר בו וכל המקום ההוא לאברהם ולזרעו אחריו מאת בני חת הנה לפני ממרא בחברון אשר בארץ כנען.

ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו במקום ההוא. ויהי המקום ההוא וכל גבולו לאברהם ולזרעו לאחוזת קבר. ויקבור אברהם את שרה בכבוד, כקבור את המלכים, ותקבר בבגדים טובים ויפנים עד מאד. ויהיו שם על מטתה שם בן נח ועבר בנו ואבימלך וענר ואשכול וממרא וכל גדולי הארץ הולכים אחרי המיטה. ויהיו ימי שרה מאת שנה ועשרים ושבע שנים ותמות. ויעש אברהם לשרה אשתו מספד גדול וכבד מאד ויעש אבל שבעת ימים. וינחמו כל יושבי הארץ את אברהם ואת יצחק בנו על שרה.

ויעברו ימי בכיתה, וישלח אברהם את יצחק בנו וילך בית שם ועבר ללמוד את דרכי ה' ואת מוסרו וישב שם יצחק שלש שנים. ויהי בעת ההיא ויקם אברהם וכל עבדיו וילכו וישובו להם בארה שבע אל ביתם. וישב אברהם וכל עבדיו בבאר שבע. ויהי לתקופת השנה וימת אבימלך מלך פלשתים בשנה ההיא, בן מאת שנה ושלש ותשעים שנה היה במותו. וילך אברהם עם אנשיו ארץ פלשתים, וינחמו את כל בית אבימלך וכל עבדיו, ויפן וישב אל ביתו.

ויהי אחרי מות אבימלך ויקחו כל אנשי גרר את בנמלך בנו והוא בן שתים עשרה שנה וימליכוהו תחת אביו. ויסבו את שמו אבימלך כשם אביו, כי כן משפטם לעשות בגרר. וימלוך אבימלך תחת אבימלך אביו וישב על כסאו. וגם לוט בן הרן מת בימים ההם, בשנת תשע ושלשים שנה לחיי יצחק בן אברהם. ויהיו כל ימי לוט אשר חי מאת שנה ושתים וארבעים שנה וימות.

ואלה בני לוט אשר יולדו לו מבנותיו: שם הבכור מואב

ושם השני בן עמי. וילכו שני בני לוט ויקחו להם נשים מארץ כנען ויולדו להם בנים. ויהיו בני מואב ער ומעיון ותרסיון וקנויל, בנים ארבעה, והם אבות לבני מואב עד היום. ובני בן עמי גרים ועישון ורבת וצלון ועינון ומיוב, בנים ששה, הם אבות לבני עמון עד היום הזה. וילכו כל משפחות בני לוט לגור באשר מצאו, כי פרו ורבו מאד. וילכו ויבנו להם ערים בארץ אשר ישבו שם, ויקראו את שמות הערים על שמותם.

ונחור בן תרח אחי אברהם מת בימים ההם בשנת ארבעים שנה לחיי יצחק. ויהיו כל ימי נחור מאת שנה ושבעים ושתיים שנה, וימות ויקבר בחרן. וישמע אברהם כי מת אחיו ויחר לו מאד ויתאבל על אחיו ימים רבים.

אז קרא אברהם אל אליעזר עבדו הגדול הפקיד על ביתו ויבוא לפניו ויעמוד לפניו. ויאמר אליו אברהם: הנה נא זקנתי, לא ידעתי יום מותי כי באתי בימים, עתה קום לך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי מחרן. ואשביעך בה' אלהי השמים אשר לא תקח אשה לבני מן המקום הזה ומן הארץ הזאת מבנות הכנעני אשר אנחנו יושבים בקרבם, כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת לבני משם אשה, וה' אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לקחני מבית אבי ויביאני אל המקום הזה, ויאמר אלי, לזרעך אתן את הארץ הזאת לרשתה עד עולם, הוא ישלח מלאכו לפניך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי.

ויען העבד את אברהם אדוניו ויאמר: הנה אנכי בא אל מולדתך ואל בית אביך ולקחתי לבנך משם אשה. והיה אם לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך אל ארץ מולדתך? ויאמר אליו אברהם: השמר לך פן תשיב את בני שמה, כי ה' אשר התהלכתי לפניו הוא ישלח מלאכו לפניך והצליח דרכך. ויעש אליעזר כאשר צוה אותו אברהם, וישבע אליעזר לאברהם אדוניו על הדבר הזה.

ויקם אליעזר ויקח עשרה גמלים מגמלי אדוניו ועשרה אנשים מעבדי אדוניו עמו. ויקומו וילכו חרנה עיר נחור ותרח, לקחת

אשה ליצחק בן אברהם משם. ויהי בלכתם וישלח אברהם בית שם ועבר ויביאו משם את יצחק בנו. ויבוא יצחק בית אביו בארה שבע, ואליעזר ואנשיו באו חרנה וישבו מחוץ לעיר לפני המימה, ויברך את הגמלים על המים וישבו שם.

ויתפלל אליעזר עבד אברהם ויאמר: ה' אלהי אדוני אברהם, הקרה נא לפני היום טוב ועשה חסד עם אדוני אשר תכין היום אשה לבן אדוני ממשפחתו. וישמע ה' בקול אליעזר בעבור אברהם עבדו. ויקר מקרהו בית בתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם, ויבוא אליעזר אל ביתם. ויספר להם אליעזר את כל אודותיו וכי הוא עבד אברהם, וישמחו עליו מאד מאד, ויברכו כולם את ה' אשר עשה את הדבר הזה, ויתנו לו את רבקה בת בתואל ליצחק לאשה.

והנערה טובת מראה מאד, בתולה ואיש לא ידעה, בת עשרה שנה היתה רבקה בימים ההם. ויעשו בתואל ולבן ושחר ובניו משתה בלילה ההוא, ויבואו אליעזר ואנשיו ויאכלו וישמחו שם בלילה ההוא. ויקם אליעזר בבקר, הוא והאנשים אשר אתו, ויקראו אל כל בית בתואל לאמר: שלחוני ואלכה לאדוני. ויקומו וישלחו את רבקה ואת דבורה בת עוז מנקתה, ויתנו לה כסף וזהב ועבדים ושפחות ויברכו אותה. וישלחו את אליעזר עבד אברהם ואת אנשיו, ויקח העבד את רבקה וילך, וישב ארצה כנען אל אדוניו. ויקח יצחק את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויביאה האהלה. ויצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל דודו לאשה.

ויהי בעת ההיא וילך אברהם ויוסף ויקח אשה אחרת לעת זקנתו ושמה קטורה מארץ כנען. ותלד לו זמרן ויקשן ומדן ומדין וישבק ושוח, בנים ששה. ויהיו בני זמרן אביהם ומוליך ומרית. ובני יקשן שבא ודדן. ובני דדן אמידע ויוב וגוחי ואלישע וגותה. ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ובידע ודועה. ובני ישבק מכירי ובידוע וסתור. ובני שוח בלדד וחמדד מושן ומיכנ. כל אלה משפחות בני קטורה הכנענית אשר ילדה לאברהם העברי. וישלח אברהם את כל אלה ויתן להם מתנות, וילכו

מעל יצחק בנו לגור באשר ימצאו. וילכו כל אלה הר הקדם, ויבנו להם שש ערים וישבו בהם עד היום הזה. אך בני שבא ודדן ובני יקשן עם בניהם לא ישבו עם אחיהם בעריהם ויהיו נוסעים וחונים בארצות ומדברות עד היום הזה.

ובני מדין בן אברהם הלכו מזרחה לארץ כוש וימצאו שם בקעה גדולה בארץ הקדם. וישבו ויבנו שם עיר, וישבו בה, היא ארץ מדין עד היום. וישב מדין בעירו אשר בנה הוא וחמשת בניו וכל אשר לו. ואלה שמות בני מדין לשמותם בעריהם: עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה. ויהיו בני עיפה מיחה ומישר ואָן וצלוע. ובני אפר — עפרון וצור ואלירון ומידון. ובני חנוך רעואל ורקם ועוזי ואלושב וחלד. ובני בירע חור ומולר וקרויל ומלחי. ובני דועה יכיר רבע ומלחום וגבל. אלה משפחות המדינים למשפחותם, ואחר נפוצו משפחות מדין בארץ מדין.

ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם. ויקח ישמעאל אשה מארץ מצרים ושמה ריבה והיא מריסה. ותלד ריבה לישמעאל את נביות ואת קדר ואת אדביאל ואת מבשם ואת בשמת אחותם. ויגרש ישמעאל את ריבה ותלך מאתו ותשב מצרימה בית אביה, כי היתה רעה מאד בעיני ישמעאל ובעיני אברהם אביו. ויקח ישמעאל את בניו ויקם וילך ארצה כנען אל אברהם אביו וישב שם. ואחר לקח ישמעאל אשה מארץ כנען, ושמה מלכית. ותלד לו את משמע ואת דומה ואת משא ואת חדד ואת תימא ואת יטור ואת נפיש ואת קדמה. אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם, שנים עשר נשיאים לאומותם, ואחר נפוצו משפחות ישמעאל. ויקח ישמעאל את בניו ואת כל רכושו אשר רכש ואת נפשות ביתו ואת כל אשר לו וילכו לגור באשר ימצאו. וילכו וישכנו אצל מדבר פארן, ויהי מושבם מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בואכה אשורה. וישב ישמעאל ובניו בארץ ההיא, ויולדו להם בנים ויפרו וירבו מאד.

ואלה שמות בני נביות בכור ישמעאל: מיעוד וסועד ומעיון.

ובני קדר : עליון וקצם וחמד ועלי. ובני אדביאל חמוד ויובין.
ובני מבשם עבדיה ועבד מלך ויעוש. אלה משפחות בני ריבה
אשת ישמעאל. ויהיו בני משמע בן ישמעאל שמוע וזכריון
ועובד. ובני דומה קצם ועלי ומחמד ועמאר. ובני משא מלון
ומולה ועבד אדון. ובני חדד נאצר ומינצאר ועבד-מלך. ובני
תימא סעיד וסעדון ויבול. ובני יטור מריק ויעיש ועלוי ופחית.
ובני נפיש עבד תמיר ואביוסף ומיר. ובני קדמה כליף ותחתי
ועמיר. אלה היו בני מלכית אשת ישמעאל למשפחותם. כל אלה
משפחות ישמעאל לתולדותם וישבו להם בארצות אשר בנו
להם עד היום.

ורבקה בת בתואל אשת יצחק בן אברהם עקרה בימים ההם,
אין לה ולד. וישב יצחק את אברהם אביו ארצה כנען, ויהי ה'
את יצחק ואת אברהם אביו. וארפכשד בן שם בן נח מת
בימים ההם, בשנת ארבעים ושמונה לחיי יצחק. ויהיו כל ימי
ארפכשד אשר חי ארבע מאות שנה ושלושים ושמונה שנה
וימות.

פרק אחד-עשר

י ע ק ב ו ע ש ו

ויהי בשנת תשע וחמישים שנה לחיי יצחק בן אברהם, ורבקה אשתו עודנה עקרה בימים ההם. ותאמר רבקה אל יצחק: הלא שמעתי אדוני כי גם שרה אמך היתה עקרה בימיה עד אשר התפלל עליה אדוני אברהם אביך, ותהר לו. עתה עמוד והתפלל אל האלהים גם אתה, וישמע תפלתך ויזכור אותנו למען חסדיו. ויען יצחק את רבקה אשתו לאמר: כבר התפלל עלי אברהם אבי אל אלהינו להרבות זרעי, עתה ממך היתה העקרות הזו אלינו. ותאמר לו רבקה: אך עתה קום והתפלל עלי גם אתה, וישמע ה' את תפילתך, ונתן לי בנים.

וישמע יצחק אל דברי אשתו, ויקומו וילכו יצחק ורבקה ארץ המוריה להתפלל שם ולדרוש שם את ה'. ויבואו עד המקום ההוא, ויעמוד יצחק ויתפלל לנוכח אשתו אל ה' כי עקרה היא. ויאמר יצחק: ה' אלהי השמים והארץ, אשר טובך וחסדך מלאו כל הארץ, אתה אשר לקחת את אבי מבית אביו ומארץ מולדתו ותביאהו אל הארץ הזאת, ותאמר לו: לך ולזרעך אתן את הארץ, ותבטיח אותו ותאמר לו: ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול הים, עתה יאמנו דבריך אשר דברת אל אבי, כי אתה ה' אלהינו עינינו עליך לתת לנו זרע אנשים כאשר הבטחתנו, כי אתה אלהינו ועליך עינינו.

וישמע ה' את תפילת יצחק בן אברהם ויעתר לו, ותהר רבקה אשתו. ויהי בשבעת חדשים ויתרוצצו הבנים בקרבה ויצר לה מאד מאד ותקץ מפניהם. ותאמר אל כל הנשים אשר

היו אתה בארץ : הנהיה לכם כדבר הזה אשר נעשה לי ? ויאמרו אליה : לא. ותאמר אליהן : למה זה אנכי היה לי הדבר הזה מכל הנשים אשר היו בכל הארץ ? ותלך ארץ המוריה לדרוש את ה' על הדבר הזה. ותלך אל שם ואל עבר בנו לשאול ולדרוש אותם על הדבר הזה ולבקש עליה מלפני ה' בדבר הזה. ותשאל גם את אברהם לבקש ולדרוש את ה' על כל הדבר אשר קרה לה. וידרשו כולם את ה', ויעל הדבר הזה, וישיבו אליה דבר מאת ה', ויאמרו אליה : שני ילדים בבטןך ושני לאומים יקומו מהם ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר.

וימלאו ימיה ללדת ותכרע והנה תאומים בבטנה, כאשר דבר אליה ה'. ויצא הראשון אדמוני, כולו כאדרת שער, ויקראו כל הארץ שמו עשו לאמר כי שלם זה מהבטן. ואחרי כן יצא אחיו, ותאחו ידו בעקב עשו, על כן קרא שמו יעקב. ויהי יצחק בן אברהם בן ששים שנה בלדת אותם.

ויגדלו הנערים עד חמש עשרה שנה ויבואו באנשים. ויהי עשו איש מחשבות ומרמות ויודע לצוד ציד בשדה. ויעקב איש תם וחכם יושב אהלים ורועה צאן ולומד מוסר ה' ומצות אביו ואמו. ויגר יצחק עם בניו וביתו ועם אברהם אביו בארץ כנען, כאשר צוות (!) אותם אלהים.

וישמעאל בן אברהם ובניו וכל אשר להם הלכו וישכנו שם בארץ החוילה וישבו שם. וגם כל בני הפילגשים אשר לאברהם הלכו באשר יגורו אל ארץ הקדם, כי שלחם אברהם מעל יצחק בנו, ויתן להם מתנות וילכו להם. ויתן אברהם את כל אשר לו אל יצחק בנו, וגם את כל חמודותיו נתן לו. ויצוהו לאמר : הלא ידעת וכי שמעת כי ה' הוא האלהים בשמים ובארץ ואין עוד מלבדו, והוא אשר לקחני מבית אבי וממולדתי ויצילני מאור כשדים ועצת רשעים כי בטחתי בו. ויביאני אל המקום הזה, ויתן לי את כל חמדת הארץ הזאת, לא חסרתי דבר. ויבטיחני ויאמר לי : לזרעך אתן כל הארץ הזאת והמה יירשונה בשמרם את מצוותי ואת חוקותי ואת תורותי ואת משפטי אשר צויתי אותך ואשר אצוה אותם. ועתה בני שמע בקולי ושמור

את מצוות ה' אלהיך אשר צויתי אותך, לא תסור מן הדרך הישר ימין ושמאל למען ייטב לך ולבניך אחריך עד עולם. וזכור את נפלאות ה' וחסדיו אשר עשה עמנו ואשר הצילנו מכף אויבינו ויפילם ה' אלהינו בידנו. ועתה כל אשר צויתך תשמור וממצות אלהיך לא תסור ולא תעבוד אחר זולתו, למען ייטב לך ולזרעך אחריך. ולימדת את בניך ואת זרעך את מוסר ה' ואת מצותיו והוריתם הדרך הישר אשר ילכו בה למען ייטב להם עד עולם.

ויען יצחק את אביו ויאמר אליו: אשר צוה אדוני אעשה, וממצות ה' אלהי לא אסור ככל אשר צויתני אשמור. ויברך אברהם את יצחק בנו ואת בניו, וילמד אברהם את יעקב מוסר ה' ודרכיו. ויהי בעת ההיא וימת אברהם, בשנת חמש עשרה שנה לחיי יעקב ועשו בני יצחק. ויהיו כל ימי אברהם שבעים וחמש שנים ומאת שנה. וימות ויאסף אל עמיו בשיבה טובה, זקן ושבע ימים, ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו. ויהי כאשר שמעו כל יושבי ארץ כנען כי מת אברהם, ויבואו כולם עם מלכיהם ושריהם וכל אנשיהם לקבור את אברהם. ויבואו כל יושבי ארץ חרן וכל משפחות בית אברהם וכל השרים והגדולים וכל בני הפילגשים אשר לאברהם, כי שמעו כי מת אברהם, ויגמלו חסד לאברהם וינחמו כולם את יצחק בנו. ויקברו את אברהם במערה אשר קנה מאת עפרון החתי ובניו לאחוזת קבר. ויבכו כל יושבי כנען וכל יודעי אברהם את אברהם שנה תמימה, ויספדו עליו אנשים ונשים. וגם כל הילדים הקטנים וכל יושבי הארץ בכו כולם על אברהם, כי היה אברהם טוב עם כולם וכי היה ישר עם אלהים ועם אנשים. ולא קם עוד ירא אלהים כאברהם, אשר ירא את אלהיו מנעוריו ויעבוד את ה' וילך בכל דרכיו מעודו קטן כל ימי חייו עד יום מותו. ויהי ה' עמו ויצילהו מעצת נמרוד ואנשיו, וילחם עם ארבעה מלכי עילם וינצחם. ויקרב את כל בני הארץ לעבודת האלהים וילמד את דרכי ה' לכל בני הארץ ויודיעם את ה'. ויעש אשל ויטע בו כרם ויערוך לחם באהלו תמיד לכל באי הארץ לאכול ולשתות

ולשבוע בביתו. ויצל ה' את כל הארץ בעבור אברהם, ויושיעם ה' מחרון אפו אשר חרה אפו עליהם בימים ההם, בעבור אברהם.

ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו ואת בניו, ויהי ה' עם יצחק כאשר היה עם אברהם אביו, כי שמר יצחק את כל מצות ה' כאשר צוהו אברהם אביו, לא נטה מן הדרך הישר אשר צוהו אביו ימין ושמאל.

וילך עשו בעת ההיא אחרי מות אברהם לצוד ציד בשדה כפעם בפעם להביא. ונמרוד מלך בבל, הוא אמרפל, הלך כפעם בפעם עם גבוריו לצוד ציד גם הוא בשדה ולהתהלך לרוח היום עם אנשיו. ויהי נמרוד עויין את עשו כל הימים, כי נפלה קנאה בלב נמרוד אל עשו כל הימים. ויהי ביום ההוא וילך עשו לצוד בשדה, וימצא את נמרוד מתהלך במדבר עם שני אנשיו, וכל גבוריו ואנשיו היו עמו במדבר, אך רחקו ממנו וילכו מעליו הנה והנה לצוד. ויתחבא עשו אל נמרוד ויארוב לו במדבר, ונמרוד והאנשים אשר אתו לא ידעו. ויתהלך נמרוד ואנשיו בשדה לרוח היום כפעם בפעם ולדעת איפה אנשיו צודים בשדה. ויבוא נמרוד ושני האנשים אשר היו אתו עד המקום אשר עשו שם. ויקם עליו עשו פתאום מהמארב אשר ארב לו שם, וישלוף חרבו וימהר וירץ אל נמרוד ויכרות את ראשו מעליו. וילחם עשו עם שני האנשים אשר היו עם נמרוד מלחמה רבה ויצעקו עליו, ויפן עשו אליהם ויכם וימיתם בחרבו. וישמעו כל גבורי נמרוד אשר הלכו מאתו המדברה את קול הצעקה מרחוק, ויכירו את קול שני האנשים ההם. וירוצו לדעת מה זה ועל מה זה, וימצאו את מלכם ושני אנשיו אשר עמו נופלים מתים במדבר.

ויהי כאשר ראה עשו את כל גבורי נמרוד באים מרחוק, וינס ויברח וימלט. ויקח עשו את בגדי נמרוד החמודות אשר לנמרוד אשר הורישו אביו אשר בהם גבר נמרוד על כל הארץ, וירץ בהם עשו ויחביאם בביתו. ויקח עשו את הבגדים ההם וירץ העירה מפני אנשי נמרוד ויבוא בית אביו עיף ויגע מפני

הפחד, ותקצר מאד נפשו למות ויצר לו מאד. וירא עשו כי קצרה נפשו למות וכי צר לו, ויגש אל יעקב אחיו וישב לפניו. ויאמר אל יעקב אחיו: הנה אנכי הולך למות היום הזה, ולמה זה לי בכורה? ויתחכם יעקב אל עשו בדבר הזה, וימכור את בכורתו ליעקב, כי מה' היתה לו. וגם חלק עשו אשר לו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר מכר עשו ליעקב, ויקנה יעקב את כל אלה מאת עשו אחיו במחיר. ויכתוב יעקב את כל אלה בספר ויעד עדים על זה ויחתום, ויהי הספר ביד יעקב.

ונמרוד בן כוש כאשר מת וישאו אותו אנשיו ויביאוהו בבלה ויקברוהו בעירו. ויהיו כל ימי נמרוד אשר חי חמש עשרה שנה ומאתים שנה וימות. והימים אשר מלך נמרוד על כל אנשי הארץ חמש ושמונים שנה ומאת שנה. ומת נמרוד בחרב עשו בחרפה ובוז, וימיתו זרע אברהם כאשר ראה בחלומו. ויהי כאשר מת נמרוד ותחלק מלכותו לחלקים רבים. ויוסבו כל ממשלות נמרוד לכל מלכי הארץ, ויקחום אחרי מות נמרוד, ויהיו כל אנשי בית נמרוד עבדים לכל מלכי הארץ ימים רבים.

ויהי בימים ההם אחרי מות אברהם ויביא ה' על הארץ בשנה ההיא רעב גדול וכבד. ויהי בהיות הרעב בארץ כנען ויקם יצחק לרדת מצרימה מפני הרעב כאשר עשה אברהם אביו. וירא ה' אל יצחק בלילה ההוא ויאמר אליו: אל תרד מצרימה, קום לך גררה אל אבימלך מלך פלשתים ושב שם עד תום הרעב. ויקם יצחק וילך גררה כאשר צוה אותו ה', וישב שם יצחק שנה תמימה. ויהי כבוא יצחק גררה ויראו אנשי הארץ את רבקה אשתו כי טובת מראה היא. וישאלו כל אנשי גרר את יצחק לאשתו, ויאמר: אחותי היא, כי ירא לאמר אשתי, פן יהרגוהו עליה אנשי הארץ. וילכו שרי אבימלך ויהללו את האשה אל אבימלך ולא ענה אותם אבימלך דבר ולא שת לבו אל דבריהם, אך שמע כי הגידו לו כי אמר האיש אחותי היא, וידע המלך את הדבר הזה בלבו. ויהי מקץ שלשה חדשים לשבת יצחק בארץ וישקף אבימלך בעד החלון וירא והנה יצחק

מצחק את רבקה אשתו, כי ישב יצחק בבית המלך החיצונה, ותהי בית יצחק נגד בית המלך. ויאמר המלך אל יצחק: מה הדבר הזה אשר עשית לנו באמרך על אשתך אחותי היא, כמעט שכב אחד העם מגדוליהם את אשתך והבאת עלינו אשם. ויאמר יצחק אל אבימלך: כי יראתי פן אמות על אשתי על כן אמרתי אחותי היא. בעת ההיא צוה אבימלך לכל שריו וגדוליו ויקחו את יצחק ואת רבקה אשתו ויביאום לפני המלך. ויצו המלך וילבישו את שניהם לבוש מלכות וירכיבום ברחוב העיר. ויקראו לפניהם בכל הארץ לאמור: זה האיש וזאת אשתו, כל הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת.

וישב יצחק ואשתו בית המלך, ויהי ה' את יצחק וילך הלך וגדל ולא חסר דבר. ויתן ה' את יצחק לחן בעיני אבימלך ובעיני כל עבדיו ויעש אבימלך עם יצחק טובה, כי זכר אבימלך את השבועה ואת הברית אשר היה בין אביו ובין אברהם. ויאמר אבימלך אל יצחק: הנה כל הארץ לפניך כטוב בעיניך שב עד אשר תשוב אל ארצך. ויתן אבימלך ביד יצחק שדות וכרמים ומיטב ארץ גרר לזרוע ולקצור ולאכול את פרי האדמה עד אשר יכלו ימי הרעב. ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים, ויברכהו ה'. ויגדל האיש ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבודה רבה.

ויהי כאשר כלו ימי הרעב וירא ה' אל יצחק ויאמר אליו: קום צא מן המקום הזה ושוב אל ארצך ארצה כנען. ויקם יצחק וישב חברונה אשר בארץ כנען, הוא וכל אשר לו, כאשר צוהו ה'. ויהי אחרי כן וימת שלח בן ארפכשד בשנה ההיא שנת שמונה עשרה לחיי יעקב ועשו. ויהי כל ימי שלח אשר חי שלש ושלשים שנה וארבע מאות שנה וימות.

בעת ההיא שלח יצחק את יעקב בנו הקטן ביתה שם ועבר ללמוד את מוסר ה' ואת תורתו לדעת את ה'. וילך יעקב בבית שם ועבר וילמוד את מוסר ה' וישב יעקב בבית שם ועבר שלשים ושתים שנה. ועשו אחיו לא הלך, כי לא אבה ללכת, וישב בבית אביו ארצה כנען. ויהי עשו הולך השדה כל הימים

לצוד ציד בשדה להביא, ככה יעשה עשו כל הימים. ועשו היה איש מחשבות ומרמות וצודה את לב כל האדם וגונב את דעתם, ויהי עשו גבור חיל בשדה. ויהי מימים וילך עשו ארץ שעיר לצוד כפעם בפעם, וילך ויבא עד שדה שעיר, היא שדה אדום. וישב שם עשו בארץ שעיר לצוד בשדה ימים וארבעה חדשים. וירא שם עשו בארץ שעיר בת איש כנעני ושמה יהודית בת בארי בן עפר ממשפחת חת בן כנען. ויקחה עשו לאשה ויבוא אליה. בן ארבעים שנה היה עשו בקחתו אותה ויביאה חברונה ארץ מגורי אביו, וישב שם.

ויהי בימים ההם בשנת מאה ועשר שנים לחיי יצחק, היא שנת חמשים שנה לחיי יעקב. בעת ההיא מת שם בן נח בשנה ההיא, בן שש מאות שנה היה שם במותו. ויהי כאשר מת שם, וישב יעקב אל אביו חברונה אשר בארץ כנען. בשנת חמשים ושש שנים לחיי יעקב באו אנשים מחרן ויגידו לרבקה על אודות לבן בן בתואל אחיה, כי אשת לבן היתה עקרה בימים ההם ולא ילדה, וגם כל אמהותיו לא ילדו לו. ויזכור ה' את עדינה אשת לבן אחרי כן, ותהר ותלד שתי בנות תאומות. ויקרא לבן את שמות בנותיו, ויקרא את שם הבכירה לאה ושם הקטנה רחל. ויבואו האנשים ההם ויגידו לרבקה את הדברים האלה, ותשמח רבקה מאד כי פקד ה' את אחיה ויהיו לו בנים.

ויצחק בן אברהם זקן בא בימים ועיניו כבדו מזוקן, ותכהינה ולא יכול לראות. בעת ההיא קרא יצחק אל עשו בנו לאמר: שא נא כליך ותליך וקשתך וקום צא השדה וצודה לי צידה, ועשה לי מטעמים והבאת לי ואוכלה בעבור אברכך בטרם מותי, כי אני זקנתי ושבתי. ויעש עשו כן, וישא את כליו ויצא השדה לצוד ציד כפעם בפעם להביא אל אביו כאשר צוהו, בעבור אשר יברך אותו. ותשמע רבקה את כל הדברים אשר דיבר יצחק אל עשו, ותמהר ותקרא ליעקב בנה לאמר: כזה וכזה דבר אביך אל עשו אחיך, וכה וכה שמעתי, עתה מהר אתה ועשה את אשר אדבר אליך. קום ולך נא אל הצאן ולקחת

לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אותם מטעמים לאביך, והבאת את המטעמים לאביך ואכל בטרם יבוא אחיך מצידו, בעבור אשר יברכך אביך.

וימהר יעקב ויעש כאשר צותה אותו אמו, ויעש מטעמים ויביאם לפני אביו טרם יבוא עשו מצידו. ויאמר יצחק אל יעקב: מי אתה בני? ויאמר אני בכורך עשו ועשיתי כאשר צויתני. עתה קום נא שבה ואכלת מצידי בעבור אשר תברכני נפשך כאשר דברת אלי. ויקם יצחק ויאכל וישת וייטב לבו, ויברך את יעקב, ויצא יעקב מלפני אביו. ויהי כאשר ברך יצחק את יעקב ויצא מאתו, והנה עשו אחיו בא מצידו מן השדה. ויעש גם הוא מטעמים, ויבא לאביו לאכול ולברכו. ויאמר יצחק אל עשו: ומי איפה צד ציד ויבא לי בטרם תבוא אתה ואברכהו? וידע עשו כי יעקב אחיו עשה את הדבר הזה. ויאמר עשו, הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים, את בכורתי לקח, ויבך עשו בכי גדול. וישמע יצחק את קול עשו בנו בוכה ויאמר יצחק אל עשו: מה אעשה לך בני, בא אחיך במרמה ויקח ברכתך. וישטום עשו את יעקב אחיו על הברכה אשר ברכו אביו, ויחר אפו עליו מאד. ויירא יעקב מאד מפני עשו אחיו ויקם ויברח בית עבר בן שם ויסתר שם מפני אחיו.

ויעקב בן ששים שנה ושלש שנים בצאתו מארץ כנען מחברון. ויתחבא יעקב בבית עבר מפני עשו אחיו ארבע עשרה שנה, וילמוד שם עוד יעקב את דרכי ה' ואת מצוותיו. ועשו ראה כי ברח יעקב וימלט מידו וכי לקח יעקב את הברכה בערמה, ויתעצב מאד עשו ויחר לו גם על אביו ועל אמו, ויקם גם הוא ויקח את אשתו וילך ארצה שעיר מפני אביו ואמו וישב שם. וירא שם עשו עוד אשה מבנות חת ושמה בשמת בת אילון החתי, ויקחה לו לאשה על אשתו, ויקרא עשו את שמה עדה, לאמר: עדה ממנו הברכה בעת ההיא. וישב עשו בארץ שעיר ששה חדשים, ופני אביו ואמו לא ראה. ויהי אחרי כן ויקח עשו את נשיו ויקם וישב ארצה כנען. ויושב עשו את שתי נשיו חברונה בית אביו. ותהיינה נשי עשו מכעיסים

ומקציפים את יצחק ורבקה במעשיהם, כי לא הלכו בדרכי ה' ויעבדו את אלהי אביהן, עץ ואבן, אשר למדום אביהן, וירשיעו מאד מאבותם. וילכו אחר שרירות לבם הרע, ויזבחו ויקטירו לבעלים ויקוצו מפניהם יצחק ורבקה. ותאמר רבקה: קצתי בחיי מפני בנות חת, אם לוקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ הזאת למה לי חיים.

ויהי בימים ההם ותהר עדה אשת עשו ותלד לו בן. ויקרא עשו את שם בנו הנולד לו אליפז. ועשו בן ששים וחמש שנים בלדת אותו. וישמעאל בן אברהם מת בימים ההם בשנת ששים וחמש שנים לחיי יעקב, ויהיו כל ימי ישמעאל אשר חי שבע ושלשים שנה ומאת שנה וימות. וישמע יצחק כי מת ישמעאל ויספדהו ויתאבל עליו יצחק ימים רבים.

ויהי מקץ ארבע עשרה שנה לשבת יעקב בית עבר, ויתאוה יעקב את פני אביו ואמו ויבוא יעקב ביתה אביו ואמו חברונה ועשו שכח בימים ההם את אשר עשה לו יעקב אחיו על הברכה אשר לקח מאתו בימים ההם. ויהי כראות עשו כי בא יעקב אל אביו ואל אמו, ויזכור את אשר עשה לו יעקב, ויחר אפו עליו מאד ויבקש להרגו. ויצחק בן אברהם זקן מאד בא בימים. ויאמר עשו: עתה הנה ימי אבי קרבו למות, והיה במותו ואהרגה את יעקב אחי. ויוגד לרבקה את הדבר הזה, ותמהר ותשלח ותקרא ליעקב בנה ותאמר אליו: קום ברח לך חרנה אל לבן אחי, וישבת עמו ימים אחדים, עד שוב חמת אחיך ממך, ואחר תבוא. ויקרא יצחק אל יעקב ויצוהו ויאמר לו: לא תקח אשה מבנות כנען, כי כה צוה אברהם אבינו אותנו בדבר ה' אשר צוהו לאמר: לזרעך גתתי את הארץ הזאת, אם ישמרו בניך בריתי אשר כרתי אתך ושמרתי גם אני לבניך את אשר דברתי אליך ולא אעזבם. ועתה בני שמע בקולי לכל אשר אצוך, וחדל לך לקחת אשה מבנות כנען. קום לך חרנה ביתה בתואל אבי אמך, וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך. ולכן השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך ואת כל דרכיו בארץ אשר אתה הולך שמה, ונלוית אל אנשי הארץ

ורדפת אחרי ההבל ועזבת את ה' אלהיך. אך בבואך אל הארץ ועבדת שם את ה', לא תסור מן הדרך אשר צויתיו ואשר למדת לנטות ימין ושמאל. ואל שדי יתן לך רחמים לפני אנשי הארץ, ולקחת אשה כחפצך שמה, טובה וישרה בדרכי ה'. ויתן לך האלהים את ברכת אברהם אביך לך ולזרעך ויפרך וירבך והיית לקהל עמים בארץ אשר אתה הולך שם. והשיבך ה' אל הארץ הזאת, ארץ מגורי אביך, בבנים ובעושר רב בשמחה ובטובה. ויכל יצחק לצוות את יעקב ולברכו ויתן לו מתנות רבות וכסף וזהב וישלחהו.

וישמע יעקב אל אביו ואל אמו, וישק להם, ויקם וילך פדנה ארם. ויעקב בן שבעים שנה ושבע שנים בצאתו מארץ כנען מבאר שבע. ויהי בצאת יעקב ללכת חרנה ויקרא עשו אל אליפז בנו וידבר אליו בסתר לאמר: עתה מהר וקח חרבך בידך ורדפת אחרי יעקב ועברת לפניו אל הדרך וארבת לו והרגתו בחרבך באחד ההרים ולקחת את כל אשר לו ובאת.

ואליפז בן עשו איש מהיר ויודע קשת כאשר הורהו אביו, ויודע לצוד ציד בשדה וגבור חיל. ויעש אליפז כאשר צוהו אביו, ואליפז בן שלש עשרה שנה בעת ההיא. ויקם אליפז וילך ויקח עשרה אנשים אחי אמו אתו, וירדוף אחרי יעקב, וידבק את יעקב ויארוב לו בגבול ארץ כנען מול עיר שכם. וירא יעקב את אליפז רודף אחריו הוא ואנשיו, ויעמוד יעקב במקום אשר הלך בו לדעת מה זה, כי לא ידע הדבר. וישלוף אליפז את חרבו וילך הלוך וקרב הוא ואנשיו מול יעקב.

ויאמר אליהם יעקב: מה לכם כי באתם עד הלום, ומה תרדפו בחרבכם? ויקרב אליפז מול יעקב ויען ויאמר אליו: כה וכה צוה לי אבי, ועתה לא אעבור על מצוותו אשר צוני. וירא יעקב כי דבר עשו הזקה אל אליפז בנו, ויגש יעקב ויתחנן לאליפז ואנשים אשר אתו לאמר: הנה כל אשר לי ואשר נתנו לי אבי ואמי — קח לך ולך מעלי ואל תמיתני, והיה לך הדבר הזה אתי לצדקה. ויתן ה' חן יעקב בעיני אליפז בן עשו ואנשיו, וישמעו בקול יעקב ולא המיתוהו. ויקחו אליפז ואנשיו את כל

אשר ליעקב ואת הכסף ואת הזהב אשר הוציא עמו מבאר שבע, לא השאירו לו דבר. וילכו מעליו אליפז ואנשיו וישובו בארה שבע אל עשו, ויגידו לו את כל אשר קרה להם עם יעקב, ויתנו לו את כל אשר לקחו מאת יעקב.

ויקצוף עשו על אליפז ועל האנשים אשר אתו על אשר לא המיתו את יעקב. ויענו ויאמרו אל עשו כי התחנן לנו יעקב על הדבר הזה לבלתי המית אותו, ויכמרו רחמינו אליו, ונקח את כל אשר לו ונבוא. ויקח עשו את כל הכסף ואת הזהב אשר לקח אליפז מיד יעקב, ויתנם בביתו. בעת ההיא, בראות עשו כי ברך יצחק את יעקב וכי צוהו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען וכי רעות בנות כנען בעיני יצחק ורבקה, וילך הוא אל בית ישמעאל דודו, ויקח את מחלה בת ישמעאל אחות נביות על נשיו לו לאשה.

פרק שנים-עשר

יעקב בחרן

ויצא יעקב וילך אל דרכו חרנה, וישב ויבא עד הר המוריה, וילן שם אצל עיר לוז. וירא ה' אל יעקב שמה בלילה ההוא ויאמר אליו: אני ה' אלהי אברהם ואלהי יצחק אביך, הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך. והנה אנכי עמך, אל תירא ושמרתיך בכל אשר תלך והרביתי את זרעך ככוכבי השמים, והפלתי את כל אויביך לפניך ונלחמו אליך ולא יוכלו לך, והשיבותיך אל הארץ הזאת בשמחה בבנים ובעושר רב. וייקץ יעקב משנתו וישמח מאד על המראה אשר ראה, ויקרא את שם המקום ההוא בית אל.

ויקם יעקב מן המקום ההוא שמח ויקלו רגליו ללכת מהשמחה, וילך משם ארצה בני קדם ויבוא חרנה, וישב על באר הרועים. וימצא שם אנשים יוצאים מחרן לרעות הצאן, וישאלם יעקב, ויאמרו: מחרן אנחנו. ויאמר אליהם: הידעתם אל לבן בן נחור? ויאמרו: ידענו, והנה רחל בתו באה עם הצאן אשר לאביה לרעות. עודנו מדבר עמם ורחל בת לבן באה עם הצאן אשר לאביה לרעות, כי רועה היא. וירא יעקב את רחל בת לבן אחי אמו וירץ וישק לה יעקב וישא את קולו ויבך. ויגד יעקב אל רחל כי בן רבקה אחות אביה הוא. ותרץ רחל ותגד לאביה, ויוסף יעקב לבכות על אשר אין בידו מאומה להביא בית לבן.

וישמע לבן כי בא יעקב בן אחותו, וירץ וינשק לו ויחבק לו ויביאהו אל ביתו ויתן לו לחם ויאכל. ויספר יעקב ללבן את אשר עשה לו עשו אחיו, ואת אשר עשה לו אליפז בנו בדרך.

וישב יעקב בבית לבן חדש ימים, ויאכל וישת יעקב בבית לבן. ויהי אחרי כן ויאמר לבן ליעקב: הגד נא לי, מה משכורתך ואיך תעבדני חנם? וללבן אין בנים כי אם בנות, כי נשיו ואמהותיו עקרות עוד בימים ההם. ואלה שמות בנות לבן אשר ילדה לו עדינה אשתו: שם הבכירה לאה ושם הצעירה רחל. ועיני לאה רכות, ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה, ויעקב אהבה.

ויאמר יעקב אל לבן: אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. ויאבה יעקב (צ"ל לבן) לדבר הזה, ויעבוד יעקב את לבן ברחל בתו שבע שנים. ויהי בשנה השנית לשבת יעקב בחרן, היא שנת שבעים וחשע שנים לחיי יעקב, וימת עבר בן שלח בשנה ההיא בן ארבע וששים שנה וארבע מאות שנה היה במותו. וישמע יעקב כי מת עבר, ויתעצב מאד עליו ויספדהו ויתאבל עליו ימים רבים. ובשנת שלש לשבת יעקב בחרן ילדה בשמת בת ישמעאל אשת עשו לו בן, ויקרא עשו את שמו רעואל. ובשנה הרביעית לשבת יעקב בבית לבן פקד ה' את לבן ויזכרהו ה' בעבור יעקב, ויולדו לו בנים. ואלה שמות בני לבן אשר יולדו לו בימים ההם: ויהי בכורו בעור ומשנהו אלוב והשלישי מורש. ויתן ה' ללבן עושר וכבוד ובנים ובנות, ויפרוץ האיש מאד מאד בעבור יעקב.

ויעקב היה עובד את לבן אחי אמו בימים ההם בכל מלאכה ובכל עבודה בבית ובשדה, ויהי ברכת ה' בכל אשר ללבן בבית ובשדה.

ובשנה החמישית מתה יהודית בת בארי אשת עשו בארץ כנען, ובנים לא היו לה כי אם בנות. ואלה שמות בנותיה אשר ילדה לעשו: שם הגדולה מרצית ושם הקטנה פועית. ויהי כאשר מתה יהודית וינחם עשו ויקם וילך שעירה לצוד ציד בשדה כפעם בפעם. וישב עשו בארץ שעיר ימים רבים. ובשנה הששית לקח עשו את אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי על נשיו לו לאשה, ויביאה עשו ארצה כנען. ותהר אהליבמה ותלד לעשו את יעוש ואת יעלם ואת קרח, בנים שלשה. ותהי מלחמה

בימים ההם בארץ כנען בין רועי מקנה עשו ובין רועי מקנה יושבי הארץ הכנעני, כי היה מקנה עשו ורכושו רב מאד משבת בארץ כנען בבית אביו, ולא יכלה ארץ כנען לשאת אותו מפני קנינו.

ויהי כראות עשו כי גדלה מלחמתו עם יושבי הארץ הכנעני, ויקם ויקח את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ואת כל אשר לו ואת מקנה קנינו ואת כל רכושו אשר רכש בארץ כנען. וילך אל ארץ שעיר מפני יושב הארץ, ויגר שם עשו הוא וכל אשר לו בארץ שעיר, אך מיום ליום ומחדש לחדש ויבוא עשו ארצה כנען לראות אביו ואמו. ויתחתן עשו את החורים ויתן את בנותיו לבני שעיר החורי. ויתן את מרצית בתו הגדולה לענה בן צבעון אחי אשתו, ואת פועית נתן לאצר בן בלהן החורי. וישב עשו בהר הוא ובניו ויפרו וירבו מאד.

ויהי בשנה השביעית ותתום עבודת יעקב אשר עבד את לבן, ויאמר יעקב אל לבן: תנה את אשתי כי מלאו ימי עבודתי. ויעש לבן כן, ויאספו לבן ויעקב את כל אנשי המקום ההוא ויעשו להם משתה. ויהי בערב ויבוא לבן אל הבית אשר בא יעקב שמה עם אנשי המשתה, ויכבה לבן את כל הנרות אשר היו שם בבית ההוא. ויאמר יעקב אל לבן: למה תעשה לנו הדבר הזה? ויען לבן ויאמר: כה משפטנו לעשות בארץ הזאת. ואחרי כן לקח לבן את לאה בתו ויבא אותה אל יעקב, ויבוא אליה, ויעקב לא ידע כי לאה היא. ויתן לבן ללאה בתו את זלפה שפחתו לשפחה. וכל בני המשתה ידעו את כל אשר עשה לבן ליעקב, אך לא הגידו הדבר ליעקב. ויבואו כל המריעים האלה בלילה ההוא בית יעקב, ויאכלו וישמחו, ויצחקו לפני יעקב בלילה ההוא בתופים ומחולות, ויאמרו במענם לפני יעקב: היללה, היללה. וישמע יעקב את דבריהם ולא הבין את לשונם, אך אמר: ככה משפטם לעשות בארץ הזאת. וידברו המריעים כדבר הזה כל הלילה ההוא לפני יעקב, וכל הנרות אשר בבית כבה אותם לבן בלילה ההוא. ויהי בבקר ויאר היום ויפן יעקב אל אשתו וירא והנה לאה שוכבת בחיקו. ויאמר

יעקב : הנה עתה ידוע ידעתי את אשר יאמרו המריעים אמש :
היא לאה, היא לאה יאמרו, ואני לא ידעתי.

ויקרא יעקב אל לבן ויאמר אליו : מה זאת עשית לי, הלא
ברחל עבדתיך ולמה רמיתני ותתן לי לאה ? ויען לבן את יעקב
לאמר : לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה.
ועתה, אם תחפוץ לקחת גם את אחותה, קח לך בעבודה אשר
תעבדני עוד שבע שנים אחרות. ויעש יעקב כן, ויקח גם את
רחל לאשה, ויעבוד את לבן עוד שבע שנים אחרות, ויבוא
יעקב גם אל רחל, ויאהב גם את רחל מלאה, ויתן לה לבן
את בלהה שפחתו לאשה.

וירא ה' כי שנאה לאה, ויפתח את רחמה ותהר ותלד ליעקב
בימים ההם בנים ארבעה, ואלה שמותם : ראובן שמעון לוי
ויהודה, ותעמוד מלדת אחרי כן. ותהי רחל עקרה בעת ההיא,
ולא ילדה. ותקנא רחל בלאה אחותה. ותרא רחל כי לא ילדה
ליעקב, ותקח את בלהה שפחתה ותתן אותה ליעקב לאשה.
ויבא יעקב אל בלהה ותהר ותלד ליעקב שני בנים, את דן
ואת נפתלי. ותרא גם לאה כי עמדה מלדת, ותקח גם היא את
זלפה שפחתה ותתן אותה ליעקב לאשה. ויבוא יעקב גם אל
זלפה, ותלד גם היא ליעקב שני בנים, את גד ואת אשר. ותוסף
עוד לאה ותהר, ותלד ליעקב בימים ההם שני בנים ובת אחת.
ואלה שמותם : יששכר וזבולון ודינה אחותם. ורחל עודנה
עקרה בימים ההם.

ותתפלל רחל אל ה' בעת ההיא ותאמר : ה' אלהים, זכרני נא
ופקדני נא כי עתה יגרשני אישי כי לא ילדתי לו בנים. עתה ה'
אלהים שמע נא את תחנוני לפניך וראה עניי ונתת לי בנים
כאחת השפחות ולא אשמע חרפתי עוד. וישמע אלהים בקול
רחל ויזכרה אלהים, ויפתח את רחמה ותהר רחל ותלד בן
ותאמר : אסף אלהים את חרפתי. ותקרא את שמו יוסף, לאמר :
יוסף ה' לי בן אחר. ויעקב בן תשעים ואחת שנה בלדת אותו.

בעת ההיא שלחה רבקה אם יעקב מארץ כנען את דבורה
בת עוז מינקתה ושני אנשים מעבדי יצחק אל יעקב. ויבואו

אל יעקב חרנה, ויאמרו אליו כי רבקה שלחתנו אליך לשוב בית אביך ארצה כנען. וישמע להם יעקב לדבר הזה אשר דברה אמו. ובעת ההיא תמו שבע שנים האחרות אשר עבד יעקב את לבן ברחל. ויהי מקץ ארבע עשרה שנה אשר ישב יעקב בחרן ויאמר יעקב אל לבן: חנה את נשי ושלחני ואלכה אל ארצי, כי הנה אמי שלחה אלי מארץ כנען לשוב לי אל בית אבי. ויאמר אליו לבן: אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך, אל נא תעזוב אותי, נקבה שכרך עלי ואתנה וישבת עמי. ויאמר יעקב: זה הדבר אשר תתן לי בשכרי אשר אעבור היום בכל צאנך ואסיר מהם כל שה נקוד וטלוא וחום בכשבים ובעזים, והיה שכרי. והיה אם תעשה לי הדבר הזה אשובה לי, ארעה צאנך ואשמור כאשר בתחילה. ויעש לבן כן, ויסר לבן מצאנו כל אשר אמר יעקב ויתן לו. ויתן יעקב את כל אשר הסיר מצאן לבן ביד בניו, ויעקב רועה את צאן לבן הנותרות.

ויהי כאשר ראו עבדי יצחק אשר שלח אל יעקב כי לא שב יעקב אתם בעת ההיא ארצה כנען אל אביו, וילכו הם מאתו וישובו אל ביתם ארצה כנען. ודבורה ישבה עם יעקב בחרן ולא שבה את עבדי יצחק ארצה כנען, ותשב דבורה עם נשי יעקב ועם בניו בחרן. ויעבוד יעקב את לבן בצאן שש שנים אחרות. והיה בעת לדת הצאן ויסר יעקב מהן את הנקודות ואת הטלואות כאשר דבר עם לבן. ויעש יעקב כן אל צאן לבן שש שנים. ויפרוץ האיש מאד מאד, ויהי לו צאן ושפחות וגמלים וחמורים. ותהיינה ליעקב מאתים אלף עדרי צאן וצאנו היו גדולות קומה ויפות תואר מאד, ונותנות את פריין הרבה מאד. ויתאוו כל משפחות בני האדם לקחת להם מצאן יעקב כי טובות ומצליחות מאד מאד. ויבואו מכל בני האדם לקחת מצאן יעקב, ויתן להם יעקב צאן אחד בעבד או באמה או בחמור או בגמל, בכל אשר יחפוץ יעקב מהם — ונתנו לו. ויהי ליעקב עושר וכבוד ונכסים במעשה הזה אשר יעשה את בני האדם, ויקנאו אותו בני לבן מהכבוד הזה. ויהי מימים וישמע את דברי בני לבן אומרים: לקח יעקב את כל אשר לאבינו, ומאשר

פרק שנים-עשר

לאבינו עשה את כל הכבוד הזה. וירא יעקב את פני לבן ובניו והנה איננו עמו כתמול שלשום.

בימים ההם מקץ שש שנים וירא ה' אל יעקב ויאמר לו: קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך, ואהיה עמך. ויקם יעקב בעת ההיא, וישא את בניו ואת נשיו ואת כל אשר לו על הגמלים, ויצא ללכת ארצה כנען אל יצחק אביו. ולבן לא ידע כי הלך יעקב מאתו כי הלך לבן ביום ההוא לגזוז את צאנו. ורחל גנבה את התרפים אשר לאביה, ותקחם ותחביאם על הגמל ותשב ותלך לה.

וזה מעשה התרפים: אשר יקחו איש אשר יהיה בכור וישחטו אותו וימרטו את ראשו, ולקחו את המלח והמליחו את הראש ומשחו אותו בשמן, ולקחו לוח נחשת קטנה או לוח זהב וכתבו עליה את השם ונתנו את הלוח ההיא תחת לשונו. ולקחו את הראש ההיא ואת הלוח אשר תחת הלשון ושמו בבית והדליקו לו נרות והשתחוו לו. והיה בעת אשר ישתחוו לו וידבר אליהם בכל דבר אשר ישאלו מאתו בכוח השם אשר כתוב בה. ויש אשר יעשו אותם כצורת אדם ומכסף בשעות ידועות אליהם. וקבל התואר ההוא את כוח הכוכבים ודבר אליהם עתידות, וכמעשה הזה היו התרפים אשר גנבה רחל לאביה.

ותגנוב רחל את התרפים ההם אשר לאביה בעבור אשר לא ידע לבן מהם אנה דרך הלך יעקב. ויבוא לבן אל ביתו וישאל על יעקב וביתו ואין, ויבקש לבן את תרפיו לדעת אנה הלך יעקב ולא מצא. וילך אל תרפים אחרים וישאל בהם ויגידו לו כי ברח יעקב מאתו ארצה כנען אל אביו. ויקם לבן בעת ההיא ויקח את אחיו ואת כל עבדיו ויצא וירדוף את יעקב וידבק אותו בהר גלעד.

ויאמר לבן ליעקב: מה זאת עשית לי, לברוח ותגנוב את לבבי, ותנהג את בנותי ואת בניהן כשבויות חרב, ולא גטשתני לנשק להם ולשלהם בשמחה, ותגנוב את אלהי ותלך. ויען יעקב את לבן לאמר: כי יראתי פן תגזול את בנותיך מאתי ועם

אשר תמצא את אלהיך — ימות. ויבקש לבן את התרפים וימשש בכל האהלים אשר ליעקב ובכל כליהם ולא מצא. ויאמר לבן ליעקב: לכה ונכרתה יחד ברית, והיה לעד ביני וביניך. אם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי גם אלהים יהיה עד ביני וביניך בדבר הזה. ויקחו אבנים ויעשו גל, ויאמר לבן: הגל הזה עד ביני וביניך היום, על כן קרא שמו גלעד. ויזבחו יעקב ולבן זבח בהר ויאכלו שם על הגל, וילינו שם בהר. וישכם לבן ויקם בבקר ויבך עם בנותיו וישק אתהן וילך למקומו. וגם יעקב הלך לדרכו.

ויהי כאשר שב לבן אל ארצו וימהר וישלח את בעור בנו והוא בן שבע עשרה שנה, ועמו אביחורף בן עוז בן נחור ועמיהם עשרה אנשים. וימהרו וילכו ויעברו הדרך לפני יעקב, ויבואו בדרך אחר ארצה שעיר. ויבואו אל עשו ויאמרו לו: כה אמר אחיך וקרובך ואחי אמך לבן בן בתואל לאמר: השמעת את אשר עשה לי יעקב אחיך אשר בא אלי בתחילה ערום וריק, ואצא לקראתו ואביאהו אל ביתי בכבוד, ואגדלהו ואתן לו את שתי בנותי לנשים ואת שתי שפחותי. ויברך אלהים אותו לרגלי ויפרוץ מאד, ויהיו לו בנים ובנות ושפחות, וגם צאן ובקר וגמלים וחמורים היו לו מאתי הרבה מאד עד אין מספר, גם כסף וזהב הרבה. ויהי בראותו כי עצם חילו ויעזוב אותי כאשר הלכתי לגוזו צאני ויקם ויברח בהחבא, וישא את נשיו ואת בניו על הגמלים וינהג את כל מקנהו ואת רכושו אשר רכש בארצי ושם פניו ללכת אל יצחק אביו ארצה כנען. ולא נטשני לנשק לבני לבנותי וינהג את בנותי כשבויות חרב, ויגנוב גם את אלהי ויברח. ועתה הנה עוזבתינו בהר נחל יבוק, הוא וכל אשר לו, לא חסר דבר. אם יש את נפשך ללכת אליו לך, ושם תמצאהו, ועשית לו כאשר תאוה נפשך.

ויבואו מלאכי לבן ויגידו לעשו את כל הדברים האלה. וישמע עשו את כל דברי מלאכי לבן ויחר אפו על יעקב מאד, ויזכור את שנאתו וחמתו בערה בו. וימהר עשו ויקח את בניו ואת עבדיו ואת כל נפשות ביתו, ששים איש. וילך ויקבוץ

את כל בני שעיר החורי וכל אנשיהם, שלש מאות וארבעים איש. ויקח את כל המחנה הזאת, ארבע מאות איש שולף חרב, וילך לקראת יעקב להכות אותו. ויתלק עשו את כל המחנה הזאת לשבעה חלקים. ויקח את בניו ואת כל נפשות ביתו, ששים איש, לראש אחד, ויתנם ביד אליפז בנו הבכור. ואת ששה ראשים הנשארים נתן ביד ששה בני שעיר החורי וישם כל איש ואיש מהם על תולדותיו ועל בניו. ותלך כל המחנה הזאת כאשר היא, וילך עשו בתוך כולם לקראת יעקב, ויוליכם במרוצה.

ומלאכי לבן יצאו מאת עשו וילכו ארצה כנען ויבואו בית רבקה אם יעקב ועשו. ויגידו לה לאמור: הנה עשו בנך ערך לקראת יעקב אחיו ארבע מאות איש, כי שמע אשר הוא בא, וילך להלחם עמו ולהכותו ולקחת כל אשר לו. ותמהר ותשלח רבקה אנשים מעבדי יצחק שבעים ושתיים איש לקראת יעקב בדרך, כי אמרה: אולי ילחם עשו בדרך במוצאו אותו. וילכו המלאכים האלה לקראת יעקב בדרך, ויפגעו בו בדרך הנחל נגד מעבר נחל היבוק. ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה לעזור לי מאת האלהים זה, ויקרא יעקב את שם המקום ההוא מחנים. ויכיר יעקב את כל אנשי אביו, וישק להם ויחבק להם ויבך עמהם, וישאלם יעקב על אביו ועל אמו, ויאמרו: שלום. ויאמרו המלאכים האלה אל יעקב כי רבקה אמך שלחה אותנו אליך לאמר: שמעתי בני כי עשו אחיך יצא לקראתך בדרך עם אנשים מבני שעיר החורי. בני, שמע בקולי וראה בעצתך מה תעשה. והיה בבואו אליך והתחנן לו ואל תדבר אליו קשות, ותן לו ברכה מאשר תמצא ידך ומאשר חנן אלהים אותך. והיה כאשר ישאלך על כל דברך ואודותיך אל תסתיר ממנו דבר. אולי ישוב מחרון אפו עליך והצלת את נפשך אתה וכל אשר לך, כי עליך הדבר לגדלו כי הוא אחיך הגדול. ויהי כשמוע יעקב את דברי אמו אשר דברו אליו המלאכים ויוסף יעקב וישא את קולו ויבך בכי גדול. ויעש כאשר צותה אותו אמו בעת ההיא.

פרק שלושה-עשר

מלחמות יעקב ובניו

וישלח יעקב בעת ההיא מלאכים אל עשו אחיו ארצה שעיר לקראתו לדבר אליו דברי תחנונים. ויצו אותם לאמר: כה תאמרון לאדוני לעשו, כה אמר עבדך יעקב, אל יחשוב אדוני כי עמדה לי ברכת אבי אשר ברך אותי, כי עם לבן הייתי זה עשרים שנה וירמני ויחלף את משכורתי עשרת מונים בכל אשר הוגד לאדוני. ואעבוד אותו בביתו עבודה קשה מאד, וירא אלהים עניי ועמלי ויגיע כפי אחרי כן, ויתנני לרחמים ולחן בעיניו. ויהי לי שור וחמור, צאן ועבד ושפחה, אחרי כן, מחמלת אלהים עלי ומחסדו הגדול. ועתה הנני באתי אל ארצי ואל מקומי אל אבי ואל אמי אשר בארץ כנען. ושלחתי להגיד את כל אלה לאדוני למצוא חן בעיניו למען אשר לא יחשוב אדוני כי קניתי חיל או עמדה לי ברכת אבי אשר ברך אותי.

וילכו המלאכים ההם אל עשו וימצאו אותו בקצה ארץ אדום הולך לקראת יעקב ועמו ארבע מאות איש שולף חרב מבני שעיר החורי. ויגידו מלאכי יעקב לעשו את כל דברי יעקב אשר דבר אליהם אל עשו, ויען עשו אותם בגאווה ובוז ויאמר אליהם: הלא שמעתי והלא הוגד לי את אשר עשה יעקב אל לבן, אשר גדלו בביתו ויתן לו את בנותיו לנשים ויולד בנים ובנות ויפרוץ בחיל ובעושר מאד בבית לבן מאתו. וירא כי עצם חילו כי רב עושרו ויברח הוא וכל אשר לו מבית לבן וינהג בנות לבן כשבויות חרב מאת פני אביהן ולא הגיד לו, וגם לא ללבן עשה זאת יעקב כי גם לי עשה כזאת ויעקבני

פעמים ואדום. ועתה הנני באתי היום במחנותי לקראתו ועשיתי לו את אשר היה עם לבבי.

וישובו המלאכים ויבואו אל יעקב ויגידו לו לאמר: באנו אל אחיך אל עשו ונגד לו את כל דבריך, וכזאת וכזאת השיבנו, והנה הוא בא לקראתך בארבע מאות איש. עתה דע וראה מה תעשה, והתפלל לפני אלהיך להצילך ממנו.

ויהי כשמוע יעקב את דברי אחיו אשר דבר אל מלאכי יעקב ויירא יעקב מאד ויצר לו. ויתפלל אל ה' אלהיו ויאמר: אנא ה' אלהי אבי אברהם ויצחק, אתה אמרת לי בצאתי מבית אבי לאמר: אנכי ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק, לך אתן את הארץ הזאת ולזרעך אחריך, ושמתי את זרעך ככוכבי השמים ופרצת לארבע רוחות השמים ונברכו בכך כל משפחות האדמה ובזרעך. ותקם את דבריך ותתן לי עושר ובנים ומקנה ככל אשר היה עם לבבי נתת לעבדך, וכל אשר שאלתי ממך נתת לי, לא חסרתי דבר. ותאמר אלי אחרי כן: שוב אל אבותיך ולמולדתך ואיטיבה עוד עמך מאד. ועתה הנני באתי, ותצילני מלבן, ואפול ביד עשו אחי ויהרגני אם על בנים. עתה ה' אלהים, הצילני נא גם מיד עשו אחי, כי ירא אנכי ממנו מאד, ואם אין צדקה בי, עשה עמי למען אברהם אבי ויצחק, כי אני ידעתי כי בחסדך וברחמיך קניתי את החיל הזה. ועתה הצילני היום הזה בחסדך וענני.

ויכל יעקב להתפלל אל ה', ויחץ את העם אשר אתו, והצאן והמקנה, לשתי מחנות. ויתן החצי ביד דמשק בן אליעזר עבד אברהם למחנה עם בניו. ואת החצי נתן ביד אלינוס בן אליעזר אחיו למחנה עם בניו. ויצו אותם לאמר: התרחקו במחנותיכם זה מזה מאד, ואל תתקרבו זה לזה מאד. והיה אם יבוא עשו אל מחנה אחת והכה אותה, והיה המחנה האחרת הרחוקה ממנה לפליטה מידו. וילן יעקב בלילה ההוא במקום ההוא, ויצו את עבדיו כל הלילה ההוא על החיל ועל בניו.

וישמע ה' את תפלת יעקב ביום ההוא, ויצל ה' את יעקב בעת ההיא מיד עשו אחיו. וישלח ה' שלשה מלאכים ממלאכי

מרום, וילכו לפני עשו ויבואו אליו. וידמו המלאכים האלה לפני עשו ואנשיו כאלפים ומאות אנשים רוכבים על סוסים ויחגרו כל כלי מלחמה; ויתחלקו לארבעה מחנות, לארבעה ראשים, בעיני עשו ובעיני כל אנשיו כאשר נדמה בעיניהם. ותלכנה אליהם המחנה האחת, וימצאו את עשו וארבע מאות איש אשר אתו הולך ובא לקראת יעקב אחיו. ותרץ המחנה ההיא לקראת עשו ואנשיו, ויבהלו אותם, ויפול עשו מעל הסוס בבהלה, ויפוצו מעליו כל אנשיו במקום ההוא, כי יראו מאד. ותצעק עליהם כל המחנה בברחם מעל עשו. ויענו כל אנשי המלחמה בקול רם לאמר: הלא אנחנו עבדי יעקב עבד האלהים, ומי יוכל לעמוד נגדנו. ויאמר עשו: אהה אדוני יעקב אדוניכם אחי הוא, וזה לי עשרים שנה לא ראיתיו, ואלך לראותו היום הזה, ותעשו אלי כולכם כמעשה הזה? ויענוהו המלאכים לאמר: חי ה' כי לולי יעקב אשר אמרת אחי הוא, לא השארנו ממך ומאנשיך איש, אולם בעבור יעקב לא נעשה לכם דבר. ותעבור המחנה הזאת מאת עשו ואנשיו ותלך לה. ועשו ואנשיו הלכו מאתם כמהלך פרסה, והנה המחנה השנית באה לקראתו בכל כלי חרב, ויעשו גם הם לעשו ואנשיו כאשר עשתה להם המחנה הראשונה. ויעזבוהו עוד ללכת, והנה המחנה השלישית באה לקראתו, ויבהלוהו, ויפול עשו עוד מעל הסוס. ותצעק עליו כל המחנה ויאמרו: הלא אנחנו עבדי יעקב עבד אלהים, ומי יוכל לעמוד נגדינו. ויען עשו עוד אותם לאמר: אהה אדוני יעקב אדוניכם אחי הוא, וזה עשרים שנה לא ראיתי פניו, ואשמע היום כי בא ואלך לראותו היום ותעשו אלי כמעשה הזה. ויענו אותו ויאמרו אליו: חי ה' כי לולא יעקב אשר אמרת אחיך הוא לא השארנו ממך ומאנשיך שריד. ואולם בעבור יעקב אשר אמרת אחיך הוא, לא נעשה לך ולאנשיך דבר. ותעבור גם המחנה השלישית מאתם, וילך עוד לדרכו הוא ואנשיו לקראת יעקב. והנה המחנה הרביעית באה לקראתו, ויעשו גם הם לו ולאנשיו כאשר עשו לו הראשונות. וירא עשו את כל הרעה אשר עשו לו ארבעה המלאכים ההם

ולאנשיו, ויירא מאד מפני יעקב אחיו, וילך לקראתו בשלום. ויכס עשו את שנאת יעקב ממנו, כי ירא מאד לנפשו מפני יעקב אחיו, כי חשב כי הארבעה מחנות אשר פגע כי עבדי יעקב הם. ויעקב לן בלילה ההוא עם עבדיו במחנותיו, ויתיעץ עם עבדיו לתת לעשו אחיו מנחה מכל הבא בידו ומכל מקנהו, ויעש כן. ויקם יעקב בבקר הוא ואנשיו ויבחרו מכל המקנה מנחה לעשו. ואלה מספר כל המנחה אשר בחר יעקב ממקנהו לתת לעשו אחיו: ויבחר מכל הצאן ארבע מאות וארבעים צאן. ויבחר מן הגמלים והחמורים שלשים שלשים, ומן הבקר בחר חמשים בקר. וישם את הכל לעשרה עדרים, ויתן כל מין אל מינו ויתנם ביד עשרה מעבדיו, עדר עדר לבדו. ויצום ויאמר אליהם: הרחיקו לכם זה מזה ושמתם רוח בין עדר ובין עדר. והיה כי יפגש אתכם עשו ואשר אתו ושאלו אתכם לאמר: למי אתם ואנה תלכו ולמי כל אלה אשר לפניכם, ואמרתם אליהם: עבדי יעקב אנחנו ונלך לקראת עשו אחיו לשלום, והנה יעקב בא אחרינו. ואשר לפנינו מנחה היא שלוחה מאת יעקב אל עשו אחיו. והיה כי יאמרו אליכם: למה יאחר הוא אחריכם ללכת לקראת אחיו לראות את פניו? ואמרתם אליהם: אך הנה הוא בא אחרינו לקראת אחיו בשמחה, כי אמר, אכפרה פניו במנחה ההולכת אליו ואחרי כן אראה פניו אולי ישא פני. ותעבור כל המנחה הזאת ביד עבדיו ותלך לפניו ביום ההוא, והוא לן בלילה הוא עם מחנותיו על שפת נחל יבוק.

ויקם בחצי הלילה ויקח את נשיו ואת שפחותיו ואת כל אשר לו ויעבירם בלילה ההוא את מעבר יבוק. ויהי כאשר העביר את כל אשר לו אל הנחל ויותר לבדו. ויפגשו איש, ויאבק האיש עמו בלילה עד עלות השחר, ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו. ויהי בעלות השחר ויעזוב האיש את יעקב שם ויברכהו וילך לו. ויעקב עבר את הנחל בעלות השחר והוא צולע על ירכו. ויזרח לו השמש כאשר כלה לעבור את הנחל ויבא עד מקום מקנהו ובניו. וילכו עד חצות היום, ויהי הם הולכים והמנחה עברה לפניהם. וישא יעקב את עיניו וירא

והנה עשו בא מרחוק ועמו אנשים רבים, ארבע מאות איש, וירא יעקב מאד מאחיו. וימהר יעקב ויחץ את בניו על נשיו ועל שפחותיו, ואת דינה בתו נתן בתיבה אחת ויתנה ביד עבדיו, ויעבור הוא לפני בניו ונשיו לקראת אחיו וישתחו ארצה הלוך והשתחוה שבע פעמים עד גשתו [אל] אחיו. ויתן אלהים את יעקב לחן ולרחמים בעיני עשו ואנשיו, כי שמע אלהים אל תפלת יעקב. ותפול יראת יעקב ופחדו על עשו אחיו, כי ירא עשו מיעקב מאד על אשר עשו מלאכי אלהים לעשו, ותהפך חמת עשו לרחמים על יעקב.

וירא עשו את יעקב רץ לקראתו, וירץ גם הוא לקראתו, ויחבקהו ויפול על צואריו וישקהו ויבכו. וגם כל האנשים אשר באו עם עשו נתן האלהים יראה ורחמים בלבם על יעקב, וישקו את יעקב גם הם ויחבקהו. וגם אליפז בן עשו וארבעת אחיו בני עשו בכו עם יעקב וישקוהו ויחבקהו, כי נפלה יראת יעקב על כולם. וישא עשו את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים בני יעקב הולכים אחרי יעקב ומשתחווים בדרך אל עשו. ויאמר עשו אל יעקב: מי אלה לך אחי, הבניך הם או עבדיך? ויען יעקב את עשו ויאמר: בני הם אשר חנן אלהים את עבדך. ויהי כדבר יעקב אל עשו אחיו ותגיע מחנה יעקב לפני עשו ואנשיו, וירא עשו את כל המחנה ויאמר אל יעקב: מאין לך כל המחנה הזאת אשר פגשתי אמש? ויען יעקב את עשו ויאמר: למצוא חן בעיניך אדוני הוא אשר חנן אלהים את עבדך. ותבוא המנחה לפני עשו, ויפצר יעקב בעשו לאמר: קח נא את מנחתי אשר הובאת לאדוני מאתי. ויאמר עשו: למה זה אחי, יהא לך אשר לך. עלי אנכי לתת לך את כל אלה אחרי אשר ראיתי את פניך כי עודך חי בשלום. וימאן עשו לקחת את המנחה ויאמר אליו יעקב: בי אדוני, אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי, כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני. ויקח עשו את המנחה והיא וגם כסף וזהב ובדולח נתן יעקב לעשו, ויפצר בו ויקח. ויחלק עשו את כל המקנה אשר במנחה, ויתן חציה לאנשים אשר באו אתו, כי

בשכר באו, וחציה נתן ביד בניו. ואת הכסף ואת הזהב ואת
הבדולח נתן ביד אליפז בנו בכורו.

ויאמר עשו ליעקב: נעמוד אתך ונלכה לנו לאט אתך עד
בואכה עמי אל מקומי לגור שם שנינו יחד. ויען יעקב את אחיו
ויאמר: כן אעשה כאשר אדוני דובר אלי, אך אדוני יודע כי
הילדים בני רכים, והצאן והבקר ועולליהם אשר אתי לאט
ילכו, והיה כי ילכו במרוצה ומתו כולם, כי אתה ידעת את
משאם ואת טרחם, ולכן יעבור נא אדוני לפני עבדו, ואני אלכה
לי לאט בעבור הילדים והצאן עד אשר אבוא אל אדוני אל
מקומו שעירה. ויאמר עשו אל יעקב: האציגה עמך מן העם
אשר אתי לעזור בדרך ולשאת את טרחך ואת משאך? ויאמר:
למה זה אדוני, אמצא חן בעיניך, הנה אנכי בא אליך שעירה
לשבת שם יחד כאשר דברת, ואתה לך עם אנשיך כי הנני
בא אחריך.

ויעקב אמר כדבר הזה אל עשו למען הרחיק מעליו את עשו
ואת כל אנשיו, ואחר ילך יעקב בית אביו ארצה כנען. וישמע
בקול יעקב, וישב עשו עם ארבע מאות איש אשר אתו לדרכם
אל שעיר. ויעקב וכל אשר לו הלך ביום ההוא עד קצה ארצה
כנען בגבולה, וישב שם ימים.

ויהי מימים ויסע יעקב מגבול הארץ ויבוא בארץ שלם היא
עיר שכם אשר בארץ כנען, ויחן את פני העיר. ויקן את חלקת
השדה אשר שם מאת בני חמור אנשי הארץ בחמשה שקלים.
ויבן לו יעקב בית שם ויט שם אהלו ולמקנהו עשה סוכות,
על כן קרא שם המקום ההוא סוכות. וישב יעקב בסוכות ימים
ושנה וששה חדשים. בעת ההיא יצאו מנשי יושבי הארץ עיר
שכם לחול במחולות ולשמוח בשמחת בנות אנשי העיר. ויהי
בצאתן ותצאנה רחל ולאה נשי יעקב עם שפחותיהן לראות
בשמחת בנות העיר. ותצא גם דינה בת יעקב עמהן. ויראו
את בנות העיר וישבו שם לפני בנות העיר. וכל אנשי העיר
עומדים עליהם לראות בשמחתם, וכל גדולי העיר שם. וגם
שכם בן חמור נשיא הארץ עומד שם להראות.

וירא שכם את דינה בת יעקב יושבת עם אמה לפני בנות העיר, ותישר הנערה בעיניו מאד. וישאל שכם את רעיו ואת אנשיו לאמר: בת מי הנערה ההיא היושב בין הנשים אשר לא ידעתי אותה בעיר הזאת? ויאמרו אליו: הלא זאת בת יעקב בן אברהם העברי היושב בעיר הזאת זה ימים. ותשמע כי בנות הארץ יצאו לשמות ותצא עם אמה ועם שפחותיה ותשב בתוכם כאשר ראית. וירא שכם את דינה בת יעקב ויהי הוא רואה אותה ונפשו נקשרה בדינה, וישלח ויקחה בחזקה. ותבוא דינה בית שכם ויאחוז בה בחזקה וישכב אותה ויענה ויאהבנה מאד ויושיבה בביתו. ויבואו ויגידו הדבר ליעקב, וישמע יעקב כי טימא שכם את דינה בתו, וישלח יעקב שנים מעבדיו להביא את דינה מבית שכם, וילכו ויבואו בית שכם לקחת את דינה משם. ויהי בבואם ויצא שכם אליהם עם אנשיו, ויגרשום מביתו ולא נתנום לפני דינה לבוא. אך ישב שכם את דינה וינשקה ויחבקה לעיניהם. ויבואו עבדי יעקב ויגידו לו לאמר: בבואנו ויגרשנו הוא ואנשיו, וכזאת וכזאת עשה שכם לדינה לעינינו. וידע עוד יעקב כי טימא שכם את בתו, אך לא דיבר מאומה, ובניו היו רועים את מקנהו בשדה, ויחרש יעקב עד בואם. וישלח יעקב טרם בוא בניו שתי נערות מבנות עבדיו לשמור את דינה בבית שכם ולשבת אתה. ושכם שלח שלושה אנשיו מרועיו אל חמור בן חדקם בן פרד אביו לאמר: קח לי את הנערה הזאת לאשה. ויבוא חמור בן חדקם החוי בית שכם בנו וישב לפניו. ויאמר חמור אל שכם בנו: האין בבנות עמך אשה אשר תקח אשה עברית אשר לא מעמך היא? ויאמר שכם אליו: אותה קח לי כי היא ישרה בעיני.

ויעש חמור כדבר בנו כי הוא נכבד מאד בעיניו. ויצא חמור אל יעקב לדבר אתו בדבר הזה. ויהי בצאת חמור מבית שכם בנו טרם בואו אל יעקב לדבר אתו, והנה בני יעקב באו מן השדה כאשר שמעו את הדבר הזה אשר עשה שכם בן חמור. ויתעצבו האנשים מאד על הדבר הזה ויחר להם מאד על אודות אחותם, ויבואו כולם בחרי אף טרם עת האסף המקנה. ויבואו

וישבו לפני אביהם וידברו אליו בחרי אף לאמר: הלא משפט מות לאיש ההוא ולביתו, כי ה' אלהי כל הארץ ציוה את נח ואת בניו לבלתי יגזול ולבלתי ינאף איש עד עולם, והנה שכם גזל ונאף את אחותנו ואין דובר אליו דבר מכל אנשי העיר. הלא ידעתם אם לא שמעתם כי משפט מות לשכם ולאביו ולכל העיר בדבר אשר עשה.

ויהי הם מדברים לפני אביהם בדבר הזה והנה חמור אבי שכם בא לדבר את יעקב את דברי שכם בנו על אודות דינה, וישב לפני יעקב ולפני בניו. וידבר חמור אליהם לאמר: בני חשקה נפשו בבתכם, תנו נא אותה לו לאשה, והתחתנו אותנו, את בנותיכם תתנו לנו ואת בנותינו נתן לכם וישבתם אתנו בארצנו והיינו לעם אחד בארץ, כי הנה ארצנו רחבת ידיים היא, שבו סחרוה והאחזו בה ועשיתם בה כל חפצכם, אין דובר אליכם דבר. ויכל חמור לדבר אל יעקב ואל בניו והנה שכם בנו בא אחריהם וישב לפניהם. וידבר שכם לפני יעקב ובניו לאמר: אמצא חן בעיניכם אשר תתנו אלי את בתכם ואשר תאמרו אלי — אעשה לה, הרבו עלי מאד מוהר ומתן ואתנה, ואשר תאמרו אלי אעשה, ואשר ימרה את פיכם ימות, ותנו לי את הנערה לאשה.

ויען שמעון ולוי את חמור ואת שכם בנו במרמה לאמר: כל אשר דברתם אלינו כן נעשה לכם, והנה אחותינו בביתכם, אך הרפו ממנו עד אשר נשלח אל יצחק אבינו על הדבר הזה, כי לא נוכל לעשות דבר בלתי דברו, כי הוא ידע את דרכי אברהם אבינו, והיה דבר אשר יאמר אלינו והגדנו אליכם לא נכחד מכם דבר. ושמעון ולוי דברו את הדבר הזה אל שכם ואל אביו למען מצוא עלילה ולבקש עצה מה לעשות אל שכם ואל עירו בדבר הזה. ויהי כשמוע שכם ואביו את דברי שמעון ולוי אליהם וייטב בעיניהם, ויצאו שכם ואביו וילכו אל ביתם. ויהי בלכתם וידברו בני יעקב אל אביהם לאמר: הנה ידעת כי משפט מות יש לרשעים האלה ולעירם כי עברו את אשר ציוה אלהינו את נח ואת בניו וזרעו אחריהם, וגם אשר עשה

הדבר הזה לדינה אחותינו אשר טימא אותה כי לא תעשה הנבלה הזאת בתוכנו עד עולם. עתה דעו וראו מה תעשו ובקשו עצה ועלילה מה לעשות להם להמית את כל יושבי העיר הזאת. ויאמר אליהם שמעון: הנה לכם עצה נכונה, אשר תאמרו אליהם להמול להם כל זכר כאשר אנחנו נמולים, ואם לא יהפצו להם בדבר הזה ולקחנו את בתנו מאתכם והלכנו. והיה כאשר יאבו לעשות הדבר הזה ועשו אותו, והיה בהיותם כואבים ובאנו בחרבנו עליהם על עם שוקט ובוטח והרגנו להם כל זכר.

והיטב עצת שמעון בעיניהם, ויאמרו שמעון ולוי לעשות להם כדבר הזה. ויהי ממחרת ויבואו שכם וחמור אביו עוד אל יעקב ואל בניו לדבר על אודות דינה ולשמוע מה ישיבו אותם בני יעקב על דבריהם. וידברו אליהם בני יעקב במרמה לאמר: הגד הגדנו את כל דבריכם לאבינו ליצחק וייטבו דבריכם בעיניו, אך דיבר אלינו לאמר: כה צוה אברהם אביו אותו מאת אלהינו אדון כל הארץ, כי כל איש אשר לא מבניו אשר יחפוץ לקחת מבנותיו ומל לו כל זכר כאשר אנחנו נמולים, ואחר נתן לו את בתנו לאשה. עתה הודענו לכם את כל דרכינו אשר דיבר אלינו אבינו, כי לא נוכל לעשות הדבר הזה אשר דברתם אלינו לתת את בתנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו, אך בזאת נאות לכם לתת לכם את בתנו ולקחת לנו את בנותיכם וישבנו אתכם והיינו לעם אחד כאשר דברתם. אם תשמעו ותאבו אלינו להיות כמונו להמול לכם כל זכר כאשר אנחנו נמולים. ואם לא תשמעו אלינו להמול כמונו כאשר צוינו אנחנו ובאנו אליכם ולקחנו את בתנו מאתכם והלכנו.

וישמעו שכם וחמור אביו את דברי בני יעקב וייטב הדבר בעיניהם מאד. וימהר שכם וחמור אביו לעשות את דברי בני יעקב, כי חפץ שכם בדינה מאד ונפשו דבקה בה. וימהרו שכם וחמור אביו אל שער עירם ויאספו את כל אנשי עירם וידברו אליהם דברי בני יעקב לאמר: באנו אל האנשים ההם בני יעקב ונדבר אליהם את כל אודות בתם ויאותרו לנו האנשים ההם

לעשות את כל דברינו וגם הם הנה ארצנו רחבת ידיים לפניהם וישבו בה ויסחרו אותה והיינו לעם אחד עמהם, בנותם נקח לנו ובנותינו נתן להם לנשים. אך בזאת יאותו לנו האנשים ההם לדבר הזה, להמול לנו כל זכר כאשר הם נמולים, כאשר צו באלהיהם. והיה בעשותנו את כל דבריהם להמול לנו וישבו אתנו וכל מקניהם וקניינם לנו הוא, והיינו לעם אחד אתם.

ויהי כשמוע כל אנשי העיר את כל דברי שכם וחמור אביו ויאותו להם כל אנשי עירם בדבר הזה. וישמעו להם להמול כי היו שכם וחמור אביו נכבדים מאד כי הם נשיאי הארץ. ויהי ממחרת וישכימו בבקר שכם וחמור אביו, ויקבצו את כל אנשי עירם אל תוך העיר ויקראו אל בני יעקב וימולו להם כל זכר ביום ההוא ומחרתו. ואת שכם ואת חמור אביו מלו, ואת חמשת אחי שכם, ויקומו וילכו וישבו כל אחד בביתו, כי מה' היה הדבר הזה לעיר שכם ומאת ה' היתה עצת שמעון בדבר הזה, למען תת ה' את עיר שכם ביד שני בני יעקב.

ויהי מספר כל זכר אשר היו בעיר אשר נמולו איש שש מאות וארבעים וחמישה, והילדים מאתים ושבעים וששה. אך חדקם בן פרד אבי חמור וששת אחיו לא שמעו אל שכם ואל חמור אביו ולא מלו, כי היה דבר בני יעקב נמאס בעיניהם. ויחר אפם מאד על הדבר הזה כי לא שמעו להם אנשי העיר. ויהי ביום השני בערב וימצאו שמונה ילדים קטנים אשר לא מלו אותם כי החביאום אמותם מפני חמור ושכם בנו ומפני אנשי העיר. וישלחו אליהם שכם וחמור אביו להביאם לפניהם ולמולם, וידלגו עליהם חדקם וששת אחיו בחרבותם ויבקשו להמיתם. ויבקשו להמית גם את שכם ואת חמור אביו, ויבקשו להמית גם את דינה עמהם על הדבר הזה. ויאמרו אליהם: מה המעשה הזה אשר עשיתם, האין בבנות כל אחיכם הכנענים אשה כי תקחו לכם מבנות העברים אשר לא ידעתם תמול שלשום, ותעשו את כל המעשה הזה את אשר לא צו אתכם אבותיכם עד עולם. התחשבו כי תצליחו לכם במעשה הזה אשר עשיתם, ומה תשיבו ותענו בדבר הזה לאחיכם הכנענים

כי יבואו מחר וישאלו אתכם בדבר הזה. והיה אם לא יישר ולא ייטב בעיניהם את מעשיכם ומה תעשו לכם על נפשותיכם ועל נפשותינו אנחנו אשר לא שמעתם בקולינו. וכי ישמעו כל יושבי הארץ וכל אחיכם בני חם את מעשיכם לאמר, בעבור אשה עברית עשו שכם וחמור אביו וכל יושבי עירם את אשר לא ידעו ולא צוום אבותיהם עד עולם, אנה תנוסו ואנה אתם תוליכו את חרפתכם כל הימים לפני יושבי ארץ כנען אחיכם? ועתה לא נוכל לעמוד בדבר הזה אשר עשיתם, ולא נוכל לסבול ולשאת את העול הזה עלינו אשר לא צו אבותינו לנו. הנה אנחנו למחר והלכנו ואספנו את כל אחינו הכנעני היושבים בכל הארץ, ובאנו כולנו יחד ונכה אתכם ואת כל אשר אתם בוטחים עליהם ולא נשאיר להם ולכם שריד.

ויהי כשמוע חמור ושכם בנו וכל אנשי העיר את דברי חדקם ואחיו, ויפחדו ויראו מאד לנפשם מדבריהם, וינחמו על כל אשר עשו. ויענו שכם וחמור אביו את חדקם אביהם ואחיו ויאמרו אליהם: כל הדברים אשר דברתם אלינו נכונה הוא. עתה אל תאמרו ותחשבו בלבבכם כי מאהבת העברים עשינו את המעשה הזה אשר לא צו אותנו אבותינו. אך על כי ראינו כי לא היה לבם וחפצם לעשות דברינו על אודות בתם לקחתה לנו כי אם בדבר הזה. ונשמע בקולם ונעש את המעשה הזה אשר ראיתם עד אשר נמצא את מבוקשנו מהם. והיה כאשר נמצא את חפצנו אשר שאלנו מהם ושבנו עליהם ועשינו להם את הדבר אשר תאמרו אלינו. ועתה חכו נא והתמהמהו עד אשר ירפא בשרינו ונחזק והלכנו עליהם יחד ועשינו להם את אשר היה עם לבבינו ולבבכם.

ודינה בת יעקב שמעה את כל הדברים האלה אשר דברו חדקם ואחיו ואת אשר השיבו אותם חמור ושכם בנו אנשי עירם. ותמהר ותשלח גערה אחת מנערותיה אשר שלח אביה לשמרה בבית שכם אל יעקב אביה ואל אחיה לאמר. ותלך השפחה ותגד את כל דבריהם אל יעקב ואל בניו לאמר: כזה וכזה יעץ חדקם ואחיו עליכם וכזאת וכזאת השיבו להם חמור

ושכם ואנשי עירם. ויהי כשמוע יעקב ובניו את הדברים האלה וימלאו חמה וקצף עליהם ויחר אפם עליהם מאד. וישבעו שמעון ולוי ויאמרו: חי ה' אלהי כל הארץ כי כעת מחר לא ישאר בכל עיר שריד ופליט.

ויתחבאו עשרים בחורים ולא מלו, וילחמו הבחורים ההם בשמעון ובלוי ויהרגו שמעון ולוי מהם שנים, ושנים ברחו מהם וימלטו, וילכו ויבואו אל בארות החמר אשר בעיר, ויבקשו שמעון ולוי ולא מצאום. ויוסיפו שמעון ולוי ויתהלכו בעיר ויהרגו כל אנשי העיר לפי חרב לא השאירו שריד. ותהי מהומה גדולה בתוך העיר ותעל צעקת כל אנשי העיר השמימה, ויצעקו כל הנשים וכל הילדים. ושמעון ולוי הרגו כל העיר, לא השאירו זכר בכל העיר. ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב. ויוציאו את דינה מבית שכם ויצאו משם. וילכו וישוּבו בני יעקב, ויבואו על כל החללים ויבזו את כל חילם אשר בעיר ואת אשר בשדה.

ויהי הם בוזזים את כל השלל, ויעמדו עליהם כשלש מאות נשים, וישליכו עליהם עפר ויכום באבנים. ויפן אליהם שמעון ויהרוג את כולם לפי חרב. וישב שמעון לפני לוי ויבזו את העיר. ויבזו גם את הצאן ואת הבקר וכל הבהמה בזו, וגם את יתר הנשים ואת הטף. וינהגו את כל אלה, ויפתחו שער העיר ויבואו אל יעקב אביהם בגבורה.

ויהי כראות יעקב אביהם את כל אשר עשו אל העיר וירא את הביזה אשר לקחו משם ויקצוף עליהם יעקב מאד. ויאמר אליהם יעקב: מה המעשה הזה אשר עשיתם לי, אשר מצאתי לי מנוחה עם יושבי הארץ הכנעני ואין דובר אלי מהם דבר. ועתה עשיתם הדבר הזה להבאישני ביושבי הארץ, בכנעני ובפריזי, ואני מתי מספר ונאספו עלי כולם והכוני כי ישמעו את מעשיכם לאחיהם, ונשמדתי אני וכל ביתי. ויענו שמעון ולוי וכל אחיהם אתם את יעקב אביהם ויאמרו אליו: הנה חיים אנחנו בארץ, ויעשה שכם את כל זאת לאחותנו, ולמה תחריש אתה על כל אלה אשר עשה שכם, כי הכזונה בחוץ יעשה שכם

את אחותינו ? ויהי מספר הנשים אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם אשר לא הרגו אותם שמונים וחמשה אשר לא ידעו איש. ותהי בהן נערה קטנה ויפת תאר ויפת מראה מאד ושמה בונה, ויקחה שמעון לקחתה לו לאשה. ומספר כל זכר אשר שבו ולא הרגו — ארבעים ושבעה איש, והיותר הרגו. ויהיו כל הנערים וכל הנשים אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם עבדים לפני יעקב ולבניהם אחריהם עד יום צאת בני יעקב מארץ מצרים.

ויהי כאשר יצאו שמעון ולוי מן העיר, ויקומו שני הבחורים אשר נשארו אשר התחבאו בבורות העיר כי לא מתו עם אנשי העיר, ויעלו הבחורים ההם אל העיר ויתהלכו בה, וימצאו את העיר חריבה ואין איש כי אם הנשים בוכות. ויצעקו הבחורים ההם ויאמרו: הנה זאת הרעה אשר עשו בני יעקב העברי לעיר הזאת, אשר השמידו היום עיר מערי הכנעני ולא יראו לנפשם מכל יושבי ארץ כנען. ויצאו האנשים ההם מהעיר וילכו אל עיר תפוח, ויבואו שמה ויגידו ליושבי תפוח את כל הקורות אותם ואת אשר עשו בני יעקב לעיר שכם. ויגיע הדבר לישוב מלך תפוח, וישלח אנשים אל עיר שכם לראות האמת דברי הבחורים ההם, כי לא האמין להם המלך לדבר הזה לאמר, איך שני אנשים יחריבו עיר גדולה כשכם. ויבואו מלאכי ישוב ויגידו לו לאמר: באנו אל העיר חרבה, ואין איש כי אם נשים בוכות, וגם צאן ומקנה אין שם כי כל אשר בעיר בזזו להם בני יעקב. ויתמה ישוב על הדבר הזה לאמר, איך שני אנשים יוכלו לעשות הדבר הזה, להשמיד עיר גדולה ולא יוכל איש מהם להתיצב נגדם, כי לא היה כדבר הזה מימי נמרוד, ואף מימי קדם לא היתה כזאת. ויאמר ישוב מלך תפוח אל כל עמו: חזקו ונלכה להלחם בעברים ההם ולעשות להם כאשר עשו לעיר שכם, וננקמה מהם נקמת כל אנשי העיר. ויחיעץ ישוב מלך תפוח עם כל יועציו על הדבר הזה. ויאמרו אליו כל יועציו: לא תוכל לעברים האלה לבדך, כי גבורה להם בעשותם המעשה הזה לכל העיר. השנים מהם חרבו את כל העיר ולא

פרק שלושה-עשר

עמד איש נגדם, ואף אם תבוא אתה עליהם כולם וקמו עלינו והשמידונו גם אנחנו. אך שלח אל כל המלכים אשר סביבותינו ויבואו יחד ונלכה עמהם ונלחמה בבני יעקב, אז תוכל עליהם. וישמע ישוב אל דברי יועציו וייטבו דבריהם בעיניו ובעיני עמו, ויעש כן. וישלח ישוב מלך תפוח אל כל מלכי האמורי אשר סביבות שכם ותפוח לאמר: עלו אלי ועזרוני ונכה את יעקב העברי ואת כל בניו ונשמידום מן הארץ כי כזה וכזה עשו לעיר שכם, ואתם לא ידעתם. וישמעו כל מלכי האמורי את כל הרעה אשר עשו בני יעקב לעיר שכם ויתמהו מאד מהם. ויתקבצו כולם, שבעת מלכי האמורי עם כל מחנותיהם יחד, כעשרת אלפים איש שולף חרב, ויבואו להלחם בבני יעקב. וישמע יעקב כי התקבצו יחד מלכי האמורי להלחם עם בניו, ויירא יעקב מאד וייצר לו, ויצעק יעקב על שמעון ועל לוי לאמר: מה המעשה הזה אשר עשיתם, למה הריעותם לי להביא עלי את כל בני כנען להשמיד אותי ואת ביתי, כי במנוחה הייתי גם אני גם כל ביתי ותעשו לי הדבר הזה ותקציפו עלי את כל יושבי הארץ במעשיכם לי.

ויען יהודה את אביו לאמר: החנם הרגו שמעון ולוי אחי את כל יושבי שכם? הלא על אשר עינה שכם את אחותינו ויעבור על מצות אלהינו את נח ואת בניו, כי גזל ונאף שכם את אחותנו, ויעש שכם את כל הרעה אשר עשה ואין איש מיושבי עירו דובר אליו דבר למה תעשה זאת. הלא על זאת הלכו אחי ויכו את העיר, ויתנה ה' בידם על אשר עברו כל יושביה את מצות אלהינו, החנם עשו אחי את כל אלה? ועתה למה תירא ולמה יצר לך ולמה ירע לבבך על אחי ויחר אפך בהם, והלא אלהינו אשר נתן בידם את עיר שכם ואת אנשיה הוא יתן בידנו גם את כל מלכי הכנעני הבאים עלינו, ועשינו להם כאשר עשו אחי לשכם. עתה דום לך מעליהם וחדל לך, ואל תירא, אך בטח בה' אלהינו והתפלל אליו בעדנו להושיענו ולהצילנו ולתת את אויבינו בידנו.

ויקרא יהודה אל עבד מעבדי אביו לאמר: לך נא ראה איפה

הם המלכים הבאים עלינו נצבים עם מחנותם. וילך העבד ויבט מרחוק ויעל אל נגד הר שיאון ויראה את כל מחנות המלכים עומדים בשדה, וישב אל יהודה ויאמר: הנה המלכים נצבים בשדה עם כל מחנותם, עם רב מאד כחול אשר על שפת הים. ויאמר יהודה אל שמעון ואל לוי ואל כל אחיו: התחזקו לכם והייתם לבני חיל, כי ה' אלהינו אתנו, אל תיראום. עמדו לכם והגרו איש את כל כלי מלחמתו ואת קשתו ואת הרבו ונלכה ונלחמה בערלים האלה, ה' אלהינו יושיענו. ויקומו ויחגרו איש כלי מלחמתו, גדולים וקטנים, אחד עשר בני יעקב וכל עבדי יעקב עמהם, וגם כל עבדי יצחק אשר עם יצחק בחברון באו כולם אליהם מלובשים בכל כלי מלחמה, וילכו בני יעקב ועבדיהם לקראת המלכים שנים עשר ומאה איש, וילך גם יעקב עמהם. ובני יעקב שלחו אל יצחק בן אברהם אביהם חברונה קרית הארבע לאמר: התפלל נא בעדינו אל ה' אלהינו להציל אותנו מיד הכנעני הבאים עלינו ולתתם בידינו. ויתפלל יצחק בן אברהם אל ה' על בניו ויאמר: ה' אלהים, אתה הבטחת את אברהם אבי לאמר, ארבה את זרעך ככוכבי השמים, ותבטיח גם אותי ותקם את דבריך. ועתה הנה מלכי כנען באו יחד להלחם עם בני על אשר לא חמס בכפיהם. ועתה ה' האלהים אלהי כל הארץ, סכל נא את עצת כל המלכים האלה לבלתי הלחם בבני, ונתת את פחד בני בלב כל המלכים האלה וכל אנשיהם והשפלת את גאותם וישובו מעל בני, והצלת את כל בני ועבדיהם מהם בידך החזקה ובזרועך הנטויה, כי בידך הכוח והגבורה לעשות את כל אלה.

ובני יעקב ועבדיהם הלכו לקראת המלכים האלה ויבטחו בה' אלהיהם. ויהי בלכתם ויתפלל גם יעקב אביהם אל ה' ויאמר: ה' אלהים ואלהי האלהים הנשגב והנורא אשר משלת מימי קדם ומאז ועד עתה לעולם, ואתה מעורר מלחמות ומשביתם ובידך הכוח והגבורה לרומם ולהשפיל. ועתה תפול נא תחינתי לפניך להפנות אלי ברחמיך לתת פחד בני בלב כל המלכים האלה לבלתי הלחם בם, והשפלת את גאון לב המלכים

האלה עם אנשיהם והחרדת אותם ואת מחנותם, והצלת את כל הבוטחים עליך בחסדך הגדול, כי אתה אשר תדבר עמים תחתינו ולאומים תחת ידינו.

וכל מלכי האמורי באו ויתיצבו בשדה להתיעץ עם יועציהם מה לעשות עם בני יעקב, כי עודם יראים מהם לאמר, שנים מהם המיתו כל העיר שכם. וישמע ה' אל תפילת יצחק ויעקב, ויתן ה' פחד גדול ויראה בלב כל יועצי המלכים האלה, ויראו מאד מפני בני יעקב וימס לבבם בקרבם. וידברו היועצים אל כל המלכים האלה לאמר פה אחד: הכסילים אתם היום אם אין לכם תבונה כי תלחמו עם העברים, ולמה חפצתם במות כולכם היום? הנה שנים מהם באו אל עיר שכם באין יראה ופחד ויהרגו כל יושבי העיר ולא עמד איש בפניהם, ואיך תוכלו אתם להלחם עם כולם? והלא ידעתם כי אלהיהם חפץ בם מאד, ויעש להם נוראות אשר לא נעשו מימי קדם, ואין בכל אלהי העמים יוכל עשות כנוראותיו. והלא הוא הציל את אברהם אביהם העברי מיד נמרוד ומיד כל עמו אשר בקשו להמיתו פעמים רבים, וגם מהאש הצילו אשר השליך אותו נמרוד המלך אליו ויצילהו אלהיו ממנו, ומי יוכל לעשות את כל אלה, אברהם אביהם הוא אשר המית חמשת מלכי עילם בנגעם בבן אחיו אשר היה יושב בסדום בימים ההם, ויקח את עבדו הנאמן בביתו ומעט אנשיו וירדפו אחרי מלכי עילם בלילה אחת וימיתום כולם, וישב לבן אחיו את כל רכושו אשר לקחו לו. והלא ידעתם כי אלהי העברים האלה חפץ בם מאד וגם הם חפצו בו מאד כי ידעו כי הצילם מכל אויביהם. והנה באהבתם את אלהיהם לקח אברהם אביהם את בנו יחידו וחמודו ויאמר להעלותו עולה לאלהיו, ולולי אלהיו אשר מנעו מלעשות הדבר ההוא אז עשהו באהבתו את אלהיו. וירא אלהיו את כל מעשיו וישבע לו, ויבטיח אותו אשר יציל את בניו ואת כל זרעו מכל צרה אשר תבוא עליהם על אשר עשה את הדבר ההוא, על אשר לא חמל על בנו מאהבת אלהיו. והלא שמעתם אשר עשה אלהיהם לפרעה מלך מצרים ולאבימלך מלך גרר בלקחם את

אשת אברהם, אשר אמר עליה אחותי היא כי ירא פן יהרגוהו עליה ויאמרו לקחתה לאשה, ויעש להם אלהיו ולאנשיהם את כל אשר שמעתם. והנה ראינו בעינינו אנחנו אשר בא עשו אחי יעקב אליו ועמו ארבע מאות איש ויאמר להשמידו, כי זכר לו את אשר לקח ברכתו מיד אביהם, וילך לקראתו בבואו מפדן ארם להכות לו אם על בנים. ומי הצילו מידו? הלא אלהיו אשר בטח בו הוא הצילו מיד אחיו, ואף מיד אויביו הלא יוכל להצילו. ומי יודע כי אלהיהם הוא אשר הגביר את שני בני יעקב לעשות לעיר שכם הרעה אשר שמעתם. הבגבורתם יוכלו שנים להמית עיר גדולה כשכם, אם לא אלהיהם אשר בטחו הוא אשר עשה להם את כל זאת להמית את כל יושבי העיר בעירם. ואף אתם, אשר יצאתם כולכם מעיריכם(!) יחד ותבואו להלחם עם כולם, התוכלו עליהם? ואף אם יאספו לעזרתכם ככם אלף עמים, הלא תדעו הלא תשמעו כי לא עמהם באתם להלחם כי עם אלהיהם אשר בחר בם באתם להלחם, ותבואו להאביד כולכם היום. ועתה חידלו לכם מהרעה הזאת אשר חפצתם לעשות לנפשותיכם וטוב לכם כי לא תוכלו להלחם בם ואף אם הם מתי מספר, כי אלהיהם עמהם.

ויהי כאשר שמעו מלכי האמורי את כל דברי יועציהם וימלא לבבם פחד ויראה מבני יעקב, ולא אבו להלחם בם. וגם אל דברי יועציהם הטו אזנם וישמעו את כל דבריהם וייטבו דברי היועצים בעיני המלכים מאד, ויעשו כן. וישובו ויחדלו המלכים האלה מעל בני יעקב כי לא יכלו לגשת אליהם למלחמה כי יראו מהם וימס לבבם בקרב[ם] מאד מיראתם אותם, כי מאת ה' היתה זאת להם כי שמע ה' אל תפילת יצחק ויעקב עבדיו כי בטחו בו. וישובו כל המלכים האלה עם מחנותם איש לעירו ביום ההוא ולא הלחמו(!) עם בני יעקב בעת ההיא.

ובני יעקב עמדו במעמדם נגד הר שיאון ביום ההוא עד הערב. ויראו כי לא באו לקראתם המלכים האלה וישובו להם בני יעקב אל מקומם. בעת ההיא נראה ה' אל יעקב לאמר: קום עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך

המציל אותך ואת כל בניך מצרה. ויקם יעקב ובניו וכל אשר לו ויעלו ויבואו בית אל כדבר ה'. ויעקב בן תשעים ותשע שנים בעלותו בית אל. וישב יעקב ובניו וכל העם אשר אתו בבית אל בלוז, ויבן שם יעקב מזבח לה' הנראה אליו. וישבו יעקב ובניו בבית אל ימים וששה חדשים. בעת ההיא מתה דבורה בת עוז מינקת רבקה אשר היתה עם יעקב, ויקברה יעקב מתחת לבית אל תחת האלון אשר שם. וגם רבקה בת בתואל אם יעקב מתה בעת ההיא בחברון, היא קרית הארבע, ותקבר במערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני חת. ויהיו חיי רבקה מאת שנה ושלשים שנה ושלש שנים ותמת. וישמע יעקב כי מתה רבקה אמו, ויבך מאד על אמו ויעש לה מספד גדול הוא ודבורה מינקתה תחת האלון, ויקרא שם המקום ההוא אלון בכות. ולבן הארמי מת בימים ההם כי נגפו אלהים על אשר עבר על הברית אשר היה בינו ובין יעקב. ויהי יעקב בן מאת שנה וירא אליו ה' ויברך אותו ויקרא את שמו ישראל.

ורחל אשת יעקב הרה בימים ההם. ויסע יעקב וכל אשר לו בעת ההיא מבית אל לבוא אל יצחק חברונה. וילכו בדרך, ויהי עוד כברת ארץ לבוא אפרתה, ותלד רחל בן, ותקש בלדתה ותמת. ויקברה יעקב בדרך אפרת בבית לחם, ויצב מצבה על קבורתה עד היום. ויהיו ימי רחל חמש שנים וארבעים שנה ותמת. ויקרא יעקב את שם בנו הנולד אשר לו אשר ילדה רחל בנימין, כי בארץ הימין נולד לו. ויהי אחרי מות רחל ויתן יעקב את אהלו באהל בלהה שפחתה. ויקנא ראובן אל לאה אמו על הדבר הזה וימלא חמה, ויקם בחמתו וילך ויבוא אל אהל בלהה וינתק את משכב אביו משם. בעת ההיא הוסרה מבני ראובן חלק הבכורה והמלכות והכוונה כי חילל יצועי אביו, ותנתן הבכורה ליוסף והמלכות ליהודה והכהונה ללוי על אשר חילל ראובן יצועי אביו.

ואלה תולדות יעקב אשר יולדו לו בפדן ארם. ויהיו בני יעקב שנים עשר: בני לאה הבכור ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון ודינה אחותם. ובני רחל יוסף ובנימין. ובני

זלפה שפחת לאה גד ואשר. ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי. אלה בני יעקב אשר יולדו לו בפדן ארם. ויסע יעקב ובניו וכל אשר לו ויבוא ממרא קרית הארבע אשר בחברון אשר גרו שם אברהם ויצחק, וישב יעקב ובניו וכל אשר לו עם יצחק אביו בחברון. ועשו אחיו ובניו וכל אשר לו הלכו ארץ שעיר וישבו שם ויאחזו בארץ שעיר ויפרו וירבו מאד בני עשו בארץ שעיר.

ואלה תולדות עשו אשר יולדו לו בארץ כנען ויהיו בני עשו חמישה. ותלד עדה לעשו את אליפז בכורו. ובשמת ילדה לו את רעואל. ואהליבמה ילדה לו את יעוש ואת יעלם ואת קרח, אלה בני עשו אשר יולדו לו בארץ כנען. ויהיו בני אליפז בן עשו תימן אומר צפו וגעתם קנז ועמלק. ובני רעואל נחת וזרח שמה ומזה. ובני יעוש תמנע עלוה יתת. ובני יעלם אלה ופינון וקנז. ובני קרח תימן מבצר, מגדיאל, עירם. אלה משפחות בני עשו לאלופיהם בארץ שעיר. ואלה שמות בני שעיר החורי יושבי ארץ שעיר: לוטן ושובל וצבעון וענה, ודישון ואצר ודישן, בנים שבעה. ויהיו בני לוטן חורי והימם ותמנע אחותם. היא תמנע אשר באה אל יעקב ואל בניו ולא שמעו אליה, ותלך ותהי פילגש לאליפז בן עשו ותלד לו את עמלק. ובני שובל עליון ומנחת ועיבל שפו ואונם. ובני צבעון איה וענה, הוא ענה אשר מצא את הימים במדבר העמים ברעותו החמורים לצבעון אביו. ויהי בהיותו רועה את החמורים לאביו ויוליכם המדברה כפעם בפעם לרעותן.

ויהי היום ויוליכם אל מדבר אחד על שפת ים סוף נגד מדבר העמים. ויהי הוא רועה שם, והנה רוח סערה חזקה מאד באה מעבר הים, ותנח על החמורים הרועים שם, ויעמדו כולם. ואחרי כן יצאו מעבר הים מן המדבר כעשרים ומאה חיות גדולות ונוראות מאד, ויבואו כולם אל מקום החמורים וייתיצבו שם. והחיות ההמה מחצים ולמטה בתואר בני האדם, ומחצים ולמעלה מהם כדמות דובים, ומהם בדמות קופים. ולהן זנבות אחוריהן מבין כתפיהן ומטה לארץ כזנב הדוכיפת. ויבואו

החיות האלה ויעלו וירכבו על החמורים ההם, ויוליכום כולם וילכו להם עד היום הזה. ואחת מהחיות ההמה נגשה לפני ענה ותכהו בזנבה ותבריחהו מן המקום ההוא. וירא את המעשה הזה ויירא מאד לנפשו ויברח וימלט וינס שעירה. ויספר לאביו ולאחיו את כל אשר קרהו, וילכו אנשים רבים לבקש את החמורים ולא מצאו. ולא יסף עוד ענה ואחיו ללכת אל המקום ההוא מהיום ההוא והלאה, כי יראו לנפשותם מאד.

ובני ענה בן שעיר דישון ואהליבמה אחותה. ובני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכרן. ובני אצר בלהן זעוון ועקן. ובני דישן עוץ וארן. אלה משפחות בני שעיר החורי לאלופיהם בארץ שעיר. וישב עשו ובניו בארץ שעיר החורי, יושבי הארץ, ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד.

ויעקב ובניו וכל אשר להם ישבו עם יצחק אביהם בארץ כנען כאשר צוה ה' את אברהם אביהם. ויהי בשנת מאה וחמש שנים לחיי יעקב, היא השנה התשיעית לשבת יעקב ובניו בארץ כנען בבואם מפדן ארם, ויסע יעקב ובניו בימים ההם מחברון, וילכו וישובו עיר שכם, הם וכל אשר להם, וישבו שם, כי מצאו להם בני יעקב בעיר שכם מרעה טוב מאד ושמן למקניהם. ועיר שכם שבה ונבנתה בעת ההיא, ויהיו בה כשלש מאות איש ואשה. ויבואו יעקב ובניו וכל אשר להם, וישבו בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת חמור אבי שכם בבואו מפדן ארם טרם הכו שמעון ולוי את העיר.

וישמעו כל המלכים האלה, מלכי הכנעני והאמורי אשר סביבות עיר שכם כי באו עוד בני יעקב שכמה וישבו בה, ויאמרו: העוד בני יעקב העברים יבואו העירה וישבו שם, אחרי אשר הכו את יושביה ויירשום, ועתה ישובו וירשו גם את אלה היושבים בעיר ויהרגום. ויתקבצו כל מלכי כנען עוד, ויבואו כולם יחד להלחם עם יעקב ועם בניו. וישלח ישוב מלך תפוח גם אל כל המלכים אשר סביבותיו אל אילון מלך געש ואל איהורי מלך שילה ואל פרעתון מלך חצור ואל סוסי מלך סרטן ואל לבן מלך בית חורון ואל שכיר מלך מחנימה

לאמר: עלו אלי ועזרוני ונכה את יעקב העברי ואת בניו ואת כל אשר לו, כי באו עוד שכמה לרשת אותה ולהרוג את יושביה כבראשונה.

ויתקבצו יחד ויבואו כל המלכים האלה עם כל מחניהם, עם רב מאד כחול אשר על שפת הים, ויחנו כולם נגד תפוח. ויצא ישוב מלך תפוח אליהם עם כל חילו ויחן עמהם נגד תפוח מחוץ לעיר. ויתחלקו כל המלכים האלה לשבעה חלקים לשבע מחנות על בני יעקב. וישלחו ספר אל יעקב ואל בניו לאמר: צאו אלינו כולכם ונתראה עמכם פנים במישור, וננקמה מכם נקמת אנשי שכם אשר הרגתם אותם בעירם. ותוסיפו עתה ותשובו אל עיר שכם ותשבו בה להרוג את כל אנשיה כראשונה. וישמעו בני יעקב את הדבר הזה ויחר אפם מאד מדברי מלכי כנען. וימהרו ויקומו בני יעקב עשרה, ויחגרו איש כלי מלחמתו ועמהם מאה ושנים איש מעבדיהם מלובשים כלי מלחמה. וילכו כל האנשים האלה בני יעקב עם עבדיהם לקראת כל המלכים ההם, ויעקב אביהם עמם, ויעמדו כולם בתל-שכם. ויתפלל יעקב בעד בניו אל ה' ויפרוש כפיו אל ה' ויאמר: ה' אלהים אתה אל שדי אבינו אתה ואתה יצרתנו ומעשה ידך אנחנו. הצל נא את בני ברחמיך מיד אויביהם הבאים היום להלחם בם והושעת אותם מידם כי בידך הכוח והגבורה להושיע מעט מיד רב. ונתת לעבדיך, בני, חוזק לב וגבורה להלחם באויביהם להכניעם תחת ידם, והפלת את כל אויביהם לפניהם, ולא ימותו בני ועבדי ביד כנען. אך אם טוב בעיניך לקחת את נפשות בני ועבדי, קחם נא ביד מלאכיך ברחמיך הרבים ואל ימותו היום ביד מלכי האמורי.

ויהי ככלות יעקב להתפלל אל ה', ותרעש הארץ ממקומה ותחשך השמש ויתבהלו כל המלכים האלה ותבוא בהם מהומה גדולה. וישמע ה' אל תפילת יעקב ויתן ה' פחד בני יעקב ומוראם בלב כל המלכים ובלב צבאותיהם. כי השמיע ה' אותם קול רכב רב וקול סוס עצום מאת בני יעקב וקול מחנה כבד אתם. ויראו המלכים האלה יראה גדולה מבני יעקב. ויהי הם

עומדים במעמדם והנה בני יעקב באים עליהם במאה ושנים עשר איש בקול עצום וכבד. ויהי כראות כל המלכים האלה את בני יעקב באים לקראתם ותוסף להם יראה בלבם ויאמרו לשוב מעל בני יעקב כראשונה לבלתי הלחם בם. אך לא שבו להם, כי אמרו, הנה חרפה היא לנו לשוב מפני העבדים זה פעמיים. ובני יעקב קרבו ויגשו נגד כל המלכים האלה ומחנותיהם, ויראו והנה עם כבד מאד כחול הים. ויקראו בני יעקב אל ה' ויאמרו: הושיעה ה' לנו, הושיעה, ועננו כי בכ בטחנו ולא נמות ביד הערלים הבאים עלינו היום. ויחגרו בני יעקב את כלי מלחמתם ויקחו את המגינים בידיהם ואיש כידונו בידו ויגשו להלחם. וירץ וילך יהודה בן יעקב ראשונה לפני אחיו, ועשרה אנשים מעבדיו עמו, וילך לקראת המלכים האלה. וישוב מלך תפוח גם הוא יצא ראשונה עם חילו לקראת יהודה. וירא יהודה את ישוב ואת חילו יצאו ראשונה לקראתו, ויחר אף יהודה מאד, וחמתו בערה בו, ויגש להלחם, ויתן יהודה את נפשו למות. וישוב וכל חילו הולך ובא לקראת יהודה, והוא רוכב על סוס חזק ועצום מאד. וישוב איש גבור חיל מאד, ויתכסה מראשו ועד רגליו בברזל ונחושת. והוא מורה חצים בשתי ידיו מעל הסוס לפניו ולאחריו כמשפט בכל מלחמותיו ולא יחטיא במקום אשר יורה עליו החצים. ויהי כי בא ישוב להלחם ביהודה ויורה חצים רבים אל יהודה. ויקשור ה' את יד ישוב וישוב כל החצים אשר ירה על אנשיו. ובכל זאת הולך ישוב וקרב לפני יהודה להכותו בחצים, אך היה מרחק בין שניהם כשלשים אמה. וירא יהודה את ישוב מורה בחצים לפניו וירץ אליו יהודה בחמת כוחו. וישא יהודה אבן גדולה מן האדמה ויהי משקלה כששים שקלים. וירץ יהודה לקראת ישוב, ויכהו באבן ההיא על מגנו, ויתבהל ישוב מן המכה ויפול מעל הסוס לארץ. וינתק המגן מיד ישוב, וילך לו מחוזק המכה ההיא כמו חמש עשרה אמה. ויפול המגן לפני המחנה השנית. והמלכים אשר באו עם ישוב ראו מרחוק גבורת יהודה בן יעקב ואשר עשה לישוב ויתבהלו מאד מפני יהודה.

ויהודה רץ אל מחנה ישוב בבהלו אותו, וישלוף יהודה את חרבו ויך ממחנה ישוב ארבעים ושנים איש. וינוסו כל מחנה ישוב מפני יהודה ואין איש עומד נגדו. ויעזבו את ישוב וינוסו מעליו וישוב עודנו נופל לארץ. וירא ישוב כי ברחו מעליו כל אנשי מחנהו, וימהר ויקם בבהלה לקראת יהודה ויעמוד על רגליו מול יהודה. ויערוך ישוב לבדו מלחמה את יהודה, וישם מגינו מול מגינו, ואנשי ישוב ברחו כולם כי יראו מפני יהודה מאד. ויטל ישוב את הכידון בידו ויכה את יהודה על ראשו, וימהר יהודה וישם מגנו על ראשו לנגד כידון ישוב, ויקבל מגן יהודה את מכת כידון ישוב ויכרות את המגן לשנים. וירא יהודה כי נכרת מגינו, וימהר וישלוף חרבו ויכה את ישוב בקרסולי הרגלים ויכרות את רגליו, ויפול ישוב לארץ ויפול הכידון מידו. וימהר יהודה וישא את כידון ישוב, ויכרות בו את ראשו וישליכה אצל רגליו.

ויהי כראות בני יעקב את אשר עשה יהודה לישוב, וירוצו כולם אל מערכות המלכים ההם. וילחמו בני יעקב מחנה ישוב ובמחנות כל המלכים אשר שם. ויפילו מהם בני יעקב חמישה עשר אלף איש, ויכו בהם כהכות בקישואים, ואת היותר — ברחו לנפשם. ויהודה עודנו עומד על גויית ישוב, ויפשוט את שריון ישוב מעליו וגם את הברזל ואת הנחושת אשר על ישוב פשט יהודה. והנה תשעה אנשיו שרי ישוב באו לבדם נגד יהודה להלחם בו. וימהר יהודה ויקח אבן מהארץ ויך בה את האחד על ראשו ותבקע ראשו ותפול חציה על הסוס ותפול גם הגויה מעל הסוס לארץ. ויראו השמונה השרים הנשארים את גבורת יהודה וייראו מאד וינוסו. וירדוף אחריהם יהודה ועשרה אנשיו, וידבקו אותם ויהרגו אותם.

ובני יעקב עודם מכים במחנות המלכים ויהרגו מהם רבים ויברחו מהם רבים. אך המלכים האלה בנפשותם עמדו עם כל שריהם במעמדם ולא ברחו ממקומם, ויצעקו על כל מחנותם הבורחים מפני בני יעקב, ואין שומע אליהם כי יראו מאד לנפשותם פן ימותו. וישובו כל בני יעקב אחרי הכות במחנות

המלכים, ויבואו לפני יהודה, ויהודה עודנו הורג את שמונת שרי ישוב ופושט את בגדיהם. וירא לוי את אילון מלך געש הולך וקרב נגדו עם ארבעה עשר שריו להכותו, ולוי לא ידע. ויגע עוד אילון עם שריו, ויפן לוי אחריז וירא והנה לו המלחמה לאחר. וירץ לוי עם שנים עשר מעבדיו, וילכו ויהרגו את אילון ואת שריו לפי חרב.

ואיהורי מלך שילה ניגש לעזור את אילון, ויגש מול יעקב וימשוך יעקב את הקשת אשר בידו ויך בחץ את איהורי וימיתהו. ויהי כאשר מת איהורי מלך שילה וינוסו ארבעת המלכים הנשארים עם יתר שריהם ממקום מעמדם, ויבקשו לברוח להם, ויאמרו: אין לנו עוד גבורה עם העברים אחרי אשר המיתו את שלושת המלכים ושריהם החזקים ממנו. ובני יעקב, כאשר ראו כי ניתקו המלכים הנשארים ממעמדם וירדפו להם אחריהם. ויצאו בני יעקב מתל שכם מן המקום אשר עמדו שם, וילכו אחרי המלכים, ויגשו אליהם עם עבדיהם. והמלכים וכל השרים ויתר מחנותם ראו כי נגשו בני יעקב אליהם, ויראו לנפשם, וינוסו ויברחו וילכו עד עיר חצור. וירדפו אחריהם בני יעקב עד שער עיר חסר, ויכו במלכים האלה ובמחניהם מכה רבה, כארבעת אלפי איש. ויהי הם מכים במחנה המלכים, ויעקב משך עוד בקשת ויכה במלכים לבדם (צ"ל לבדו) ויהרגם כולם. ויהרוג את פרעתון מלך חסר בשער עיר חסר. ואחרי כן הכה את סוסי מלך סרטן ואת לבן מלך בית חורון ואת שכיר מלך מחנימה, ויהרגם כולם בחצים, חץ לאחד, ומתו. ויוסיפו בני יעקב ויערכו מלחמה עם מחנות המלכים האלה נגד שער חסר. והמחנות, בראותם כי מתו כל מלכיהם וישברו ויתנו עורף לנוס, ויכו מהם בני יעקב עוד כארבע מאות איש.

ויפלו מעבדי יעקב במלחמה ההיא שלושה אנשים. וירא יהודה כי מתו שלושה אנשים מעבדיו, ויחר לו מאד, ותבער בו חמתו על האמורי. וכל האנשים הנשארים ממחנות המלכים יראו מאד לנפשם, וירוצו וישברו את שער חומת עיר חסר, ויבואו כולם בתוך העיר להמלט. ויתחבאו כולם בתוך עיר חסר,

כי עיר חסר גדולה מאד מאד ורחבת ידיים. ויהי בבוא כל המחנות האלה בתוך העיר וירוצו אחריהם בני יעקב אל העיר. ויצאו מהעיר ארבעה גבורים מלומדי מלחמה ויעמדו נגד פתח העיר וחרבותיהם שלופות וחניתותיהם בידיהם, ויתיצבו נוכח בני יעקב ולא נתנום לבוא העירה. וירץ אליהם נפתלי, ויבוא בתוכם, ויכה בחרבו אל שנים מהם ויכרות את ראשם בפעם אחת. ויפן אל השנים האחרים והנה נסו, וירדוף אחריהם וידביקם ויכם וימיתם.

ובני יעקב באו העירה, ויראו והנה חומה אחרת לעיר, ויבקשו את שער החומה ולא מצאו. וידלג יהודה ויעל על קיר החומה, ויעלו אחריו שמעון ולוי, וירדו שלשתם מעל החומה אל תוך העיר. ויהרגו שמעון ולוי את כל האנשים הנמלטים אל העיר, וגם את כל יושבי העיר ונשיהם וטפם הרגו לפי חרב. ותעל צעקת העיר השמימה. וידלגו דן ונפתלי על החומה לראות מה קול הצעקה, כי יראו בני יעקב אל אחיהם. וישמעו את קול יושבי העיר דוברים בבכי ובתחנונים לאמר: הנה אשר לנו בעיר קחו ולכו, אך המת אל תמיתונו. ויהי ככלות יהודה ואחיו להכות את כל יושבי העיר ויעלו על החומה ויקראו אל דן ואל נפתלי אשר על החומה ואל יתר אחיהם, ויודיעו להם שמעון ולוי את שער העיר, ויבואו כל בני יעקב העירה לקחת את כל השלל. ויקחו בני יעקב את כל שלל עיר חסר, הצאן והבקר והרכוש, וישבו את יתר השביה, ויצאו מן העיר ביום ההוא.

ויהי ביום השני וילכו בני יעקב סרטנה, כי שמעו כי אנשי סרטן אשר נשארו בעיר נאספו בעיר להלחם אתם על אשר הרגו את מלכם. וסרטן היתה עיר גבוהה מאד ובצורה, ולה חיל עמוק סביב לעיר. ועומק החיל כחמשים אמה ורחבו כארבעים אמה, ולא היה לאיש מקום לבוא אל העיר מפני החיל. ויראו בני יעקב את חיל העיר, ויבקשו בו דרך ולא מצאו, כי היה דרך העיר מאחריה, והיה כל איש אשר יבוא לעיר ובא מן הדרך ההוא יסבב את כל העיר ואחר יבוא העירה.

ויראו בני יעקב כי לא מצאו דרך העיר ויחר אפם מאד. ויושבי העיר, כראותם כי באו אליהם בני יעקב, ויראו מאד מהם, כי שמעו את אשר עשו לעיר חסר. ולא יכלו יושבי העיר סרטן לצאת לקראת בני יעקב אחרי אשר נתקבצו בעיר להלחם בם, כי יבואו בעיר. אך כאשר ראו כי באו אליהם יראו מאד מפניהם כי שמעו את גבורתם ואת אשר עשו לחסר. וימהרו יושבי סרטן וישאו את גשר דרך העיר ממקומו טרם בוא בני יעקב, ויביאו אותו בתוך העיר.

ויבואו בני יעקב ויבקשו את דרך העיר ולא מצאו. ויושבי העיר עלו מעל לחומה ויראו והנה בני יעקב מבקשים את מבוא העיר. ויחרפו יושבי העיר את בני יעקב מעל לחומה, ויקללו אותם. וישמעו בני יעקב את החרפה ויחר אפם מאד ותבער בם חמתם. ויקצפו עליהם בני יעקב, ויקומו וידלגו כולם את החיל בחוזק גבורתם, ויעברו את הארבעים אמה רוחב החיל בגבורתם. ויהי בעברם את החיל, ויעמדו תחת חומת העיר, וימצאו את כל שערי העיר סגורים בדלת ברזל, ויגשו בני יעקב לשבור את דלתי שערי העיר ולא עזבום יושבי העיר, כי היו משליכים עליהם אבנים וחצים ממעל לחומה. ויהי מספר האנשים אשר היו על החומה כארבע מאות איש. ויראו בני יעקב כי לא עזבום אנשי העיר לפתוח שערי העיר, וידלגו ויעלו על קיר החומה, ויעל יהודה ראשונה מזרחה העירה. ויעלו אחרי גד ואשר מפאת העיר ימה, ושמעון ולוי צפונה, ודן וראובן נגבה. והאנשים אשר מעל חומה, יושבי העיר, בראותם כי עלו אליהם בני יעקב, ויברחו כולם מעל החומה וירדו העירה ויתחבאו בעיר. ויגשו יששכר ונפתלי הנשאים תחת החומה וישברו את שערי העיר, וידליקו אש בשערי העיר, וימס הברזל, ויבואו כל בני יעקב העירה, הם וכל אנשיהם וילחמו עם כל יושבי עיר סרטן ויכום לפי חרב, ולא עמד איש בפניהם.

וינוסו כמאתים איש מן העיר וילכו כולם ויתחבאו במגדל אחד בעיר וירדוף יהודה אחריהם עד המגדל ההוא, ויתוץ את המגדל ויפול על האנשים וימותו כולם. ויעלו בני יעקב דרך

גג המגדל ההוא, וישקיפו ויראו והנה מגדל אחד מרחוק בעיר, גבוה וחזק מאד, וראשו בשמים. וימהרו וירדו בני יעקב, וילכו עם כל אנשיהם אל המגדל ההוא, וימצאוהו מלא אנשים ונשים וטף, כשלוש מאות איש ואשה. ויכו בני יעקב באנשים ההם מכה גדולה בתוך המגדל, ויברחו וינוסו מהם. וירדפו אחריהם שמעון ולוי, ויצאו אליהם שנים עשר אנשים גבורים מאד וחזקים מהמקום אשר התחבאו שם. ויערכו השנים עשר האנשים ההם מלחמה עצומה מול שמעון ולוי, ולא יכלו שמעון ולוי עליהם. ויכרתו הגבורים ההם את מגיני שמעון ולוי. ויכה אחד מהם את לוי בחרבו על ראשו. וימהר לוי וישם ידו על ראשו כי ירא מן החרב, ותך החרב ביד לוי וכמעט אשר לא נחתך יד לוי. ויתפוש לוי את חרב הגבור בידו האחרת, ויקחנה בחזקה מיד האיש ויכהו בה על הראש, ויסר את ראשו. ואחד עשר האנשים ניגשו להלחם עם לוי, כי ראו כי מת אחד מהם, וילחמו עם בני יעקב ולא יכלו להם בני יעקב, כי חזקים האנשים מהם מאד. ויראו בני יעקב כי לא יכלו עליהם, ויצעק שמעון צעקה גדולה ומרה עד מאד, ויתבהלו כל האחד עשר הגבורים מקול צעקת שמעון. ויכר יהודה מרחוק את קול צעקת שמעון אחיו, וירוצו נפתלי ויהודה במגיניהם אל שמעון, וימצאו אותו נלחם בגבורים ההם ולא יכול להם כי נכרתו מגיניהם. וירא נפתלי כי נכרתו מגיני שמעון, וירץ ויקח שני מגינים מאת עבדיהם, ויבא אותם אל שמעון ואל לוי. וילחמו שמעון ולוי ויהודה שלושתם באחד עשר הגבורים ההם ביום ההוא עד עת נטות היום, ולא יכלו להם. ויוגד הדבר הזה ליעקב, ויחר לו מאד, ויתפלל אל ה', וילך הוא ונפתלי בנו נגד הגבורים ההם. ויגש יעקב וימשוך בקשת ויקריב אל הגבורים ההם ויהרוג מהם בקשת שלושה אנשים. ויפנו השמונה הנשארים, והנה המלחמה להם פנים ואחור, ויראו מאד לנפשם, ולא יכלו לעמוד לפני בני יעקב, ויברחו מפניהם. ויהי בברחם ויפגעו את דן ואת אשר באים לקראתם, ויפלו עליהם פתאום, וילחמו בהם, ויהרגו מהם שנים אנשים. ויהודה ואחיו רדפו אחריהם, ויכו את הנשארים מהם וימיתום.

וישובו כל בני יעקב, ויתהלכו בעיר ויחפשו בה אם ימצאו בה איש. וילכו וימצאו כעשרים בחורים במערה אחת בעיר, ויהרגום כולם גד ואשר. ואת יתר האנשים אשר נסו וימלטו מהמגדל השני פגעו בהם דן ונפתלי וילחמו בהם ויהרגום כולם. ויהרגו בני יעקב את כל יושבי עיר סרטן, אך הנשים והטף עזבו בעיר ולא הרגו אותם. וכל יושבי עיר סרטן גבורים כולם, אחד מהם ירדוף אלף ושנים לא ינוסו מפני רבבה מיתר האדם. ויהרגום בני יעקב כולם לפי חרב, ולא עמד איש מהם בפניהם, ויעזבו את הנשים בעיר. ויקחו בני יעקב את כל שלל העיר, ומהשבי אשר בחרו. ויקחו את הצאן ואת הבקר ואת כל רכוש העיר. ויעשו בני יעקב לסרטן וליושביה כאשר עשו לחסר וליושביה, ויפנו ויצאו וילכו משם.

ויהי בצאת בני יעקב מעיר סרטן וילכו להם כמהלך מאתים אמה. ויפגעו את יושבי תפוח יוצאים לקראתם, כי יצאו להלחם אתם על אשר הכו את מלך תפוח ואת כל אנשיו. ויצאו כל הנשאר בעיר תפוח להלחם את בני יעקב, ויאמרו להציל מידם את השבי ואת המלקוח אשר לקחו מחסר ומסרטן, וילחמו כל יתר אנשי תפוח עם בני יעקב במקום ההוא, ויכום בני יעקב ויכתום וינוסו לפניהם וירדפום עד עיר ארבל, ויפלו כולם לפני בני יעקב. וישובו בני יעקב ויבואו תפוח לקחת את שבי תפוח. ויהי בבואם תפוח וישמעו כי יצאו להם אנשי ארבל לקראתם להציל את שבי אחיהם. ויעזבו בני יעקב עשרה אנשים מאנשיהם בתפוח לבוז את העיר ויצאו הם לקראת אנשי ארבל.

ואנשי ארבל יצאו, הם וגם נשיהם, להלחם את בני יעקב, כי נשיהם היו מלומדות מלחמה, ויצאו כארבע מאות איש ואשה. ויצעקו עליהם בני יעקב בקול גדול, וירוצו כולם לקראת יושבי ארבל בקול גדול ועצום. וישמעו יושבי ארבל את קול צעקות בני יעקב ונהמותם כקול אריות וכנהמת ים וגליו, ויפול פחד ויראה בלבם מבני יעקב, ויראו מאד מפניהם וישובו אחוריהם וינוסו לפניהם אל העיר. וירדפו בני יעקב אותם בתוך העיר וכל נשיהם קולעים בקלע אל בני יעקב. ותהי

המלחמה ביניהם חזקה ביום ההוא עד הערב, כי לא יכלו עליהם בני יעקב וכמעט אשר לא מתו בני יעקב במלחמה ההיא. ויצעקו בני יעקב אל ה', ויתחזקו מאד לעת הערב ויכו בני יעקב את כל יושבי ארבל לפי חרב, אנשים ונשים וטף. וגם את יתר האנשים אשר נסו מסרטן הכום בני יעקב בארבל. ויעשו בני יעקב לארבל ולתפוח כאשר עשו לחסר ולסרטן. ויהי כראותם כי מתו כל אנשיהם ויעלו כולם על גגות העיר ויכו את בני יעקב באבנים במטר. וימהרו בני יעקב ויבואו העירה ויתפשו את כל הנשים ויכום לפי חרב. וישבו בני יעקב את כל השביה ואת כל השלל, צאן ובקר ומקנה. ויעשו בני יעקב למחנימה כאשר עשו לתפוח ולחסר ולשילה, ויפנו ויצאו משם אל דרכם.

ויהי ביום החמישי וישמעו בני יעקב כי התקבצו עליהם אנשי געש למלחמה על אשר הרגו את מלכם ואת שריהם, כי ארבעה עשר שרים היו בעיר געש, ויהרגום כולם בני יעקב במלחמה הראשונה. ויחגרו בני יעקב איש כלי מלחמתו ביום ההוא וילכו למלחמה לקראת יושבי געש. ובגעש עם רב ועצום מעם האמורי, וגעש היתה עיר חזקה ובצורה מאד מכל ערי האמורי, ולה שלוש חומות. ויבואו בני יעקב געשתה, וימצאו שערי העיר סגורים, וכחמש מאות איש נצבים מעל לחומה החיצונה. ועם רב כחול אשר על שפת הים ארבו לבני יעקב מחוץ לעיר מאחריה. ויגשו בני יעקב לפתוח את שער העיר, ויהי בגשתם והנה המארבים אשר אחרי העיר באו ממקומם ויסובבו את בני יעקב. ויהיו בני יעקב לאנשי געש בתווך, ותהי להם המלחמה פנים ואחור, וגם כל האנשים אשר על החומה משליכים עליהם חצים ואבנים מעל החומה. וירא יהודה כי כבדו עליהם כל אנשי געש, ויצעק צעקה גדולה ומרה. ויבהלו כל אנשי געש מקול צעקת יהודה, ויפלו אנשים מן החומה מעוצם הצעקה. וגם כל אשר מחוץ לעיר ואשר בעיר יראו מאד לנפשם. ויגשו בני יעקב עוד לשבור דלתי העיר, וישליכו עליהם אנשי געש מעל החומה אבנים וחצים, ויבריחום מעל השער.

וישובו בני יעקב על כל אנשי געש אשר אתם מחוץ לעיר ויכו בהם מכה רבה מאד כהכות בקשואים, ולא יכלו כולם לעמוד נוכח בני יעקב, כי נפלה עליהם כולם אימתה ופחד מפני צעקת יהודה. ויהרגו בני יעקב את כל האנשים ההם מחוץ לעיר. ויגשו עוד בני יעקב לפתוח העיר ולהלחם תחת חומת העיר, ולא יכולו, כי כל יושבי געש אשר נשארו בעיר סבבו כולם את חומת געש מפה ומפה, ולא יכלו בני יעקב לגשת אל העיר להלחם. והיה כאשר יקרבו בני יעקב אל אחת מהפאות להלחם תחת החומה, וישליכו עליהם יושבי געש חצים ואבנים כמטר, ויבריחום מתחת החומה. ויראו אנשי געש אשר על החומה כי לא יכלו עליהם בני יעקב מתחת החומה, ויחרפו את בני יעקב כדברים האלה לאמר: מה לכם ולמלחמה אשר לא תוכלו עליה, האף לגעש העיר החזקה וליושביה תוכלו כאשר עשיתם לערי האמורי אשר הם בלתי חזקים הלא לחלשים אשר בנו עשיתם הדבר הזה ותהרגום פתח העיר כי אין עמהם גבורה כי יראו מקול צעקתכם, ועתה הבמקום הזה תוכלו להלחם, הלא בזה אתם מתים כולכם, וננקמה מכם נקמת כל הערים אשר חרבתם אותם. ויחרפו מאד יושבי געש את בני יעקב ויקללום באלהיהם, וישליכו עליהם חצים ואבנים עוד מעל החומה. וישמע יהודה ואחיו את דברי יושבי געש, ויחר אפם מאד.

ויקנא יהודה לאלהיו בדבר הזה ויקרא ויאמר: ה' הושיעה, הושיעה ה' לנו ולאחינו. וירץ מרחוק בכל כוחו וחרבו שלופה בידו, וידלג ויעל בשמים, וירכב על החומה בחמת כוחו, ותפול החרב מידו. ויצעק יהודה על החומה, ויתבהלו כל האנשים אשר על החומה ויפלו מהם לתוך העיר מעל החומה וימותו. ואשר עודם על החומה, כאשר ראו את גבורת יהודה יראו מאד, וינוסו מהם לנפשם אל תוך העיר להמלט. ומקצתם התחזקו להלחם עם יהודה על החומה, ויגשו להמיתו בראותם כי אין חרב ביד יהודה, ויאמרו להפילו מעל החומה אל אחיו. ויעלו אליהם כעשרים אנשים מהעיר לעוזרם, ויסובבו את יהודה,